

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

62 metai

2019 m. birželio 11 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų 1
- ★ 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/946, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014 papildomas nuostatomis dėl finansavimo iš Sąjungos bendrojo biudžeto lėšų skyrimo Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos kūrimo išlaidoms padengti 41
- ★ 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos⁽¹⁾ 45

SPRENDIMAI

- ★ 2019 m. gegužės 29 d. Politinio ir saugumo komiteto sprendimas (BUSP) 2019/948 dėl Europos Sąjungos karinės misijos siekiant prisidėti prie Malio ginkluotųjų pajėgų mokymo (EUTM Mali) ES misijos pajėgų vado skyrimo, kuriuo panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2018/1791 (EUTM Mali/1/2019) 72
- ★ 2019 m. birželio 5 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/949 dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) (pranešta dokumentu Nr. C(2019) 3981) 74
- ★ 2019 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/950, kuriuo iš dalies keičiamas įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikiniu kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas (pranešta dokumentu Nr. C(2019) 4357)⁽¹⁾ 97

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

Klaidų ištaisymas

- ★ 2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvos 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas, klaidų ištaisymas (OL L 13, 2014 1 17) 128
- ★ 2018 m. spalio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1602, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas, klaidų ištaisymas (OL L 273, 2018 10 31) 128
- ★ 2019 m. gegužės 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/785 dėl įrenginiams, kuriuose naudojama ultraplačiajuostė technologija, skirto radijo spektro suderinimo Sąjungoje, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2007/131/EB, klaidų ištaisymas (OL L 127, 2019 5 16) 129

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2019/945

2019 m. kovo 12 d.

dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 ir Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ⁽¹⁾, ypač į jo 58 ir 61 straipsnius,

kadangi:

- (1) bepiločių orlaivių sistemoms (UAS – angl. *unmanned aircraft systems*), kurias naudojant kyla mažiausia rizika ir kurios priklauso atvirajai veiklos kategorijai, įprastinės oreivystės reikalavimų laikymosi užtikrinimo procedūros neturėtų būti taikomos. Turėtų būti pasinaudota galimybe dėl tokių UAS priimti Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnio 6 dalyje nurodytus Sąjungos derinamuosius teisės aktus. Todėl, visapusiškai atsižvelgiant į kitus taikomus Sąjungos derinamuosius teisės aktus būtina nustatyti reikalavimus, kuriais būtų mažinama rizika, kylanti naudojant tokias UAS;
- (2) šie reikalavimai turėtų apimti Reglamento (ES) 2018/1139 55 straipsnyje numatytus esminius reikalavimus, visų pirma – susijusius su konkrečiomis savybėmis ir funkcijomis, būtinomis rizikai, kuri naudojant šias UAS kyla skrydžio saugai, privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui arba aplinkai, sumažinti;
- (3) kai gamintojai pateikia UAS rinkai, kad ją būtų galima naudoti vykdant atvirosios kategorijos veiklą, ir dėl to ant jos pritvirtina klasės identifikavimo ženklą, jie turėtų užtikrinti, kad UAS atitiktų tai klasei keliamus reikalavimus;
- (4) atsižvelgiant į tinkamą rinkai jau pateiktų orlaivių modelių saugos lygį, tikslinga sukurti UAS C4 klasę, kuriai nebūtų taikoma neproporcingų techninių reikalavimų; tai būtų naudinga orlaivių modelių naudotojams;
- (5) šis reglamentas taip pat taikomas UAS, laikomoms žaislais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/48/EB ⁽²⁾. Tokios UAS taip pat turėtų atitikti Direktyvą 2009/48/EB. Į tą atitikties reikalavimą turėtų būti atsižvelgiama pagal šį reglamentą nustatant papildomus saugos reikalavimus;
- (6) UAS, kurios nėra žaislai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/48/EB, turėtų atitikti susijusius esminius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/42/EB ⁽³⁾, tiek, kiek ši direktyva joms taikoma, ir jei tie sveikatos ir saugos reikalavimai nėra neatsiejamai susiję su UAS skrydžio sauga. Jei tie sveikatos ir saugos reikalavimai yra neatsiejamai susiję su skrydžio sauga, turėtų būti taikomas tik šis reglamentas;

⁽¹⁾ OLL 212, 2018 8 22, p. 1.

⁽²⁾ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos (OL L 170, 2009 6 30, p. 1).

⁽³⁾ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičianti Direktyvą 95/16/EB (OL L 157, 2006 6 9, p. 24).

- (7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/30/ES ⁽⁴⁾ ir 2014/53/ES ⁽⁵⁾ neturėtų būti taikomos bepiločiams orlaiviams, kuriems pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 taikomas sertifikavimo reikalavimas ir kurie yra skirti naudoti tik skrydžiams ir veikti tik dažniais, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentu priskirtais apsaugotam naudojimui oreivystės tikslais;
- (8) Direktyva 2014/53/ES turėtų būti taikoma bepiločiams orlaiviams, kuriems netaikomas sertifikavimo reikalavimas ir kurie nėra skirti veikti tik dažniais, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentu priskirtais apsaugotam naudojimui oreivystės tikslais, jei jie radijo ryšio ir (arba) nustatymo radijo bangomis tikslais tikslingai skleidžia ir (arba) priima mažesnio nei 3 000 GHz dažnio elektromagnetines bangas;
- (9) Direktyva 2014/30/ES turėtų būti taikoma bepiločiams orlaiviams, kuriems netaikomas sertifikavimo reikalavimas ir kurie nėra skirti veikti tik dažniais, Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Radijo ryšio reglamentu priskirtais apsaugotam naudojimui oreivystės tikslais, jei jie nepatenka į Direktyvos 2014/53/ES taikymo sritį;
- (10) Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 768/2008/EB ⁽⁶⁾ nustatyti bendrieji principai ir horizontaliosios nuostatos, taikytini parduodant gaminius, kuriems taikomi atitinkami sektorių teisės aktai. Siekiant užtikrinti suderinamumą su kitais gaminiams taikomais sektorių teisės aktais, nuostatos dėl UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, pardavimo turėtų būti suderintos su sistema, nustatyta Sprendimu 768/2008/EB;
- (11) saugos rizikai, kylančiai dėl UAS, Direktyva 2001/95/EB ⁽⁷⁾ taikoma tuo atveju, jei Sąjungos teisės aktuose, kuriais reglamentuojama atitinkamų gaminių sauga, nėra konkrečių nuostatų, kuriomis būtų siekiama to paties tikslo;
- (12) šis reglamentas turėtų būti taikomas visų rūšių tiekimui, įskaitant nuotolinį pardavimą;
- (13) valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, būtų tiekiamos rinkai ir pradamos naudoti tik tuo atveju, jei jas naudojant įprastu būdu nekyla pavojaus žmonių ar naminių gyvūnų sveikatai ir saugai arba turto saugai;
- (14) kad piliečiams būtų užtikrinta aukšto lygio aplinkos apsauga, būtina kuo labiau sumažinti skleidžiamą triukšmą. Garso galios apribojimai, taikomi UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, galėtų būti peržiūrėti baigiantis pereinamiesiems laikotarpiams, kaip nustatyta Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 ⁽⁸⁾;
- (15) ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas gaminių atitikties užtikrinimui atsižvelgiant į augančią elektroninę prekybą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų būti skatinamos bendradarbiauti su trečiųjų valstybių kompetentingomis institucijomis ir vystyti rinkos priežiūros institucijų ir muitinių tarpusavio bendradarbiavimą. Kai įmanoma, rinkos priežiūros institucijos turėtų taikyti pranešimo ir reagavimo procedūras ir pradėti bendradarbiauti su savo nacionalinėmis valdžios institucijomis, kurių kompetencijos sritis apima Europos Parlamento ir tarybos direktyvos 2000/31/EB ⁽⁹⁾ įgyvendinimą. Jos turėtų užmegzti glaudžius ryšius, kuriais remiantis būtų galima užtikrinti greitą pagrindinių tarpininkų, teikiančių internetinės prekybos gaminius prieglobos paslaugas, reagavimą;
- (16) siekdami užtikrinti aukšto lygio viešojo intereso apsaugą, pvz., sveikatos apsaugą, ir sąžiningą konkurenciją Sąjungos rinkoje, ekonominės veiklos vykdytojai turėtų būti atsakingi už UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitiktį šiame reglamente nustatytiems reikalavimams, susijusiems su atitinkamais jų vaidmenimis tiekimo ir platinimo grandinėje. Todėl reikia aiškiai ir proporcingai paskirstyti pareigas, kurios atitiktų kiekvieno tiekimo ir platinimo grandinėje dalyvaujancio ekonominės veiklos vykdytojo vaidmenį;

⁽⁴⁾ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/30/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su elektromagnetiniu suderinamumu, suderinimo (OL L 96, 2014 3 29, p. 79).

⁽⁵⁾ 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

⁽⁶⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinant Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

⁽⁷⁾ 2001 m. gruodžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/95/EB dėl bendros gaminių saugos (OL L 11, 2002 1 15, p. 4).

⁽⁸⁾ 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 45).

⁽⁹⁾ 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

- (17) tam, kad būtų sudarytos sąlygos palaikyti ekonominės veiklos vykdytojų, nacionalinių rinkos priežiūros institucijų ir vartotojų ryšius, ekonominės veiklos vykdytojai, tiekiantys arba platinantys UAS, skirtas atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, turėtų nurodyti ne tik pašto adresą, bet ir interneto svetainės adresą;
- (18) gamintojas gerai išmano projektavimo ir gamybos procesą, todėl gali geriausiai atlikti UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitikties vertinimo procedūrą. Todėl atitikties vertinimas turėtų išlikti tik gamintojo pareiga;
- (19) šis reglamentas turėtų būti taikomas visoms į Sąjungos rinką patenkančioms naujoms UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, – tiek naujoms Sąjungoje įsisteigusių gamintojų pagamintoms UAS, tiek iš trečiųjų valstybių įvežtoms naujoms arba naudotoms UAS;
- (20) būtina užtikrinti, kad iš trečiųjų valstybių į Sąjungos rinką patenkančios UAS, jei jos skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitiktų šio reglamento reikalavimus. Visų pirma turėtų būti užtikrinta, kad gamintojai atliktų atitinkamas atitikties vertinimo procedūras. Todėl turėtų būti priimta nuostata, kad importuotojai užtikrintų, jog rinkai jų pateikiamos UAS atitiktų šio reglamento reikalavimus ir kad jie neteiktų rinkai šių reikalavimų neatitinkančių arba pavojų keliančių UAS. Taip pat turėtų būti priimta nuostata, kad importuotojai užtikrintų, kad būtų atliktos atitikties vertinimo procedūros, ir kad kompetentingos nacionalinės institucijos galėtų patikrinti ženklinių CE ženklu ir gamintojų parengtų techninius dokumentus;
- (21) platintojas, tiekiantis rinkai UAS, skirtas atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, turėtų deramai pasirūpinti, kad pristatant gaminį nebūtų padaryta neigiamo poveikio jo atitiktis. Tiek iš importuotojų, tiek iš platintojų reikalaujama, kad jie rūpestingai laikytųsi reikalavimų, taikomų pateikiant arba tiekiant gaminius rinkai;
- (22) kiekvienas importuotojas, pateikdamas rinkai UAS, skirtą atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, ant jos turėtų nurodyti savo pavadinimą (vardą ir pavardę), registruotąjį prekės pavadinimą arba registruotąjį prekės ženklą ir adresą, kuriuo su juo galima susisiekti. Reikėtų numatyti išimtis, taikytinas tais atvejais, kai to negalima padaryti dėl UAS dydžio. Tai apima ir atvejus, kai importuotojas turėtų atidaryti pakuotę, kad galėtų ant UAS nurodyti savo pavadinimą (vardą ir pavardę) ir adresą;
- (23) ekonominės veiklos vykdytojas, kuris savo vardu arba naudodamas savo prekės ženklą pateikia rinkai UAS, skirtą atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, arba pakeičia ją taip, kad gali pasikeisti gaminio atitiktis taikomiems reikalavimams, turėtų būti laikomas gamintoju ir turėtų prisiimti gamintojo įsipareigojimus;
- (24) platintojai ir importuotojai yra glaudžiai susiję su rinka, todėl jie turėtų būti įtraukti į kompetentingų nacionalinių institucijų atliekamas rinkos priežiūros užduotis ir būti pasirengę aktyviai jose dalyvauti teikdami toms institucijoms visą būtiną informaciją apie atitinkamą UAS, skirtą atvirosios kategorijos veiklai vykdyti;
- (25) užtikrinus UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atsekamumą visoje tiekimo grandinėje, rinkos priežiūra tampa paprastesnė ir efektyvesnė. Veiksminga atsekamumo sistema palengvina rinkos priežiūros institucijų užduotį atsekti ekonominės veiklos vykdytojus, pateikusius rinkai reikalavimų neatitinkančią UAS;
- (26) šiame reglamente turėtų būti nustatyti tik esminiai reikalavimai. Kad būtų lengviau vertinti UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitiktį tiems reikalavimams, būtina daryti prielaidą, kad gaminiai, kurie atitinka darniuosius standartus, priimtus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1025/2012 ⁽¹⁰⁾ siekiant nustatyti išsamias technines tų reikalavimų specifikacijas, atitinka ir tuos reikalavimus;
- (27) UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, taikytini esminiai reikalavimai turėtų būti suformuluoti pakankamai aiškiai, kad būtų sukurti teisiškai privalomi įpareigojimai. Jų formuluotė turėtų būti tokia, kad atitiktį jiems būtų galima įvertinti net jei nebūtų darniųjų standartų arba jei gamintojas nuspręstų darniojo standarto netaikyti;

⁽¹⁰⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1025/2012 dėl Europos standartizacijos, kuriuo iš dalies keičiamos Tarybos direktyvos 89/686/EEB ir 93/15/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/9/EB, 94/25/EB, 95/16/EB, 97/23/EB, 98/34/EB, 2004/22/EB, 2007/23/EB, 2009/23/EB ir 2009/105/EB ir panaikinamas Tarybos sprendimas 87/95/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1673/2006/EB (OL L 316, 2012 11 14, p. 12).

- (28) Reglamente (ES) Nr. 1025/2012 numatyta prieštaravimo darniesiems standartams procedūra, kuri taikoma, kai tie standartai nevisiškai atitinka šiame reglamente nurodytų derinamųjų teisės aktų reikalavimus, taikytinus UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti. Ši procedūra prineikis turėtų būti taikoma standartams, kurių nuorodos yra paskelbtos Oficialiajame leidinyje, taip suteikiant galimybę daryti atitiktis šiame reglamente nustatytiems reikalavimams prielaidą;
- (29) kad ekonominės veiklos vykdytojai galėtų įrodyti, jog jų rinkai tiekiamos UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitinka esminius reikalavimus, o kompetentingos valdžios institucijos galėtų užtikrinti tų UAS atitiktį esminiams reikalavimams, būtina numatyti atitikties vertinimo procedūras. Sprendime Nr. 768/2008/EB nustatyti atitikties vertinimo procedūrų moduliai, apimantys procedūras nuo nuosaikiausios iki griežčiausios proporcingai galimam susijusio pavojaus ir reikalaujamam saugos lygiui. Siekiant užtikrinti, kad visuose sektoriuose procedūros būtų taikomos nuosekliai, ir siekiant išvengti atitikties vertinimo *ad hoc* variantų, atitikties vertinimo procedūros turėtų būti pasirenkamos iš tų modulių;
- (30) ES atitikties deklaracija turėtų būti nesunkiai prieinama rinkos priežiūros institucijoms ir UAS naudotojams. Kad būtų įvykdytas šis reikalavimas, gamintojai turėtų užtikrinti, kad prie kiekvienos UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, būtų pridėta ES atitikties deklaracijos kopija arba interneto adresas, kuriuo galima gauti ES atitikties deklaraciją;
- (31) tam, kad būtų užtikrinta veiksminga prieiga prie informacijos rinkos priežiūros tikslais, informacija, kurios reikia, kad būtų galima nustatyti visus Sąjungos aktus, taikomus UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, turėtų būti pateikiama bendroje ES atitikties deklaracijoje. Siekiant sumažinti administracinę naštą ekonominės veiklos vykdytojams, turėtų būti įmanoma, kad ta bendra ES atitikties deklaracija būtų byla, sudaryta iš atitinkamų atskirų atitikties deklaracijų;
- (32) CE ženklas, kuriuo nurodoma gaminio atitiktis, yra matomas viso atitikties vertinimo, kaip jis suvokiamas plačiąja prasme, proceso rezultatas. Bendrieji ženklinimo CE ženklu principai nustatyti Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 765/2008 ⁽¹⁾. Taisyklės, kuriomis reglamentuojamas UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, ženkinimas CE ženklu, turėtų būti nustatytos šiame reglamente;
- (33) kai kurių klasių UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, kurioms taikomas šis reglamentas, atveju būtinas atitikties vertinimo įstaigų įsikišimas. Valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie tas įstaigas;
- (34) būtina visoje Sąjungoje užtikrinti vienodai aukštus UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, vertinimus atliekančių įstaigų darbo rezultatus ir kad visos šios įstaigos savo funkcijas vykdytų vienodai gerai ir sąžiningos konkurencijos sąlygomis. Todėl reikėtų nustatyti privalomus reikalavimus atitikties vertinimo įstaigoms, kurios nori, kad apie jas būtų pranešta ir jos galėtų teikti atitikties vertinimo paslaugas;
- (35) jei atitikties vertinimo įstaiga įrodo UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, atitiktį darniuosiuose standartuose nustatytiems kriterijams, turėtų būti laikoma, kad ji atitinka šiame reglamente nustatytus atitinkamus reikalavimus;
- (36) siekiant užtikrinti nuoseklų atitikties vertinimo kokybės lygį, taip pat reikia nustatyti reikalavimus notifikuojančiosioms institucijoms ir kitoms įstaigoms, dalyvaujančioms vertinant ir pranešant apie notifikuotąsias įstaigas bei vykdančias jį stebėseną;
- (37) Reglamentu (EB) Nr. 765/2008 nustatytos atitikties vertinimo įstaigų akreditavimo taisyklės, gaminių rinkos priežiūros ir gaminių iš trečiųjų šalių tikrinimo sistema ir bendrieji ženklinimo CE ženklu principai. Šiame reglamente nustatytą sistemą turėtų papildyti akreditavimo sistema, numatyta Reglamente (EB) Nr. 765/2008;
- (38) Reglamente (EB) Nr. 765/2008 numatytą skaidrų akreditavimą, kuriuo užtikrinamas būtinas pasitikėjimo atitikties sertifikatais lygis, nacionalinės institucijos visoje Sąjungoje turėtų laikyti atitikties vertinimo įstaigų techninės kompetencijos įrodymo priemone;

⁽¹⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 765/2008, nustatantis su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 339/93 (OL L 218, 2008 8 13, p. 30).

- (39) dažnai atitikties vertinimo įstaigos dalį savo veiklos, susijusios su atitikties vertinimu, paveda atlikti subrangovams arba joms pavaldžioms įstaigoms. Siekiant užtikrinti reikalaujamą Sąjungos rinkai numatomų pateikti UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, apsaugos lygį, labai svarbu, kad atitikties vertinimą atliekantys subrangovai ir pavaldžiosios įstaigos atitiktų tuos pačius atitikties vertinimo užduočių atlikimo reikalavimus, kurie taikomi notifikuotosioms įstaigoms. Todėl svarbu, kad vertinant notifikuotinių įstaigų kompetenciją bei veiklos rezultatus ir atliekant jau notifikuotų įstaigų stebėseną taip pat būtų vertinama subrangovų ir pavaldžių įstaigų veikla ir vykdoma šios veiklos stebėseną;
- (40) būtina pasirūpinti, kad pranešimo procedūra būtų veiksmingesnė ir skaidresnė ir visų pirma pritaikyti ją prie naujų technologijų, kad ją būtų galima atlikti internetu;
- (41) notifikuotosios įstaigos gali teikti paslaugas visoje Sąjungoje, todėl tikslinga suteikti kitoms valstybėms narėms ir Komisijai galimybę pareikšti prieštaravimus dėl notifikuotosios įstaigos. Todėl svarbu nustatyti laikotarpį, per kurį būtų galima išnagrinėti visus abejonių ar susirūpinimą dėl atitikties vertinimo įstaigų kompetencijos keliančius klausimus prieš šioms įstaigoms pradėdant veikti kaip notifikuotosioms įstaigoms;
- (42) dėl konkurencingumo labai svarbu, kad notifikuotosios įstaigos atitikties vertinimo procedūras taikytų taip, kad ekonominės veiklos vykdytojams neatsirastų nereikalingos administracinės naštos. Dėl tos pačios priežasties, taip pat siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams, reikia užtikrinti, kad atitikties vertinimo procedūros būtų taikomos techniškai nuosekliai. Geriausias būdas tai pasiekti – notifikuotosioms įstaigoms tinkamai koordinuoti tarpusavio veiksmus ir bendradarbiauti;
- (43) suinteresuotosios šalys turėtų turėti teisę apskusti notifikuotosios įstaigos atlikto atitikties vertinimo rezultatus. Svarbu užtikrinti, kad būtų numatyta visų sprendimų, kuriuos priima notifikuotosios įstaigos, apskundimo procedūra;
- (44) gamintojai turėtų imtis visų tinkamų priemonių siekdami užtikrinti, kad UAS, skirta atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, galėtų būti pateikta rinkai tik tuo atveju, jei nekelia pavojaus žmonių sveikatai ar saugai, kai tinkamai saugoma ir naudojama pagal paskirtį arba tokiomis sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti. UAS, skirta atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, neatitinkančia šiame reglamente nustatytų esminių reikalavimų turėtų būti laikoma tik tokiomis naudojimo sąlygomis, kurias galima pagrįstai numatyti, tai yra, kai toks naudojimas galėtų būti teisėto ir aiškiai nuspėjamo žmonių elgesio rezultatas;
- (45) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, būtina patikslinti, kad Sąjungos rinkos priežiūros ir į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolės taisyklės, nustatytos Reglamente (EB) Nr. 765/2008, įskaitant nuostatas dėl keitimosi informacija Skubių pranešimų sistemoje (RAPEX), taikomos UAS, skirtoms atvirosios kategorijos veiklai vykdyti. Šiuo reglamentu neturėtų būti užkirstas kelias valstybėms narėms rinktis kompetentingas institucijas toms užduotims atlikti. Siekiant užtikrinti sklandų perėjimą, susijusį su šio reglamento įgyvendinimu, turėtų būti nustatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės;
- (46) UAS, kurias naudojant kyla didžiausia rizika, turėtų būti taikomas sertifikavimo reikalavimas. Todėl šiame reglamente turėtų būti apibrėžtos sąlygos, kuriomis UAS projektavimui, gamybai ir priežiūrai turėtų būti taikomas sertifikavimo reikalavimas. Tos sąlygos yra susijusios su didesne žalos tretiesiems asmenims rizika avarių atveju, todėl sertifikavimo reikalavimas turėtų būti taikomas UAS, suprojektuotoms žmonėms skraidinti, UAS, suprojektuotoms pavojingiesiems kroviniams gabenti, ir UAS, kurių bet kuris iš matmenų yra didesnis kaip 3 m ir kurios suprojektuotos naudoti virš žmonių sambūrių. Be to, sertifikavimo reikalavimas turėtų būti taikomas UAS, skirtoms specialiosios kategorijos veiklai, apibrėžtai Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947, vykdyti, jei atlikus rizikos vertinimą kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime nurodoma, kad naudojimo rizika gali būti tinkamai sumažinta tik atlikus UAS sertifikavimą;
- (47) rinkai pateiktos UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti ir paženklintos klasės identifikavimo ženklu, turėtų atitikti UAS, naudojamų specialiosios arba sertifikOTOSIOS kategorijos veiklai vykdyti (atsižvelgiant į tai, kas taikoma), sertifikavimo reikalavimus, jei tos UAS naudojamos ne atvirosios kategorijos veiklai vykdyti;
- (48) UAS naudotojai, kurių pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje valstybėje arba kurie yra įsisteigę arba gyvena trečiojoje valstybėje ir naudoja UAS bendro Europos dangaus oro erdvėje, turėtų laikytis šio reglamento;

- (49) šiame reglamente numatytos priemonės grindžiamos Nuomone Nr. 01/2018 ⁽¹²⁾, Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) pateikta pagal Reglamento (ES) 2018/1139 65 straipsnį,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatomi bepiločių orlaivių sistemų (UAS), skirtų naudoti pagal Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 nustatytas taisykles ir sąlygas, ir nuotolinių identifikavimo priedų projektavimo ir gamybos reikalavimai. Be to, jame nustatoma, kokio tipo UAS projektavimui, gamybai ir priežiūrai taikomas sertifikavimo reikalavimas.
2. Juo taip pat nustatomos UAS, skirtų atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, ir nuotolinio identifikavimo priedų tiekimo rinkai ir jų laisvo judėjimo Sąjungoje taisyklės.
3. Be to, šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kurių trečiųjų valstybių UAS naudotojai turi laikytis pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/947 bendro Europos dangaus oro erdvėje naudodami UAS.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šio reglamento II skyrius taikomas šiems gaminiams:
 - a) UAS, skirtoms naudoti pagal atvirajai UAS naudojimo kategorijai taikomas taisykles ir sąlygas, nustatytas Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947, išskyrus privačiai sukonstruotas UAS, ir paženklintoms šio reglamento priedo 1–5 dalyse nustatytu klasės identifikavimo ženklu, rodančiu, kuriai iš Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947 nurodytų penkių UAS klasių priklauso ta UAS;
 - b) nuotolinio identifikavimo priedams, nustatytiems šio reglamento priedo 6 dalyje.
2. Šio reglamento III skyrius taikomas UAS, naudojamoms pagal sertifikuotajai ir specialiajai UAS naudojimo kategorijoms taikomas taisykles ir sąlygas, vadovaujantis Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2019/947.
3. Šio reglamento IV skyrius taikomas UAS naudotojams, kurių pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje valstybėje arba kurie yra įsisteigę arba gyvena trečiojoje valstybėje, jeigu tos UAS naudojamos Sąjungoje.
4. Šis reglamentas netaikomas UAS, skirtoms naudoti tik patalpose.

3 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) bepilotis orlaivis – orlaivis, naudojamas arba suprojektuotas veikti autonomiškai arba būti pilotuojamas nuotoliniu būdu be piloto jame;
- (2) bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo įranga – prietaisas, įrenginys, mechanizmas, aparatas, reikmuo, programinė įranga arba pagalbinis įtaisas, kurie yra būtini saugiam bepiločio orlaivio naudojimui užtikrinti, bet nėra jo dalis ir nėra gabenami tame bepiločiame orlaivyje;
- (3) bepiločio orlaivio sistema (UAS) – bepilotis orlaivis ir jo nuotolinio valdymo įranga;
- (4) bepiločio orlaivio sistemos naudotojas (UAS naudotojas) – juridinis arba fizinis asmuo, kuris naudoja arba ketina naudoti vieną arba daugiau UAS;

⁽¹²⁾ EASA nuomonė Nr. 01/2018 „Bepiločių orlaivių sistemų naudojimo atvirosios ir specialiosios kategorijų veiklai vykdyti reguliavimo sistemos nustatymas“ (RMT.0230), skelbiama <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>.

- (5) atviroji kategorija – UAS naudojimo kategorija, apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 4 straipsnyje;
- (6) specialioji kategorija – UAS naudojimo kategorija, apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 5 straipsnyje;
- (7) sertifikuotoji kategorija – UAS naudojimo kategorija, apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 6 straipsnyje;
- (8) derinamieji Sąjungos teisės aktai – Sąjungos teisės aktai, kuriais suderinamos gaminių pateikimo rinkai sąlygos;
- (9) akreditavimas – akreditavimas, apibrėžtas Reglamento (EB) Nr. 765/2008 2 straipsnio 10 dalyje;
- (10) atitikties vertinimas – procesas, kuriuo nustatoma, ar gaminys atitinka nustatytus reikalavimus;
- (11) atitikties vertinimo įstaiga – įstaiga, vykdanči atitikties vertinimo veiklą, įskaitant kalibravimą, bandymus, sertifikavimą ir tikrinimą;
- (12) CE ženklas – ženklas, kuriuo gamintojas nurodo, kad gaminys atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus Sąjungos derinimo teisės aktuose, kuriuose numatytas ženklinimas šiuo ženklu;
- (13) gamintojas – fizinis arba juridinis asmuo, kuris gaminių gamina arba užsako suprojektuoti ar pagaminti ir jį parduoda savo vardu arba naudodamas savo prekės ženklą;
- (14) įgaliotasis atstovas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, gamintojo raštu įgaliotas veikti jo vardu ir atlikti nurodytas užduotis;
- (15) importuotojas – Sąjungoje įsisteigęs fizinis arba juridinis asmuo, kuris Sąjungos rinkai pateikia gaminių iš trečiosios valstybės;
- (16) platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis fizinis arba juridinis asmuo, išskyrus gamintoją arba importuotoją, kuris tiekia gaminių rinkai;
- (17) ekonominės veiklos vykdytojai – UAS gamintojas, įgaliotasis gamintojo atstovas, importuotojas ir platintojas;
- (18) tiekimas rinkai – gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdam komercinę veiklą už atlygį arba nemokamai;
- (19) pateikimas rinkai – gaminio tiekimas Sąjungos rinkai pirmą kartą;
- (20) darnusis standartas – darnusis standartas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 2 straipsnio 1 dalies c punkte;
- (21) techninė specifikacija – dokumentas, kuriame nustatomi techniniai reikalavimai, kuriuos turi atitikti gaminys, procesas arba paslauga;
- (22) privačiai sukonstruota UAS – asmeniniam naudojimui konstruotojo surinkta arba pagaminta UAS, išskyrus UAS, surinktas iš dalių rinkinio, kurį gamintojas pateikė rinkai kaip vieną parengtą surinkti komplektą;
- (23) rinkos priežiūros institucija – valstybės narės institucija, atsakinga už rinkos priežiūrą savo teritorijoje;
- (24) atšaukimas – priemonės, kuriomis siekiama, kad galutiniam naudotojui jau pateiktas gaminys būtų grąžintas;
- (25) pašalinimas – priemonės, kuriomis siekiama panaikinti galimybę tiekimo grandinėje esantį gaminių tiekti rinkai;
- (26) bendro Europos dangaus oro erdvė – oro erdvė virš teritorijos, kuriai taikomos Sutartys, taip pat bet kuri kita oro erdvė, kuriai valstybės narės taiko Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 551/2004⁽¹³⁾ pagal to reglamento 1 straipsnio 3 dalį;

⁽¹³⁾ 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (OL L 96, 2004 3 31, p. 20).

- (27) nuotolinis pilotas – fizinis asmuo, atsakingas už saugų bepiločio orlaivio skrydžio vykdymą rankiniu būdu valdant jo skrydžio valdymo svirtis arba, kai bepilotis orlaivis skrenda automatiškai, stebint jo maršrutą, ir gali bet kada išikišti ir pakeisti maršrutą;
- (28) maksimali kilimo masė – gamintojo arba surinkėjo nustatyta didžiausioji bepiločio orlaivio masė su kroviniu ir degalais, kuriai esant galima naudoti bepilotį orlaivį;
- (29) kroviny – bet koks prietaisas, mechanizmas, įrenginys, dalis, aparatas, reikmuo arba pagalbinis įrenginys, įskaitant ryšių įrangą, kuris yra sumontuotas orlaivyje arba pritvirtintas prie orlaivio, bet nėra skirtas ar numatytas skrendančiam orlaiviui valdyti ir nėra orlaivio korpuso, variklio arba oro sraigto dalis;
- (30) sekamasis režimas – UAS naudojimo režimas, kai bepilotis orlaivis nuolat seka nuotolinį pilotą iš anksto nustatytu spinduliu;
- (31) tiesioginis nuotolinis identifikavimas – sistema, kuria užtikrinamas vietinis informacijos apie skrendantį bepilotį orlaivį, įskaitant jo ženklus, perdavimas taip, kad šią informaciją būtų galima gauti be fizinės prieigos prie bepiločio orlaivio;
- (32) geografinis orientavimas – funkcija, kuri, remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis, nustato galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir įspėja nuotolinį pilotą, kad šis galėtų imtis efektyvių veiksmų tam pažeidimui išvengti;
- (33) garso galios lygis L_{WA} – A svertinė garso galia, išreikšta dB 1 pW galios atžvilgiu, kaip apibrėžta standarte EN ISO 3744:2010;
- (34) išmatuotasis garso galios lygis – garso galios lygio vertė, nustatyta matavimais, kaip aprašyta priedo 13 dalyje; išmatuotosios vertės gali būti nustatomos kaip vieno reprezentatyvaus tam tikro įrangos tipo bepiločio orlaivio vertės arba kaip kelių bepiločių orlaivių verčių vidurkis;
- (35) garantuotasis garso galios lygis – garso galios lygio vertė, gauta laikantis priedo 13 dalyje nustatytų reikalavimų, atsižvelgiant į neapibrėžtis, atsirandančias dėl gamybos proceso ir matavimo metodų nukrypimų, ir jei gamintojas ar Bendrijoje įsisteigęs jo įgaliotasis atstovas patvirtina, kad remiantis taikytomis ir techniniuose dokumentuose nurodytomis techninėmis priemonėmis ši vertė nėra viršyta;
- (36) kybojimas – laikymasis ore toje pačioje geografinėje padėtyje;
- (37) žmonių sambūriai – susibūrimai, iš kurių dėl susirinkusių žmonių gausos neįmanoma išeiti.

II SKYRIUS

UAS, skirtos atvirosios kategorijos veiklai vykdyti, ir nuotolinio identifikavimo priedai

1 SKIRSNIS

Gaminiams keliami reikalavimai

4 straipsnis

Reikalavimai

1. 2 straipsnio 1 dalyje nurodyti gaminiai turi atitikti priedo 1–6 dalyse nustatytus reikalavimus.
2. UAS, kurios nėra žaislai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/48/EB, turi atitikti susijusius sveikatos ir saugos reikalavimus, nustatytus Direktyvoje 2006/42/EB, bet tik tokios rizikos, kuri nėra susijusi su bepiločio orlaivio skrydžio sauga, atžvilgiu.
3. Rinkai jau tiekiamų gaminių programinės įrangos atnaujinimai gali būti atliekami tik tokiu atveju, jei jie neturi poveikio gaminio atitikčiai.

5 straipsnis

Gaminių tiekimas rinkai ir laisvas gaminių judėjimas

1. Gaminiai rinkai tiekiami tik tuo atveju, jei jie atitinka šio skyriaus reikalavimus ir nekelia pavojaus žmonių ir gyvūnų sveikatai ar saugai arba turto būklei ar saugumui.

2. Dėl priešasčių, susijusių su šiuo skyriumi reglamentuojamais aspektais, valstybės narės nedraudžia, neriboja ir netrukdo tiekti rinkai gaminių, kurie atitinka šį skyrių.

2 SKIRSNIS

Ekonominės veiklos vykdytojų pareigos

6 straipsnis

Gamintojų pareigos

1. Pateikdamas gaminį Sąjungos rinkai gamintojas užtikrina, kad jis būtų suprojektuotas ir pagamintas laikantis priedo 1–6 dalyse nustatytų reikalavimų.

2. Gamintojas parengia 17 straipsnyje nurodytus techninius dokumentus ir atlieka 13 straipsnyje nurodytą atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą arba paveda ją atlikti kaip užsakomąją paslaugą.

Jeigu atlikus tą atitikties vertinimo procedūrą nustatoma, kad gaminys atitinka priedo 1–6 dalyse nustatytus reikalavimus, gamintojas parengia ES atitikties deklaraciją ir paženkliną gaminį CE ženklu.

3. Gamintojas saugo techninius dokumentus ir ES atitikties deklaraciją 10 metų nuo gaminio pateikimo rinkai dienos.

4. Gamintojas užtikrina, kad būtų įdiegtos procedūros, pagal kurias būtų išlaikoma serijinės produkcijos atitiktis šiam skyriui. Turi būti tinkamai atsižvelgiama į gaminio projekto, charakteristikų ar programinės įrangos pakeitimus ir darniųjų standartų ar techninių specifikacijų, kuriais remiantis deklaruojama gaminio atitiktis, pakeitimus.

Kai to reikia atsižvelgiant į gaminio keliamą pavojų, gamintojas, siekdamas apsaugoti sveikatą ir užtikrinti vartotojų saugą, tiria paroduodamų gaminių bandinius, nagrinėja ir, jeigu būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančius gaminius ir gaminių atšaukimo atvejus ir nuolat informuoja platintojus apie tokią stebėseną.

5. UAS gamintojas užtikrina, kad ant bepiločio orlaivio būtų nurodytas tipas, kaip apibrėžta Sprendime 768/2008/EB, ir unikalus serijos numeris, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti bepilotį orlaivį ir kurie, jei taikytina, atitiktų atitinkamai priedo 2–4 dalyse nustatytus reikalavimus. Nuotolinio identifikavimo priedų gamintojas užtikrina, kad ant nuotolinio identifikavimo priedo būtų nurodytas tipas ir unikalus serijos numeris, pagal kuriuos būtų galima identifikuoti nuotolinio identifikavimo priedą ir kurie atitiktų priedo 6 dalyje nustatytus reikalavimus. Abiem atvejais gamintojas užtikrina, kad unikalus serijos numeris taip pat būtų nurodytas 14 straipsnyje nurodytoje ES atitikties deklaracijoje arba supaprastintoje ES atitikties deklaracijoje.

6. Gamintojas ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės, arba prie gaminio pridedamame dokumente nurodo savo pavadinimą (vardą ir pavardę), registruotąjį prekės pavadinimą arba registruotąjį prekės ženklą, interneto svetainės adresą ir pašto adresą, kuriuo su juo galima susisiekti. Turi būti nurodytas vienas adresas, kuriuo būtų galima susisiekti su gamintoju. Kontaktiniai duomenys pateikiami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

7. Gamintojas užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtas priedo 1–6 dalyse reikalaujamas vadovas ir informacinis pranešimas vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams atitinkamoje valstybėje narėje lengvai suprantama kalba. Šis vadovas ir informacinis pranešimas, taip pat visas ženklavimas turi būti aiškūs, suprantami ir įskaitomi.

8. Gamintojas užtikrina, kad prie kiekvieno gaminio būtų pridėta ES atitikties deklaracija arba supaprastinta ES atitikties deklaracija. Kai pateikiama supaprastinta ES atitikties deklaracija, joje turi būti nurodytas tikslus interneto adresas, kuriuo galima gauti visą ES atitikties deklaracijos tekstą.

9. Gamintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad gaminiai, kuriuos jis pateikė rinkai, neatitinka šio skyriaus, nedelsdamas imasi taisomųjų priemonių, būtinų to gaminio atitiktčiai užtikrinti, tam gaminiui iš rinkos pašalinti arba jam atšaukti, jei tai tikslinga. Jei gaminys kelia pavojų, gamintojas nedelsdamas apie tai praneša valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai tokius gaminius, rinkos priežiūros institucijoms, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį, visas taisomasias priemones, kurių buvo imtasi, ir jų rezultatus.

10. Jei kompetentinga nacionalinė institucija pateikia pagrįstą prašymą, gamintojas tai institucijai lengvai suprantama kalba popierine ar elektronine forma pateikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus siekiant įrodyti, kad gaminys atitinka šį skyrių. Šios institucijos prašymu gamintojas bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti gaminio, kurį jis pateikė rinkai, keliamą pavojų.

7 straipsnis

Igaliojami atstovai

1. Gamintojas rašytiniu įgaliojimu gali paskirti įgaliojamą atstavą.

Įgaliojasis atstovas negali būti įgaliojamas vykdyti 6 straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų ir 6 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos rengti techninius dokumentus.

2. Įgaliojasis atstovas atlieka gamintojo suteiktame įgaliojime nurodytas užduotis. Įgaliojimu įgaliojamam atstavui leidžiama atlikti bent šiuos veiksmus:

- a) saugoti ES atitikties deklaraciją ir techninius dokumentus 10 metų po gaminio pateikimo Sąjungos rinkai, kad nacionalinės rinkos priežiūros institucijos galėtų juos patikrinti;
- b) rinkos priežiūros arba sienų kontrolės institucijai pagrįstai paprašius, pateikti visą informaciją ir dokumentus, būtinus gaminio atitikčiai įrodyti;
- c) rinkos priežiūros arba sienų kontrolės institucijų prašymu bendradarbiauti su jomis dėl visų veiksmų, kurių imamasi gaminių, dėl kurių įgaliojamam atstavui buvo suteiktas įgaliojimas, neatitiktčiai arba jų keliamai saugos rizikai pašalinti.

8 straipsnis

Importuotojų pareigos

1. Importuotojas Sąjungos rinkai pateikia tik šiame skyriuje nustatytus reikalavimus atitinkančius gaminius.
2. Prieš pateikdamas gaminį Sąjungos rinkai, importuotojas įsitikina, kad:
 - a) gamintojas atliko atitinkamą atitikties vertinimo procedūrą, nurodytą 13 straipsnyje;
 - b) gamintojas parengė techninius dokumentus, nurodytus 17 straipsnyje;
 - c) gaminys paženklintas CE ženklu, taip pat, jei reikia, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu ir garso galios lygio ženklu;
 - d) prie gaminio pridėti 6 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodyti dokumentai;
 - e) gamintojas įvykdė 6 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus reikalavimus.

Jeigu importuotojas mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka priedo 1–6 dalyse nustatytų reikalavimų, jis neteikia gaminio rinkai, kol neužtikrinama jo atitiktis. Be to, jei gaminys kelia pavojų vartotojų ir trečiųjų šalių sveikatai ir saugai, importuotojas apie tai praneša gamintojui ir kompetentingoms nacionalinėms institucijoms.

3. Importuotojas ant gaminio arba, jeigu to neįmanoma padaryti, ant jo pakuotės, arba prie gaminio pridedamame dokumente nurodo savo pavadinimą (vardą ir pavardę), registruotąjį prekės pavadinimą arba registruotąjį prekės ženklą, interneto svetainę ir pašto adresą, kuriuo su juo galima susisiekti. Kontaktiniai duomenys pateikiami galutiniams naudotojams ir rinkos priežiūros institucijoms lengvai suprantama kalba.

4. Importuotojas užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtas priedo 1–6 dalyse reikalaujamas vadovas ir informacinis pranešimas vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams atitinkamoje valstybėje narėje lengvai suprantama kalba. Tas vadovas ir informacinis pranešimas, taip pat visas ženklinimas turi būti aiškūs, suprantami ir įskaitomi.

5. Kol atsakomybė už gaminį tenka importuotojui, jis užtikrina, kad sandėliavimo ir transportavimo sąlygos nepablogintų gaminio atitikties 4 straipsnyje nustatytiems reikalavimams.

6. Kai to reikia atsižvelgiant į gaminio keliamą pavojų, importuotojas, siekdamas apsaugoti galutinių naudotojų ir trečiųjų šalių sveikatą ir užtikrinti jų saugą, tiria rinkai pateikiamų gaminių bandinius, nagrinėja ir, jeigu būtina, registruoja skundus, reikalavimų neatitinkančius gaminius ir gaminių atšaukimo atvejus bei informuoja platintojus apie tokią stebėseną.

7. Importuotojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jis pateikė rinkai, neatitinka taikomų Sąjungos derinamųjų teisės aktų, nedelsdamas imasi taisomųjų priemonių, būtinų to gaminio atitiktčiai užtikrinti, tam gaminiui iš rinkos pašalinti arba jam atšaukti, jei tai tikslinga. Be to, jei gaminys kelia pavojų, importuotojas nedelsdamas apie tai praneša valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai tokius gaminius, rinkos priežiūros institucijoms, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visas taisomąsias priemones, kurių buvo imtasi.

8. Importuotojas 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos saugo ES atitikties deklaracijos kopiją, kad rinkos priežiūros institucijos galėtų ją patikrinti, ir užtikrina, kad tų institucijų prašymu joms galėtų būti pateikti techniniai dokumentai.

9. Jei kompetentinga nacionalinė institucija pateikia pagrįstą prašymą, importuotojas tai institucijai lengvai suprantama kalba popierine ar elektronine forma suteikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus gaminio atitikčiai įrodyti. Šios institucijos prašymu gamintojas bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti gaminio, kurį jis pateikė rinkai, keliamą pavojų.

9 straipsnis

Platintojų pareigos

1. Tiekdamas gaminį Sąjungos rinkai, platintojas deramai laikosi šiame skyriuje nustatytų reikalavimų.
2. Prieš tiekdamas gaminį rinkai, platintojas patikrina, ar gaminys paženklintas CE ženklu, taip pat, jei reikia, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu ir garso galios lygio ženklu, ar prie gaminio pridėti 6 straipsnio 7 ir 8 dalyse nurodyti dokumentai ir ar gamintojas ir importuotojas laikosi 6 straipsnio 5 ir 6 dalyse ir 8 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų.

Platintojas užtikrina, kad prie gaminio būtų pridėtas priedo 1–6 dalyse reikalaujamas vadovas ir informacinis pranešimas vartotojams ir kitiems galutiniams naudotojams atitinkamoje valstybės narėje lengvai suprantama kalba. Tas vadovas ir informacinis pranešimas, taip pat visas ženklavimas turi būti aiškūs, suprantami ir įskaitomi.

Jeigu platintojas mano arba turi pagrindo manyti, kad gaminys neatitinka 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų, jis netiekia gaminio rinkai, kol neužtikrinama jo atitiktis. Be to, jei gaminys kelia pavojų, platintojas apie tai praneša gamintojui arba importuotojui ir kompetentingoms rinkos priežiūros institucijoms.

3. Kol atsakomybė už gaminį tenka platintojui, jis užtikrina, kad sandėliavimo ir transportavimo sąlygos nepablogintų gaminio atitikties 4 straipsnyje nustatytiems reikalavimams.

4. Platintojas, manantis arba turintis pagrindo manyti, kad gaminys, kurį jis tiekia rinkai, neatitinka taikomų Sąjungos derinamųjų teisės aktų, užtikrina, kad būtų imtasi taisomųjų priemonių, būtinų to gaminio atitikčiai užtikrinti, tam gaminiui iš rinkos pašalinti arba jam atšaukti, jei tai tikslinga. Be to, jei gaminys kelia pavojų, platintojas nedelsdamas apie tai praneša valstybių narių, kuriose jis tiekė rinkai tokius gaminius, rinkos priežiūros institucijoms, pateikdamas išsamią informaciją, visų pirma apie neatitiktį ir apie visas taisomąsias priemones, kurių buvo imtasi.

5. Jei kompetentinga nacionalinė institucija pateikia pagrįstą prašymą, platintojas tai institucijai popierine ar elektronine forma pateikia visą informaciją ir dokumentus, būtinus gaminio atitikčiai įrodyti. Šios institucijos prašymu platintojas bendradarbiauja su ja dėl visų veiksmų, kurių imamasi siekiant pašalinti gaminio, kurį jis tiekia rinkai, keliamą pavojų.

10 straipsnis

Atvejai, kai importuotojams ir platintojams taikomos gamintojų pareigos

Taikant šį skyrių importuotojas arba platintojas laikomas gamintoju ir jam taikomos 6 straipsnyje nustatytos gamintojų pareigos, jei gaminį rinkai jis pateikia savo vardu arba su savo prekės ženklu arba taip pakeičia rinkai jau pateiktą gaminį, kad tai gali paveikti jo atitiktį šiam skyriui.

11 straipsnis

Ekonominės veiklos vykdytojų identifikavimas

1. Rinkos priežiūros institucijų prašymu ekonominės veiklos vykdytojas nurodo:
 - a) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuris jam tiekė gaminį;
 - b) kiekvieną ekonominės veiklos vykdytoją, kuriam jis tiekė gaminį.

2. Ekonominės veiklos vykdytojas 1 dalyje nurodytą informaciją turi gebėti pateikti:
 - a) 10 metų po to, kai jam buvo pateiktas gaminys;
 - b) 10 metų po to, kai jis pateikė gaminį.

3 SKIRSNIS

Gaminio atitiktis

12 straipsnis

Atitikties prielaida

Daroma prielaida, kad gaminys, atitinkantis darniuosius standartus ar jų dalis, kurių nuorodos yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atitinka reikalavimus, kuriuos apima minėti standartai arba jų dalys ir kurie yra nustatyti priedo 1–6 dalyse.

13 straipsnis

Atitikties vertinimo procedūros

1. Gamintojas, taikydamas kurią nors iš toliau nurodytų procedūrų, atlieka gaminio atitikties vertinimą, kad nustatytų, ar jis atitinka priedo 1–6 dalyse nustatytus reikalavimus. Atliekant atitikties vertinimą atsižvelgiama į visas numatytas ir numanomas naudojimo sąlygas.
2. Procedūros, pagal kurias gali būti atliekamas atitikties vertinimas:
 - a) vertinant gaminio atitiktį priedo 1, 5 arba 6 dalyje nustatytiems reikalavimams – priedo 7 dalyje nustatyta gamybos vidaus kontrolė, jeigu atitiktį visiems reikalavimams, kurių atžvilgiu yra nustatyti darnieji standartai, kurių nuorodos yra paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, gamintojas užtikrina taikydamas tuos darniuosius standartus;
 - b) priedo 8 dalyje nustatytas ES tipo tyrimas, po kurio atliekamas gamybos vidaus kontrolė pagrįstas tipo atitikties vertinimas;
 - c) priedo 9 dalyje nustatyta visišku kokybės užtikrinimu grindžiama atitiktis, išskyrus atvejus, kai vertinama gaminio, kuris yra žaislas, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/48/EB, atitiktis.

14 straipsnis

ES atitikties deklaracija

1. 6 straipsnio 8 dalyje nurodytoje ES atitikties deklaracijoje nurodoma, kad buvo įrodyta gaminio atitiktis priedo 1–6 dalyse nustatytiems reikalavimams, ir, jeigu tai UAS, jos klasė.
2. ES atitikties deklaracija rengiama pagal priedo 11 dalyje nustatytą pavyzdį, joje pateikiami toje dalyje nustatyti elementai ir ji nuolat atnaujinama. Ji išverčiama į valstybės narės, kurios rinkai gaminys pateikiamas ar tiekiamas, reikalaujamą kalbą ar kalbas.
3. 6 straipsnio 8 dalyje nurodytoje supaprastintoje ES atitikties deklaracijoje pateikiami priedo 12 dalyje nustatyti elementai ir ji nuolat atnaujinama. Ji išverčiama į valstybės narės, kurioje gaminys pateikiamas ar tiekiamas rinkai, reikalaujamą kalbą ar kalbas. Visas ES atitikties deklaracijos tekstas pateikiamas interneto adresu, nurodytu supaprastintoje ES atitikties deklaracijoje, valstybės narės, kurioje gaminys pateikiamas ar tiekiamas rinkai, reikalaujama kalba ar kalbomis.
4. Jei gaminiui taikomas daugiau kaip vienas Sąjungos aktas, pagal kurį reikalaujama parengti ES atitikties deklaraciją, parengiama visiems tokiems Sąjungos aktams bendra ES atitikties deklaracija. Toje deklaracijoje nurodomi susiję Sąjungos aktai ir jų paskelbimo nuorodos.
5. Parengęs ES atitikties deklaraciją gamintojas prisiima atsakomybę dėl gaminio atitikties šiame skyriuje nustatytiems reikalavimams.

15 straipsnis

Bendrieji ženkinimo CE ženklų principai

Ženkinimui CE ženklų taikomi bendrieji principai, nustatyti Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnyje.

16 straipsnis

Ženkinimo CE ženklų, notifikuosios įstaigos identifikavimo numeriu, UAS klasės identifikavimo ženklų ir garso galios ženklų taisyklės ir sąlygos

1. Gaminys arba prie jo pritvirtinta duomenų lentelė paženklinami CE ženklų taip, kad tas ženklas būtų matomas, įskaitomas ir neištrinamas. Jeigu dėl gaminio dydžio taip paženklinti neįmanoma arba negalima, CE ženklų paženklinama pakuotė.
2. Bepilotis orlaivis ir jo pakuotė paženklinami bepiločio orlaivio identifikavimo ženklų taip, kad tas ženklas būtų matomas, įskaitomas ir neištrinamas, o jo aukštis turi būti ne mažesnis kaip 5 mm. Gaminį draudžiama ženklinti ženklais, žymenimis ar užrašais, dėl kurių trečiosios šalys galėtų klaidingai suprasti klasės identifikavimo ženklo reikšmę arba formą.
3. Jeigu taikytina, bepilotis orlaivis, išskyrus atvejus, kai dėl gaminio dydžio toliau nurodytu būdu jo paženklinti neįmanoma arba negalima, ir pakuotė paženklinami priedo 14 dalyje nustatyto garso galios lygio ženklų taip, kad šis ženklas būtų matomas, įskaitomas ir neištrinamas.
4. CE ženklų, taip pat, jeigu taikytina, garso galios lygio ženklų ir bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklų gaminys paženklinamas prieš pateikiant jį rinkai.
5. Jei taikoma priedo 9 dalyje nustatyta atitikties vertinimo procedūra, po CE ženklo nurodomas notifikuosios įstaigos identifikavimo numeris.

Notifikuosios įstaigos identifikavimo numerį prideda pati notifikuotoji įstaiga arba, vadovaudamasis jos nurodymais, gamintojas arba jo įgaliotasis atstovas.

6. Valstybės narės, naudodamosi esamais mechanizmais, užtikrina, kad būtų teisingai taikoma ženkinimą CE ženklų reglamentuojanti tvarka, o netinkamo to ženkinimo naudojimo atveju imamasi tinkamų veiksmų.

17 straipsnis

Techniniai dokumentai

1. Techniniuose dokumentuose pateikiami visi reikiami duomenys ir informacija apie gamintojo naudotas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti, kad gaminys atitiktų priedo 1–6 dalyse nustatytus reikalavimus. Juose pateikiami bent priedo 10 dalyje nustatyti elementai.
2. Techniniai dokumentai parengiami prieš pateikiant gaminį rinkai ir nuolat atnaujinami.
3. Su bet kokia ES tipo tyrimo procedūra arba gamintojo kokybės sistemos vertinimu susiję techniniai dokumentai ir korespondencija rengiami oficialia tos valstybės narės, kurioje yra įsikūrusi notifikuotoji įstaiga, kalba arba kita tai įstaigai priimtina kalba.
4. Jei techniniai dokumentai neatitinka šio straipsnio 1, 2 arba 3 dalies, rinkos priežiūros institucija gali paprašyti gamintojo arba importuotojo pasirūpinti, kad jai priimtina įstaiga gamintojo arba importuotojo lėšomis per nustatytą laikotarpį atliktų bandymus, kad būtų galima patikrinti gaminio atitiktį jam taikomiems priedo 1–6 dalių reikalavimams.

4 SKIRSNIS

Pranešimas apie atitikties vertinimo įstaigas

18 straipsnis

Pranešimas

Valstybės narės Komisijai ir kitoms valstybėms narėms praneša apie įstaigas, kurios kaip trečiosios šalys yra įgaliotos pagal šį skyrių atlikti atitikties vertinimo užduotis.

19 straipsnis

Notifikuojančiosios institucijos

1. Valstybė narė paskiria notifikuojančiąją instituciją, kuri atsako už atitikties vertinimo įstaigų vertinimo ir pranešimo apie jas bei notifikuotųjų įstaigų stebėsenos, įskaitant 24 straipsnio laikymosi stebėseną, procedūrų nustatymą ir taikymą.
2. Valstybė narė gali nuspręsti, kad 1 dalyje nurodytą vertinimą ir stebėseną vykdytų nacionalinė akreditavimo įstaiga, apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 765/2008.
3. Jeigu notifikuojančioji institucija paveda arba kitaip patiki atlikti 1 dalyje nurodytą vertinimą, pranešimą ar stebėseną įstaigai, kuri nėra Vyriausybės subjektas, ši įstaiga turi būti juridinis asmuo ir *mutatis mutandis* atitikti 20 straipsnyje nustatytus reikalavimus. Be to, ji turi būti apsidraudusi su savo vykdoma veikla susijusią atsakomybę.
4. Notifikuojančioji institucija prisiima visą atsakomybę už užduotis, kurias atlieka 3 dalyje nurodyta įstaiga.

20 straipsnis

Notifikuojančiosioms institucijoms taikomi reikalavimai

1. Notifikuojančiajai institucijai taikomi reikalavimai:
 - a) ji turi būti įsteigta taip, kad nekiltų jos ir atitikties vertinimo įstaigų interesų konflikto;
 - b) jos veikla turi būti organizuojama ir valdoma taip, kad būtų objektyvi ir nešališka;
 - c) jos organizacinė struktūra turi būti tokia, kad kiekvieną sprendimą, susijusį su pranešimu apie atitikties vertinimo įstaigą, priimtų kompetentingi, tačiau kiti nei vertinimą atlikę asmenys;
 - d) ji neturi siūlyti ar vykdyti jokios veiklos, kurią vykdo atitikties vertinimo įstaigos, ir neturi teikti konsultavimo paslaugų komerciniu ar konkurenciniu pagrindu;
 - e) ji turi užtikrinti informacijos, kurią gauna, konfidencialumą;
 - f) joje turi būti pakankamai kompetentingų darbuotojų, galinčių tinkamai atlikti jos užduotis.

21 straipsnis

Notifikuojančiųjų institucijų pareiga informuoti

1. Valstybės narės informuoja Komisiją apie jų taikomas atitikties vertinimo įstaigų vertinimo, pranešimo ir notifikuotųjų įstaigų stebėsenos procedūras, taip pat apie susijusius jų pakeitimus.
2. Komisija viešai paskelbia šią informaciją.

22 straipsnis

Notifikuotosioms įstaigoms taikomi reikalavimai

1. Pranešimo tikslais atitikties vertinimo įstaiga turi atitikti 2–11 dalyse nustatytus reikalavimus.
2. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti įsteigta pagal valstybės narės nacionalinę teisę ir būti juridinis asmuo.
3. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti trečiosios šalies įstaiga, nepriklausoma nuo jos vertinamos organizacijos.

Įstaiga, priklausanti verslo asociacijai arba profesinei federacijai, atstovaujančiai įmonėms, susijusioms su jos vertinamo gaminio projektavimu, gamyba, tiekimu, surinkimu, naudojimu ar priežiūra, gali būti laikoma tokia įstaiga, jeigu įrodoma, kad ji yra nešališka ir nėra jokio interesų konflikto.

4. Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausiojo lygio vadovai ir už atitikties vertinimo užduotis atsakingi darbuotojai negali būti vertinamo gaminio projektuotojai, gamintojai, tiekėjai, montuotojai, pirkėjai, savininkai, naudotojai ar prižiūrėtojai, ar bet kurios iš tų šalių atstovai. Tai netrukdo atitikties vertinimo įstaigai naudoti įvertinto gaminio, kuris yra būtinas jos veiklai, ar tokį gaminį naudoti asmeniniais tikslais.

Atitikties vertinimo įstaiga, jos aukščiausiojo lygio vadovai ir už atitikties vertinimo užduotis atsakingi darbuotojai tiesiogiai nedalyvauja projektuojant, gaminant ar konstruojant, pardudant, montuojant, naudojant tą gaminį ar atliekant jo techninę priežiūrą, taip pat negali atstovauti šioje veikloje dalyvaujančioms šalims. Jie nesiima jokios veiklos, kuri prieštarautų jų sprendimo, susijusio su atitikties vertinimo veikla, dėl kurios apie juos pranešta, nepriklausomumui ar sąžiningumui. Tai visų pirma taikoma konsultavimo paslaugoms.

Atitikties vertinimo įstaiga užtikrina, kad jai pavaldžių įstaigų ar subrangovų veikla nedarytų poveikio jos atitikties vertinimo veiklos konfidencialumui, objektyvumui ar nešališkumui.

5. Atitikties vertinimo veiklą vykdanči atitikties vertinimo įstaiga ir jos darbuotojai atitikties vertinimo veiklą vykdo laikydamiesi griežčiausių profesinio sąžiningumo reikalavimų, turi reikiamą konkrečios srities techninę kompetenciją ir nepasiduoda jokiam spaudimui ar paskatoms, visų pirma finansinėms, kurie galėtų paveikti jų sprendimą ar atitikties vertinimo veiklos rezultatus, ypač jei spaudimą daro ir paskatas siūlo šios veiklos rezultatais suinteresuoti asmenys ar asmenų grupės.

6. Atitikties vertinimo įstaiga turi būti pajėgi atlikti visas atitikties vertinimo užduotis, kurios jai yra pavestos pagal priedo 8 arba 9 dalį ir kurioms atlikti apie ją yra pranešta, neatsižvelgiant į tai, ar tas užduotis atlieka pati atitikties vertinimo įstaiga, ar jos yra atliekamos įstaigos vardu ir atsakomybe.

Atitikties vertinimo įstaiga kiekvienai atitikties vertinimo procedūrai atlikti, taip pat kiekvienos gaminio, dėl kurio ji buvo notifikuota, rūšies ar kategorijos atveju, visada turi:

- a) turėti reikalingų darbuotojų, turinčių techninių žinių ir pakankamai tinkamos patirties atitikties vertinimo užduotims atlikti;
- b) turėti reikalingų procedūrų, pagal kurias atliekama atitikties vertinimo veikla, aprašymus, taip užtikrinant skaidrumą ir galimybę tas procedūras atkurti; taikyti tinkamą politiką ir procedūras, kuriomis būtų užtikrintas užduočių, kurias ji atlieka kaip notifikuotoji įstaiga, ir kitų jos užduočių atskyrimas;
- c) turėti reikalingų procedūrų, pagal kurias ji galėtų vykdyti savo veiklą tinkamai atsižvelgdama į įmonės dydį, veiklos sektorių ir struktūrą, atitinkamo gaminio sudėtingumą ir į tai, ar gamybos procesas yra masinis, ar serijinis.

Atitikties vertinimo įstaiga turi turėti priemonių, būtinų su atitikties vertinimo veikla susijusioms techninėms ir administracinėms užduotims tinkamai atlikti, ir galimybę naudotis visa reikiama įranga ar įrenginiais.

7. Už atitikties vertinimo užduočių vykdymą atsakingi darbuotojai turi:

- a) turėti tinkamą techninį ir profesinį parengimą, apimančią visą atitinkamų rūšių atitikties vertinimo veiklą, dėl kurios yra pranešta apie atitikties vertinimo įstaigą;
- b) pakankamai gerai išmanyti atliekamo vertinimo reikalavimus ir turėti tinkamus įgaliojimus tiems vertinimams atlikti;
- c) turėti reikiamų žinių apie taikomus darniuosius standartus ir atitinkamas Sąjungos derinamųjų teisės aktų nuostatas bei juos išmanyti;
- d) turėti gebėjimų rengti ES tipo tyrimo sertifikatus ir kokybės sistemos patvirtinimus, įrašus ir ataskaitas, kuriais patvirtinamas vertinimo atlikimo faktas.

8. Užtikrinamas atitikties vertinimo įstaigų, jų aukščiausiojo lygio vadovų ir darbuotojų, atsakingų už atitikties vertinimo užduočių atlikimą, nešališkumas.

Atitikties vertinimo įstaigos aukščiausiojo lygio vadovų ir darbuotojų, atsakingų už atitikties vertinimo užduočių atlikimą, atlyginimas neturi priklausyti nuo atliktų vertinimų skaičiaus ar rezultatų.

9. Atitikties vertinimo įstaigos apsidraudžia atsakomybės draudimu, išskyrus atvejus, kai atsakomybę pagal nacionalinės teisės aktus prisiima valstybė narė arba kai pati valstybė narė tiesiogiai atsako už atitikties vertinimą.

10. Atitikties vertinimo įstaigos darbuotojai laikosi profesinės paslapties reikalavimo, taikomo visai informacijai, kurią jie gauna atlikdami užduotis pagal priedo 8 ir 9 dalis ar bet kurią nacionalinės teisės nuostatą, kuria šis reikalavimas įgyvendinamas, išskyrus atvejus, susijusius su valstybės narės, kurioje vykdoma veikla, kompetentingomis institucijomis. Turi būti saugomos nuosavybės teisės.

11. Atitikties vertinimo įstaigos dalyvauja atitinkamoje standartizacijos veikloje, su UAS ir dažnių planavimu susijusioje reguliavimo veikloje ir notifikuojamųjų įstaigų koordinavimo grupės, sudarytos pagal atitinkamus derinamuosius Sąjungos teisės aktus, veikloje arba užtikrina, kad jų darbuotojai, atsakingi už atitikties vertinimo užduočių atlikimą, būtų informuoti apie tą veiklą, o tos grupės priimtus administracinius sprendimus ir parengtus dokumentus jos taiko kaip bendrąsias gaires.

23 straipsnis

Notifikuojamųjų įstaigų atitikties prielaida

Kai atitikties vertinimo įstaiga įrodo, kad atitinka kriterijus, nustatytus atitinkamuose darniuosiuose standartuose ar jų dalyse, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, laikoma, kad ji atitinka 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus tiek, kiek taikytini darnieji standartai apima tuos reikalavimus.

24 straipsnis

Notifikuojamųjų įstaigų pavaldžiosios įstaigos ir notifikuojamųjų įstaigų sudaromos subrangos sutartys

1. Jei notifikuotoji įstaiga konkrečias užduotis, susijusias su atitikties vertinimu, paveda atlikti subrangovui arba pavaldžiai įstaigai, ji užtikrina, kad subrangovas ar pavaldžioji įstaiga atitiktų 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus, ir apie tai praneša notifikuojančiajai institucijai.
2. Notifikuotoji įstaiga prisiima visą atsakomybę už subrangovų ar pavaldžiųjų įstaigų atliekamas užduotis, neatsižvelgiant į tai, kur jie yra įsisteigę.
3. Pavesti darbą subrangovui arba pavaldžiai įstaigai galima tik gavus kliento sutikimą.
4. Notifikuotoji įstaiga saugo atitinkamus dokumentus, susijusius su subrangovo ar pavaldžiosios įstaigos kvalifikacijos vertinimu ir jo (jos) pagal priedo 8 ir 9 dalis atliktu darbu, kad notifikuojančioji institucija galėtų juos patikrinti.

25 straipsnis

Pranešimo paraiška

1. Atitikties vertinimo įstaiga pranešimo paraišką pateikia valstybės narės, kurioje yra įsisteigusi, notifikuojančiajai institucijai.
2. Prie pranešimo paraiškos pridedamas atitikties vertinimo veiklos, atitikties vertinimo modulio ar modulių ir gaminio, kurį vertinti ta įstaiga teigia turinti kompetencijos, aprašymas, taip pat nacionalinės akreditavimo įstaigos išduotas akreditacijos sertifikatas, kuriuo patvirtinama, kad atitikties vertinimo įstaiga atitinka 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

26 straipsnis

Pranešimo procedūra

1. Notifikuojančiosios institucijos gali pranešti tik apie tas atitikties vertinimo įstaigas, kurios atitinka 22 straipsnyje nustatytus reikalavimus.
2. Jos pranešimus apie atitikties vertinimo įstaigas Komisijai ir kitoms valstybėms narėms siunčia naudodamosi Komisijos parengta ir prižiūrima elektroninio notifikavimo priemone.
3. Pranešime pateikiama išsami informacija apie atitikties vertinimo veiklą, atitikties vertinimo modulį ar modulius, atitinkamą gaminį ir atitinkamo akreditacijos sertifikato išdavimą.
4. Atitinkama įstaiga gali vykdyti notifikuotosios įstaigos veiklą tik tuo atveju, jeigu per dvi savaites po pranešimo Komisija ar kitos valstybės narės nepareiškia prieštaravimų.
5. Tik tokia įstaiga pagal šį skyrių laikoma notifikuojama įstaiga.
6. Notifikuojančioji institucija Komisijai ir kitoms valstybėms narėms praneša apie visus vėlesnius atitinkamus pranešimo pakeitimus.

27 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų identifikavimo numeriai ir sąrašai

1. Komisija notifikuotajai įstaigai suteikia identifikavimo numerį.
2. Komisija suteikia tik vieną identifikavimo numerį – net ir tuo atveju, kai apie įstaigą yra pranešta pagal kelis Sąjungos aktus.
3. Komisija viešai paskelbia įstaigų, apie kurias pranešta pagal šį reglamentą, sąrašą ir nurodo joms suteiktus identifikavimo numerius ir veiklą, kuriai atlikti apie jas yra pranešta.

Komisija užtikrina, kad tas sąrašas būtų nuolat atnaujinamas.

28 straipsnis

Pranešimų pakeitimai

1. Jei notifikuojančioji institucija išsiaiškina arba jai yra pranešama, kad notifikuotoji įstaiga nebeatitinka 22 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba kad ji nevykdo savo pareigų, notifikuojančioji institucija atitinkamai apriboja, laikinai sustabdo arba panaikina pranešimo galiojimą, atsižvelgdama į reikalavimų nesilaikymo arba pareigų nevykdymo sunkumą. Apie tai ji nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.
2. Jeigu pranešimo galiojimas apribojamas, laikinai sustabdomas ar atšaukiamas arba kai notifikuotoji įstaiga nutraukia veiklą, notifikuojančioji valstybė narė imasi tinkamų priemonių siekdama užtikrinti, kad tos įstaigos bylos būtų perduotos tvarkyti kitai notifikuotajai įstaigai arba saugomos, kad su jomis galėtų susipažinti prašymą pateikęs atsakingos notifikuojančiosios institucijos ir rinkos priežiūros institucijos.

29 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų kompetencijos ginčijimas

1. Komisija nagrinėja visus atvejus, kai jai kyla abejonių arba kai jai pranešama apie abejones dėl notifikuotosios įstaigos kompetencijos arba dėl to, ar notifikuotoji įstaiga vis dar atitinka jai taikomus reikalavimus ir vykdo jai pavestas pareigas.
2. Komisijos prašymu notifikuojančioji valstybė narė pateikia Komisijai visą informaciją, susijusią su pranešimo pagrindu arba atitinkamos notifikuotosios įstaigos kompetencijos patvirtinimu.
3. Komisija užtikrina, kad visa neskelbtina informacija, gauta atliekant tyrimą, būtų tvarkoma konfidencialiai.
4. Jeigu Komisija sužino, kad notifikuotoji įstaiga neatitinka arba nebeatitinka jos notifikavimo reikalavimų, Komisija atitinkamai praneša apie tai notifikuojančiajai valstybei narėi ir paprašo imtis būtinų taisomųjų priemonių, įskaitant notifikavimo panaikinimą, jei būtina.

30 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų veiklos pareigos

1. Notifikuotosios įstaigos atlieka atitikties vertinimus pagal priedo 8 ir 9 dalyse nustatytas atitikties vertinimo procedūras.
2. Atitikties vertinimas atliekamas laikantis proporcingumo principo, stengiantis išvengti nereikalingos naštos ekonominės veiklos vykdytojams. Atitikties vertinimo įstaigos savo veiklą vykdo tinkamai atsižvelgdamos į įmonės dydį, jos veiklos sektorių, jos struktūrą, atitinkamo gaminio sudėtingumą ir į tai, ar gamybos procesas yra masinis, ar serijinis.

Vis dėlto jos veikia pakankamai griežtai ir užtikrina tokį apsaugos lygį, kokio reikia bepiločio orlaivio arba UAS atitikčiai šiam skyriui užtikrinti.

3. Jei notifikuotoji įstaiga nustato, kad gamintojas neįvykdė priedo 1–6 dalyse arba atitinkamuose darniuosiuose standartuose ar kitose techninėse specifikacijose nustatytų reikalavimų, ji reikalauja, kad tas gamintojas imtųsi tinkamų taisomųjų priemonių, ir neišduoda ES tipo tyrimo sertifikato arba kokybės sistemos patvirtinimo.

4. Jeigu po ES tipo tyrimo sertifikato arba kokybės sistemos patvirtinimo išdavimo notifikuotoji įstaiga, vykdydama atitikties stebėseną, nustato, kad gaminys nebeatitinka reikalavimų, ji reikalauja, kad gamintojas imtųsi reikiamų taisomųjų priemonių, ir prireikus laikinai sustabdo arba panaikina ES tipo tyrimo sertifikato arba kokybės sistemos patvirtinimo galiojimą.

5. Jei taisomųjų priemonių nesiimama arba jos nedaro reikiamo poveikio, notifikuotoji įstaiga prireikus apriboja, laikinai sustabdo arba panaikina ES tipo tyrimo sertifikato arba kokybės sistemos patvirtinimo galiojimą.

31 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų sprendimų apskundimas

Notifikuotoji įstaiga užtikrina, kad būtų nustatyta skaidri ir prieinama jų priimtų sprendimų apskundimo procedūra.

32 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų pareiga informuoti

1. Notifikuotoji įstaiga informuoja notifikuojančiąją instituciją apie:
 - a) kiekvieną atsisakymą išduoti ES tipo tyrimo sertifikatą arba kokybės sistemos patvirtinimą, jų galiojimo apribojimą, laikiną sustabdymą ar panaikinimą pagal priedo 8 ir 9 dalių reikalavimus;
 - b) visas aplinkybes, turinčias įtakos pranešimo taikymo sričiai ar sąlygoms;
 - c) kiekvieną prašymą suteikti informacijos, kuri jos gavo iš rinkos priežiūros institucijų dėl atitikties vertinimo veiklos;
 - d) jei prašoma, atitikties vertinimo veiklą, vykdytą pagal suteiktus įgaliojimus, ir bet kokią kitą veiklą, pvz., tarpvalstybiniu mastu vykdytą veiklą ir subrangą.
2. Notifikuotosios įstaigos, laikydamosi priedo 8 ir 9 dalių reikalavimų, kitoms pagal šį skyrių notifikuotosioms įstaigoms, vykdančioms panašią tokių pačių kategorijų bepiločių orlaivių arba UAS atitikties vertinimo veiklą, teikia informaciją klausimais, susijusiais su neigiamais ir, jei prašoma, teigiamais atitikties vertinimo rezultatais.
3. Notifikuotosios įstaigos vykdo priedo 8 ir 9 dalyse nustatytas pareigas informuoti.

33 straipsnis

Keitimasis patirtimi

Komisija pasirūpina, kad būtų organizuojamas valstybių narių nacionalinių institucijų, atsakingų už pranešimo politiką, keitimasis patirtimi.

34 straipsnis

Notifikuotųjų įstaigų veiklos koordinavimas

1. Komisija užtikrina deramą įstaigų, apie kurias pranešta pagal šį skyrių, veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą ir tai, kad šis koordinavimas ir bendradarbiavimas tinkamai vyktų sektoriaus notifikuotųjų įstaigų grupėje.
2. Tos grupės darbe notifikuotosios įstaigos dalyvauja tiesiogiai arba per paskirtus atstovus.

5 SKIRSNIS

Sąjungos rinkos priežiūra, į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolė ir Sąjungos apsaugos procedūra

35 straipsnis

Sąjungos rinkos priežiūra ir į Sąjungos rinką patenkančių gaminių kontrolė

1. Valstybės narės organizuoja ir vykdo Sąjungos rinkai pateiktų gaminių priežiūrą pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15 straipsnio 3 dalį ir 16–26 straipsnius.

2. Valstybės narės organizuoja ir vykdo į Sąjungos rinką patenkančių gaminių tikrinimą pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 15 straipsnio 5 dalį ir 27, 28 ir 29 straipsnius.

3. Valstybės narės užtikrina, kad jų rinkos priežiūros ir sienų kontrolės institucijos saugos klausimais bendradarbiautų su kompetentingomis institucijomis, paskirtomis pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 17 straipsnį, ir sukurtų tinkamus tarpusavio ryšių palaikymo ir veiksmų derinimo mechanizmus, kuo geriau panaudodamos informaciją, esančią pranešimo apie įvykius sistemoje, nustatytoje Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 376/2014⁽¹⁴⁾, ir informacines sistemas, nustatytas Reglamento (EB) Nr. 765/2008 22 ir 23 straipsniuose.

36 straipsnis

Nacionaliniu lygmeniu pavojų keliantiems gaminiams taikoma procedūra

1. Jeigu vienos valstybės narės rinkos priežiūros institucijos imasi veiksmų pagal Reglamento (EB) Nr. 765/2008 20 straipsnį arba turi pakankamo pagrindo manyti, kad gaminyje kelia pavojų žmonių sveikatai ar saugai arba kitų su viešojo intereso apsauga susijusių aspektų, patenkančių į šio skyriaus taikymo sritį, požiūriu, jos atlieka su atitinkamu gaminiu susijusį vertinimą, apimančią visus taikomus reikalavimus, nustatytus šiame skyriuje. Atitinkami ekonominės veiklos vykdytojai prirėkus tuo tikslu bendradarbiauja su rinkos priežiūros institucijomis.

Jeigu atlikdamos pirmoje pastraipoje nurodytą vertinimą rinkos priežiūros institucijos nustato, kad gaminyje neatitinka šiame skyriuje nustatytų reikalavimų, jos nedelsdamos pareikalauja, kad susijęs ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų būtinų taisomųjų veiksmų, kad užtikrintų gaminio atitiktį tiems reikalavimams, pašalintų gaminių iš rinkos arba jų atšauktų per pagrįstą laikotarpį, kurį jos nustato atsižvelgdamos į pavojaus pobūdį.

Rinkos priežiūros institucijos apie tai informuoja atitinkamą notifikuojamą įstaigą.

Šios dalies antroje pastraipoje nurodytoms priemonėms taikomas Reglamento (EB) Nr. 765/2008 21 straipsnis.

2. Jei rinkos priežiūros institucijos mano, kad neatitiktis neapsiriboja jų nacionaline teritorija, apie vertinimo rezultatus ir veiksmus, kurių jų nurodymu turi imtis ekonominės veiklos vykdytojai, jos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

3. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad visų tinkamų taisomųjų veiksmų būtų imtasi visų atitinkamų gaminių, kuriuos jis tiekė rinkai visoje Sąjungoje, atžvilgiu.

4. Jeigu per 1 dalies antroje pastraipoje nurodytą laikotarpį atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas nesiima tinkamų taisomųjų veiksmų, rinkos priežiūros institucijos imasi visų tinkamų laikinųjų priemonių, kad būtų uždraustas arba apribotas gaminio tiekimas jų nacionalinei rinkai, kad gaminyje būtų pašalintas iš rinkos arba atšauktas.

Rinkos priežiūros institucijos apie tas priemones nedelsdamos informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares.

5. Teikiant 4 dalyje nurodytą informaciją pateikiami visi turimi duomenys, visų pirma – duomenys, kurių reikia reikalavimų neatitinkančiam gaminiui identifikuoti, gaminio kilmė, įtariama neatitiktis ir keliamo pavojaus pobūdis, nacionaliniu lygmeniu taikomų priemonių pobūdis ir trukmė, taip pat atitinkamo ekonominės veiklos vykdytojo pateikti argumentai. Visų pirma rinkos priežiūros institucijos nurodo, ar neatitiktis sietina su viena iš šių priežasčių:

a) gaminyje neatitinka 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų;

b) 12 straipsnyje nurodytų darnųjų standartų trūkumai.

6. Kitos nei pagal šį straipsnį procedūrą inicijavusi valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visas priemones, kurių ėmėsi, ir pateikia visą turimą papildomą informaciją, susijusią su atitinkamo gaminio neatitiktimi, ir, jei nesutinka su priimta nacionaline priemone, pateikia prieštaravimus.

⁽¹⁴⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).

7. Jeigu per tris mėnesius nuo 5 dalyje nurodytos informacijos gavimo nei valstybė narė, nei Komisija nepareiškia prieštaravimo dėl laikinosios priemonės, kurią taiko valstybė narė, ta priemonė laikoma pagrįsta.
8. Valstybės narės užtikrina, kad atitinkamo gaminio atžvilgiu būtų imtasi reikiamų ribojamųjų priemonių, kaip antai gaminys būtų nedelsiant pašalintas iš rinkos.

37 straipsnis

Sąjungos apsaugos procedūra

1. Jeigu, užbaigus 36 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytą procedūrą, dėl priemonės, kurios ėmėsi valstybė narė, pareiškiami prieštaravimų arba jeigu Komisija nusprendžia, kad nacionalinė priemonė prieštarauja Sąjungos teisės aktams, Komisija nedelsdama pradeda konsultacijas su valstybėmis narėmis ir atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina tą nacionalinę priemonę. Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija sprendžia, ar nacionalinė priemonė yra pagrįsta.

Komisija savo sprendimą skiria visoms valstybėms narėms ir nedelsdama apie jį praneša joms ir atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui ar vykdytojams.

2. Jei nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, visos valstybės narės imasi priemonių, būtinų siekiant užtikrinti, kad reikalavimų neatitinkantis gaminys būtų pašalintas arba atšauktas iš jų rinkos, ir apie tai informuoja Komisiją. Jei nacionalinė priemonė laikoma nepagrįsta, atitinkama valstybė narė tą priemonę atšaukia.

3. Jei nacionalinė priemonė laikoma pagrįsta, o gaminio neatitiktis siejama su darniųjų standartų trūkumais, nurodytais šio reglamento 36 straipsnio 5 dalies b punkte, Komisija taiko Reglamento (ES) Nr. 1025/2012 11 straipsnyje numatytą procedūrą.

38 straipsnis

Reikalavimus atitinkantis gaminys, kuris kelia pavojų

1. Jeigu valstybė narė, atlikusi vertinimą pagal 36 straipsnio 1 dalį, nustato, kad šio skyriaus reikalavimus atitinkantis gaminys vis dėlto kelia pavojų žmonių sveikatai ir saugai arba kitiems su viešojo intereso apsauga susijusiems aspektams, kuriems taikomas šis skyrius, ji pareikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas imtųsi visų tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad atitinkamas rinkai pateiktas gaminys nebekeltų pavojaus, pašalintų gaminį iš rinkos arba jį atšauktų per pagrįstą laikotarpį, kurį ji gali nustatyti atsižvelgdama į pavojaus pobūdį.

2. Ekonominės veiklos vykdytojas užtikrina, kad taisomųjų veikslių būtų imtasi visų atitinkamų gaminių, kuriuos jis tiekė rinkai visoje Sąjungoje, atžvilgiu.

3. Valstybė narė nedelsdama informuoja Komisiją ir kitas valstybes nares. Ta informacija apima visus turimus duomenis: visų pirma nurodomi atitinkamam gaminiui identifikuoti būtini duomenys, gaminio kilmė ir tiekimo grandinė, susijusio pavojaus pobūdis ir taikomų nacionalinių priemonių pobūdis ir trukmė.

4. Komisija nedelsdama pradeda konsultacijas su valstybėmis narėmis ir atitinkamu ekonominės veiklos vykdytoju ar vykdytojais ir įvertina taikomas nacionalines priemones. Remdamasi to vertinimo rezultatais, Komisija nusprendžia, ar nacionalinė priemonė pagrįsta, ar ne, ir prireikus pasiūlo tinkamas priemones.

5. Komisija savo sprendimą skiria visoms valstybėms narėms ir nedelsdama apie jį praneša joms ir atitinkamam ekonominės veiklos vykdytojui ar vykdytojams.

39 straipsnis

Oficialiai pripažinta neatitiktis

1. Nepažeidžiant 36 straipsnio, jei valstybė narė nustato vieną iš toliau nurodytų faktų, susijusių su gaminiais, kuriems taikomas šis skyrius, ji reikalauja, kad atitinkamas ekonominės veiklos vykdytojas pašalintų neatitiktį, susijusią su tuo, kad:

- a) gaminys CE ženklų paženklintas pažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 765/2008 30 straipsnį arba šio reglamento 15 arba 16 straipsnį;
- b) gaminys nepaženklintas CE ženklų arba tipo žymeniu;

- c) jei taikoma priedo 9 dalyje nustatyta atitikties vertinimo procedūra, gaminys notifikuotosios įstaigos identifikavimo numeriu paženklintas pažeidžiant 16 straipsnį arba nepaženklintas;
 - d) gaminys nepaženklintas bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklų;
 - e) gaminys nepaženklintas garso galios lygio ženklų, kai to reikalaujama;
 - f) gaminys nepaženklintas serijos numeriu arba serijos numerio formatas yra netinkamas;
 - g) nepateiktas vadovas arba informacinis pranešimas;
 - h) nepateikta arba neparengta ES atitikties deklaracija;
 - i) ES atitikties deklaracija parengta netinkamai;
 - j) techninių dokumentų nėra arba yra ne visi techniniai dokumentai;
 - k) nenurodytas gamintojo pavadinimas, registruotasis prekės pavadinimas arba registruotasis prekės ženklas, interneto svetainės adresas arba pašto adresas.
2. Jeigu 1 dalyje nurodyta neatitiktis nepašalinama, atitinkama valstybė narė imasi visų tinkamų priemonių, kad būtų apribotas arba uždraustas gaminio tiekimas rinkai arba užtikrinta, kad gaminys būtų pašalintas arba atšauktas iš rinkos.

III SKYRIUS

UAS, naudojamoms sertifikuotosios ir specialiosios kategorijų veiklai vykdyti

40 straipsnis

UAS, naudojamoms sertifikuotosios ir specialiosios kategorijų veiklai vykdyti, taikomi reikalavimai

1. UAS projektavimas, gamyba ir priežiūra sertifikuojami, jei UAS atitinka vieną iš šių sąlygų:
 - a) jos matmenys yra ne mažesni kaip 3 m ir ji suprojektuota naudoti virš žmonių sambūrių;
 - b) ji suprojektuota žmonėms skraidinti;
 - c) ji suprojektuota pavojingiesiems kroviniams gabenti ir siekiant avarijos atveju sumažinti riziką trečiosioms šalims turi būti užtikrintas jos didelis tvirtumas;
 - d) ji naudojama specialiosios kategorijos veiklai, apibrėžtai Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 5 straipsnyje, vykdyti ir atlikus Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 11 straipsnyje nustatytą rizikos vertinimą kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime nurodoma, kad naudojimo rizika gali būti tinkamai sumažinta tik atlikus UAS sertifikavimą.
2. UAS, kuriai taikomas sertifikavimo reikalavimas, turi atitikti Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 748/2012 ⁽¹⁵⁾, (ES) Nr. 640/2015 ⁽¹⁶⁾ ir (ES) Nr. 1321/2014 ⁽¹⁷⁾ nustatytus taikytinus reikalavimus.
3. Jei sertifikavimo reikalavimas pagal 1 dalį UAS netaikomas, specialiosios kategorijos veiklai vykdyti naudojamos UAS techninės galimybės turi atitikti kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime, Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 priedo 1 priedėlyje nurodytame standartiniam scenarijuje arba lengvosios UAS naudotojo pažymėjime (angl. *Light UAS Operator Certificate*, LUC) pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 priedo C dalį nustatytas technines galimybes.

IV SKYRIUS

UAS naudotojai iš trečiųjų valstybių

41 straipsnis

UAS naudotojai iš trečiųjų valstybių

1. UAS naudotojai, kurių pagrindinė verslo vieta yra trečiojoje valstybėje arba kurie yra įsisteigę arba gyvena trečiojoje valstybėje, naudodami UAS bendro Europos dangaus oro erdvėje, laikosi Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947.

⁽¹⁵⁾ 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1).

⁽¹⁶⁾ 2015 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/640 dėl papildomų tinkamumo skraidyti specifikacijų, susijusių su tam tikro tipo skrydžiais, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 965/2012 (OL L 106, 2015 4 24, p. 18).

⁽¹⁷⁾ 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 362, 2014 12 17, p. 1).

2. Trečiosios valstybės UAS naudotojo atžvilgiu kompetentinga institucija yra valstybės narė, kurioje pirmojoje UAS naudotojas ketina vykdyti veiklą, kompetentinga institucija.
3. Nukrypdamą nuo 1 dalies, kompetentinga institucija UAS naudojimo skrydžiams Sąjungoje, į Sąjungą arba iš Sąjungos tikslais gali pripažinti nuotolinio piloto kompetencijos pažymėjimą arba UAS naudotojo pažymėjimą, išduotą pagal įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/947, arba lygiavertį dokumentą, jeigu:
 - a) trečioji valstybė paprašo tokio pripažinimo;
 - b) nuotolinio piloto kompetencijos pažymėjimas arba UAS naudotojo pažymėjimas galioja jį išdavusioje valstybėje ir
 - c) Komisija, pasikonsultavusi su EASA, įsitikina, kad reikalavimais, kuriais remiantis buvo išduoti minėti pažymėjimai, užtikrinamas toks pat saugos lygis, kaip ir šiuo reglamente.

V SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

42 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. kovo 12 d.

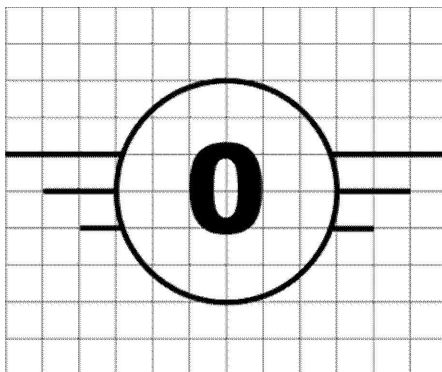
Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

1 DALIS

C0 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C0 klasės UAS paženkinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C0 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

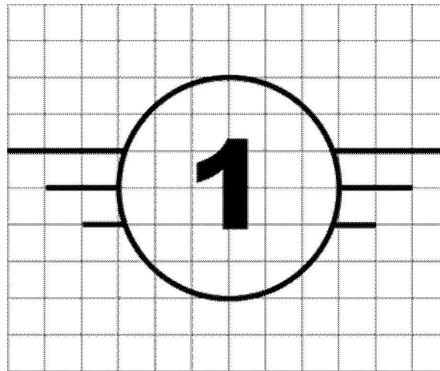
- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 250 g, įskaitant krovinį;
- (2) horizontaliojo skrydžio greitis turi būti ne didesnis kaip 19 m/s;
- (3) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos;
- (4) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena, arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (5) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (6) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 24 V nuolatinės srovės (DC) arba lygiavertės kintamosios srovės (AC) įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 24 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (7) jei yra įdiegtas sekamasis režimas, įjungus šią funkciją bepilotis orlaivis turi laikytis nuo nuotolinio piloto ne didesniu kaip 50 m atstumu ir užtikrinti nuotoliniam pilotui galimybę perimti valdymą;
- (8) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
 - a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - c) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - d) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas, pritaikytas prie naudotojo amžiaus;

- (9) prie UAS turi būti pridėtas Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/947 taikomi apribojimai ir pareigos.
- (10) 4, 5 ir 6 punktai netaikomi UAS, kurios yra žaislai, apibrėžti Direktyvoje 2009/48/EB dėl žaislų saugos.

2 DALIS

C1 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C1 klasės UAS paženklinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C1 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) UAS turi būti pagaminta iš tokių medžiagų ir jos eksploatacinės ir fizinės savybės turi būti tokios, kad būtų užtikrinta, jog galutiniu greičiu atsitrenkus į žmogaus galvą jai perduodamas energijos kiekis būtų mažesnis kaip 80 J, arba maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 900 g, įskaitant krovinį;
- (2) horizontaliojo skrydžio greitis turi būti ne didesnis kaip 19 m/s;
- (3) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- (4) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (5) turi būti užtikrintas būtinas mechaninis stiprumas, kuriuo būtų atsižvelgta į visus reikiamus saugos veiksnius ir, jei taikytina, užtikrintas gebėjimas išlaikyti bet kokią įtampą, veikiantį naudojamą UAS, išvengiant lūžimo arba deformacijos, dėl kurių sumažėtų bepiločio orlaivio skrydžio sauga;
- (6) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (7) nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis, sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (8) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} turi neviršyti 15 dalyje nustatytų lygių;
- (9) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis;
- (10) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 24 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 24 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (11) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers* („Mažų bepiločių orlaivių sistemų serijos numeriai“);

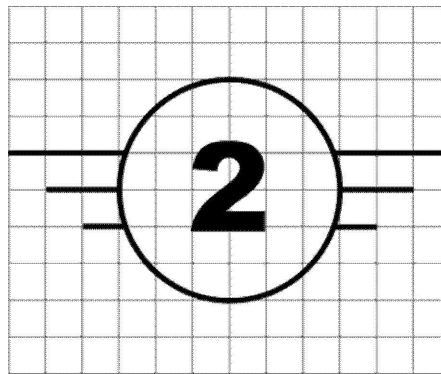
- (12) turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- a) užtikrintų galimybę pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
 - b) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintų, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - i UAS naudotojo registracijos numeris;
 - ii unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis arba, jeigu ji nežinoma, pakilimo vietos geografinė padėtis;
 - c) užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (13) turi būti įdiegta geografinio orientavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- a) turėtų sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografines zonas, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - b) išpėtų nuotolinį pilotą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - c) informuotų nuotolinį pilotą apie bepiločio orlaivio būklę ir išpėtų, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos sistemos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (14) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklaidi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;
- (15) UAS turi aiškiai išpėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;
- (16) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- a) valdyti bepilotį orlaivį;
 - b) pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;
- (17) jei yra įdiegtas sekamasis režimas, įjungus šią funkciją bepilotis orlaivis turi laikytis nuo nuotolinio piloto ne didesniu kaip 50 m atstumu ir užtikrinti nuotoliniam pilotui galimybę perimti valdymą;
- (18) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;

- b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - c) oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
 - d) techninės priežiūros nurodymai;
 - e) nesklandumų šalinimo procedūros;
 - f) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - g) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (19) prie UAS turi būti pridėtas Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūros (EASA) informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

3 DALIS

C2 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C2 klasės UAS paženklinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C2 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 4 kg, įskaitant krovinį;
- (2) didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- (3) UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad pakankamai kompetentingas nuotolinis pilotas, kaip apibrėžta Igyvendinimo reglamente (ES) 2019/947, pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;
- (4) turi būti užtikrintas būtinas mechaninis stiprumas, kuriuo būtų atsižvelgta į visus reikiamus saugos veiksnius ir, jei taikytina, užtikrintas gebėjimas išlaikyti bet kokią įtempį, veikiantį naudojamą UAS, išvengiant lūžimo arba deformacijos, dėl kurio (-ios) sumažėtų bepiločio orlaivio skrydžio sauga;
- (5) pririšamojo bepiločio orlaivio ištempto lyno ilgis turi būti mažesnis kaip 50 m, o mechaninis stiprumas turi būti:
 - a) sunkesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip 10 kartų didesnis už tokio orlaivio svorį, esant didžiausiajai masei;
 - b) lengvesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip keturis kartus didesnis už jėgą, veikiančią esant didžiausiajai statinei traukai ir didžiausiojo leidžiamojo vėjo greičio skrydžio metu sukuriamai aerodinaminei jėgai;
- (6) UAS turi būti suprojektuota ir sukonstruota taip, kad žmonių sužeidimai, kurie galėtų būti patirti naudojant UAS, būtų kuo mažesni, turi būti vengiama aštrių briaunų, nebent tai techniškai neišvengiama laikantis gerosios projektavimo ir gamybos praktikos. Jei naudojami oro sraigčiai, jie turi būti suprojektuoti taip, kad sužeidimai, kuriuos galėtų sukelti oro sraigto mentės, būtų kuo mažesni;
- (7) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (8) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta duomenų perdavimo ryšio linija, apsaugota nuo neteisėtos prieigos prie valdymo funkcijų;

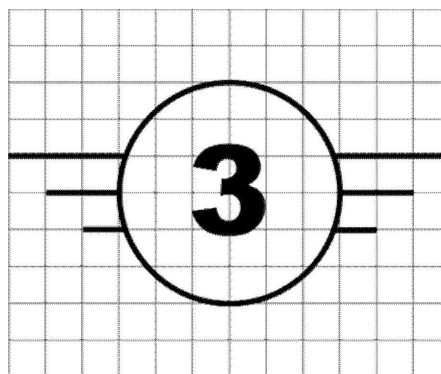
- (9) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, turi būti įdiegtas mažo greičio režimas, kurį pilotas galėtų pasirinkti ir kuriuo veikdamas bepilotis orlaivis galėtų skristi ne didesniu kaip 3 m/s kreiseriniu greičiu;
- (10) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} turi neviršyti 15 dalyje nustatytų lygių;
- (11) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis;
- (12) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 48 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (13) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*;
- (14) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- užtikrintų galimybę pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
 - realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintų, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - UAS naudotojo registracijos numeris;
 - unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - nuotolinio piloto geografinė padėtis;
 - užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (15) turi būti įdiegta geografinio orientavimo funkcija, kuri užtikrintų:
- sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografines zonas, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - nuotolinio piloto išpėjimą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - nuotolinio piloto informavimą apie bepiločio orlaivio būklę ir išpėjimą, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos funkcijos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (16) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklaidi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;
- (17) UAS turi aiškiai išpėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;
- (18) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- valdyti bepilotį orlaivį;
 - pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;

- (19) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - aiškūs naudojimo nurodymai;
 - oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
 - techninės priežiūros nurodymai;
 - nesklandumų šalinimo procedūros;
 - naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (20) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

4 DALIS

C3 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C3 klasės UAS paženkinama toliau nurodytu klasės identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C3 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 25 kg, įskaitant krovinį, o didžiausias būdingas matmuo – mažesnis kaip 3 m;
- didžiausias pasiekiamas aukštis turi būti apribotas iki 120 m virš pakilimo vietos arba turi būti įdiegta sistema, ribojanti pirmiau nurodytą aukštį iki 120 m virš paviršiaus arba pakilimo vietos arba nuotolinio piloto pasirenkamos vertės. Jeigu naudojama pasirenkama vertė, skrydžio metu nuotoliniam pilotui turi būti teikiama aiški informacija apie bepiločio orlaivio aukštį virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
- UAS eksploatacinės savybės, susijusios su stabilumu, manevringumu ir duomenų perdavimo ryšiu, turi būti tokios, kad pakankamai kompetentingas pilotas, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamente (ES) 2019/947, pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena arba, jei taikytina, daugiau sistemų;

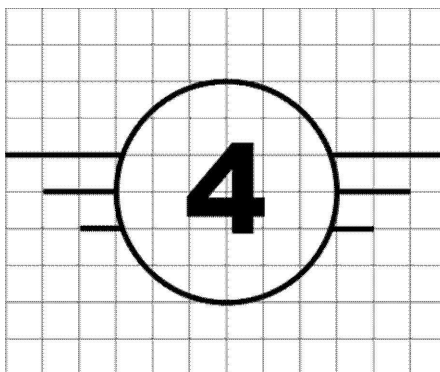
- (4) pririšamojo bepiločio orlaivio ištempto lyno ilgis būti ne didesnis kaip 50 m, o mechaninis stiprumas turi būti:
- sunkesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip 10 kartų didesnis už tokio orlaivio svorį, esant didžiausiai masei;
 - lengvesnio už orą orlaivio – ne mažiau kaip keturis kartus didesnis už jėgą, veikiančią esant didžiausiai statinei traukai ir didžiausiojo leidžiamojo vėjo greičio skrydžio metu sukuriama aerodinaminei jėgai;
- (5) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui turi būti taikomas patikimas iš anksto žinomas metodas, kuriuo būtų atkuriamas bepiločio orlaivio duomenų perdavimo ryšys arba pabaigiamas bepiločio orlaivio skrydis, sumažinant poveikį trečiosioms šalims ore ir ant žemės;
- (6) jeigu tai ne bepilotis orlaivis su nejudamaisiais sparnais, pagal 14 dalies reikalavimus ant bepiločio orlaivio ir (arba) jo pakuotės turi būti nurodytas pagal 13 dalį nustatytas garantuotasis A svertinis garso galios lygis L_{WA} ;
- (7) UAS turi būti varoma elektra, vardinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos; pasiekiamų UAS dalių įtampa turi būti ne didesnė kaip 48 V DC arba lygiavertė AC įtampa; vidinė įtampa turi neviršyti 48 V DC arba lygiavertės AC įtampos, nebent būtų užtikrinta, kad dėl sukuriamos įtampos ir srovės nekils pavojaus ir nebus patirta žalingo elektros smūgio net ir pažeidus UAS;
- (8) UAS turi būti aiškiai paženklinta unikaliu fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*;
- (9) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema, kuri atitiktų tokius reikalavimus:
- užtikrintų galimybę pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
 - realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrintų, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - UAS naudotojo registracijos numeris;
 - unikalus fizinis bepiločio orlaivio serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - nuotolinio piloto geografinė padėtis;
 - užtikrintų, kad naudotojas negalėtų pakeisti b punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (10) turi būti įdiegta geografinio orientavimo funkcija, kuri užtikrintų:
- sąsają duomenims su informacija apie oro erdvės ribas, susijusias su bepiločio orlaivio padėtimi ir aukščiu, nustatytas pagal geografinės zonos, kaip apibrėžta Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 15 straipsnyje, įkelti ir atnaujinti, užtikrinančią, kad nepablogėtų tų duomenų įkėlimo arba atnaujinimo procesas ir nesumažėtų jų patikimumas;
 - nuotolinio piloto išpėjimą apie nustatytą galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir
 - nuotolinio piloto informavimą apie bepiločio orlaivio būklę ir išpėtų, kai jo padėties nustatymo arba navigacijos funkcijos negali užtikrinti tinkamo geografinio orientavimo sistemos veikimo;
- (11) jeigu bepiločiame orlaivyje yra įdiegta funkcija, ribojanti jo galimybę patekti į tam tikras oro erdvės zonas arba dalis, ši funkcija turi veikti taip, kad būtų užtikrinta sklaidi jos sąveika su bepiločio orlaivio skrydžio valdymo sistema, neigiamai nepaveikiant skrydžio saugos; be to, nuotolinis pilotas turi būti aiškiai informuojamas apie atvejus, kai ši funkcija neleidžia bepiločiam orlaiviui patekti į minėtas oro erdvės zonas arba dalis;
- (12) jeigu tai ne pririšamasis bepilotis orlaivis, turi būti įdiegta duomenų perdavimo ryšio linija, apsaugota nuo neteisėtos prieigos prie valdymo funkcijų;
- (13) UAS turi aiškiai išpėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo stoties baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotolinis pilotas turėtų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;

- (14) turi būti įrengti žibintai, užtikrinantys galimybę:
- (1) valdyti bepilotį orlaivį;
 - (2) pastebėti bepilotį orlaivį naktį, naudojant tokią žibintų konstrukciją, kad ant žemės esantis asmuo galėtų atskirti bepilotį orlaivį nuo pilotuojamo orlaivio;
- (15) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
- a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - nuoroda į duomenų perdavimo protokolą, taikomą tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti;
 - garso galios lygis;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - c) oro erdvės apribojimų įkėlimo procedūra;
 - d) techninės priežiūros nurodymai;
 - e) nesklandumų šalinimo procedūros;
 - f) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - g) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (16) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

5 DALIS

C4 klasės bepiločių orlaivių sistemai keliami reikalavimai

C4 klasės UAS aiškiai paženklinama toliau nurodytu identifikavimo ženklu ant bepiločio orlaivio:

C4 klasės UAS turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) maksimali kilimo masė turi būti mažesnė kaip 25 kg, įskaitant krovinį;
- (2) UAS turi būti saugiai valdoma ir manevruojama, kad nuotolinis pilotas pagal gamintojo nurodymus galėtų saugiai valdyti UAS visomis numatomomis jos naudojimo sąlygomis, įskaitant atvejus, kai sugenda viena, arba, jei taikytina, daugiau sistemų;

- (3) neturi leisti naudoti automatinio valdymo režimų, išskyrus tokius, kurie padeda stabilizuoti skrydį, nedarydami tiesioginio poveikio trajektorijai, ir valdyti bepilotį orlaivį nutrūkus ryšiui, jeigu yra iš anksto nustatyta fiksuota skrydžio valdymo priemonių vieta nutrūkus ryšiui;
- (4) UAS turi būti pateikiama rinkai su naudojimo vadovu, kuriame būtų:
 - a) nurodytos šios bepiločio orlaivio charakteristikos (bet nebūtinai apsiribojant tik jomis):
 - bepiločio orlaivio klasė;
 - bepiločio orlaivio masė (pateikiamas standartinės konfigūracijos aprašymas) ir maksimali kilimo masė;
 - bendrosios leidžiamo krovinio charakteristikos, nurodant jo masę, sąsajas su bepiločiu orlaiviu ir kitus galimus apribojimus;
 - bepiločio orlaivio nuotolinio valdymo techninė ir programinė įranga;
 - bepiločio orlaivio veikimo nutrūkus duomenų perdavimo ryšiui aprašymas;
 - b) aiškūs naudojimo nurodymai;
 - c) techninės priežiūros nurodymai;
 - d) nesklaidymų šalinimo procedūros;
 - e) naudojimo apribojimai (įskaitant, bet ne tik, meteorologines sąlygas ir naudojimą dieną ir (arba) naktį) ir
 - f) atitinkamas visų pavojų, susijusių su UAS naudojimu, aprašymas;
- (5) prie UAS turi būti pridėtas EASA informacinis pranešimas, kuriame būtų nurodyti pagal ES teisę taikomi apribojimai ir pareigos.

6 DALIS

Tiesioginio nuotolinio identifikavimo priedui keliami reikalavimai

Tiesioginio nuotolinio identifikavimo priedas turi atitikti šiuos reikalavimus:

- (1) užtikrinti galimybę pagal Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 14 straipsnį įkelti UAS naudotojo registracijos numerį ir tik pagal registracijos sistemos palaikomą procedūrą;
- (2) būti aiškiai paženklintas fiziniu serijos numeriu, atitinkančiu standartą ANSI/CTA-2063 *Small Unmanned Aerial Systems Serial Numbers*, pateikiamu ant jo paties ir ant jo pakuotės arba jo naudojimo vadove;
- (3) realiuoju laiku visą skrydžio laiką užtikrinti, kad iš bepiločio orlaivio pagal atvirą dokumentais patvirtintą duomenų perdavimo protokolą periodiškai būtų tiesiogiai perduodami toliau nurodyti duomenys, kuriuos tame ryšio diapazone galėtų tiesiogiai priimti esami mobilieji įrenginiai:
 - i UAS naudotojo registracijos numeris;
 - ii unikalus fizinis priedo serijos numeris, atitinkantis standartą ANSI/CTA-2063;
 - iii bepiločio orlaivio geografinė padėtis ir jo aukštis virš paviršiaus arba pakilimo vietos;
 - iv bepiločio orlaivio kursas, išmatuotas laikrodžio rodyklės judėjimo kryptimi nuo tikrosios šiaurės krypties, ir greitis žemės atžvilgiu; ir
 - v nuotolinio piloto geografinė padėtis arba, jeigu ji nežinoma, pakilimo vietos geografinė padėtis;
- (4) užtikrinti, kad naudotojas negalėtų pakeisti 3 punkto ii, iii, iv ir v papunkčiuose nurodytų duomenų;
- (5) rinkai būti pateikiamas su naudojimo vadovu, kuriame būtų nurodytas duomenų perdavimo protokolai, taikomas tiesioginio nuotolinio identifikavimo signalui skleisti, ir pateikti nurodymai kaip:
 - a) įrengti modulį bepiločiame orlaivyje;
 - b) įkelti UAS naudotojo registracijos numerį.

7 DALIS

Atitikties vertinimo A modulis. Gamybos vidaus kontrolė

1. Gamybos vidaus kontrolė yra atitikties vertinimo procedūra, kurią taikydamas gamintojas įvykdo šios dalies 2, 3 ir 4 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkami gaminiai atitinka jiems taikomus reikalavimus, nustatytus 1, 5 arba 6 dalyje.

2. Techniniai dokumentai

Gamintojas parengia techninius dokumentus pagal šio reglamento 17 straipsnį.

3. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta pagaminto gaminio atitiktis šios dalies 2 punkte nurodytiems techniniams dokumentams ir jam taikomiems reikalavimams, nustatytiems 1, 5 arba 6 dalyje.

4. Ženkinimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- (1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka jam taikomus reikalavimus, nustatytus 1, 5 arba 6 dalyje, paženkliną CE ženklu ir, jeigu taikytina, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu.
- (2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio modelio ES atitikties deklaraciją ir kartu su techniniais dokumentais saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje aiškiai nurodomas gaminys, kuriam ji parengta.

Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.

5. Įgaliotasis atstovas

4 punkte nustatytas gamintojų pareigas jų vardu ir atsakomybe gali vykdyti įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

8 DALIS

Atitikties vertinimo B ir C moduliai. ES tipo tyrimas ir gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis, kaip nustatyta Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priede

Kai daroma nuoroda į šią dalį, atitikties vertinimo procedūra vykdoma pagal šioje dalyje pateiktus B (ES tipo tyrimas) ir C (gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis) modulius.

B modulis**ES tipo tyrimas**

1. ES tipo tyrimas yra atitikties vertinimo procedūros dalis, kurios metu notifikuojoji įstaiga tiria techninį gaminio projektą, taip pat patikrina ir patvirtina, kad techninis gaminio projektas atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse.
2. ES tipo tyrimas atliekamas kaip gaminio atitikties techniniam projektui vertinimas atliekant techninių dokumentų ir 3 punkte nurodytų patvirtinamųjų duomenų tyrimą ir numatomos produkcijos tipinių pavyzdžių arba vienos ar daugiau svarbiausių gaminio dalių tyrimą (apimančių produkcijos tipą ir projekto tipą).
3. Vienai pasirinktai notifikuojamajai įstaigai gamintojas pateikia ES tipo tyrimo paraišką.

Paraiškoje pateikiama:

- (1) gamintojo pavadinimas ir adresas, o jei paraišką pateikia įgaliotasis atstovas – ir to atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas;
- (2) rašytinis pareiškimas, kad tokia pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuojamai įstaigai;
- (3) techniniai dokumentai. Techniniai dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima įvertinti gaminio atitiktį taikomiems šio reglamento reikalavimams, ir juose pateikiama tinkama pavojaus (-ų) analizė ir įvertinimas. Techniniuose dokumentuose, kai taikytina, turi būti šio reglamento 17 straipsnyje nustatyti elementai;
- (4) numatomos produkcijos tipiniai pavyzdžiai. Notifikuotoji įstaiga gali prašyti pateikti daugiau pavyzdžių, jeigu jų reikia bandymų programai įvykdyti;
- (5) techninio projekto sprendinio tinkamumą patvirtinantys duomenys. Pateikiant tuos patvirtinamuosius duomenis nurodomi visi naudoti dokumentai, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami darnieji standartai ir (arba) techninės specifikacijos nebuvo taikomi (-os) arba buvo taikomi (-os) ne visa apimtimi. Prireikus į patvirtinamuosius duomenis įtraukiami atitinkamoje gamintojo laboratorijoje pagal kitas atitinkamas technines specifikacijas arba kitoje bandymų laboratorijoje jo vardu ir jo atsakomybe atliktų bandymų rezultatai.

4. Notifikuotoji įstaiga:

gaminio atžvilgiu:

- (1) išnagrinėja techninius dokumentus ir patvirtinamuosius duomenis, kad įvertintų gaminio techninio projekto tinkamumą;

pavyzdžio (-ių) atžvilgiu:

- (2) patikrina, ar pavyzdys (-džiai) pagamintas (-i) pagal techninius dokumentus, ir nustato, kurios dalys buvo suprojektuotos pagal taikytinas atitinkamų darniųjų standartų ir (arba) techninių specifikacijų nuostatas, o kurios – netaikant atitinkamų tų standartų nuostatų;
- (3) jei gamintojas nusprendė taikyti atitinkamuose darniuosiuose standartuose ir (arba) techninėse specifikacijose nustatytus sprendimus, atlieka reikiamus tyrimus ir bandymus arba paveda juos atlikti, kad būtų patikrinta, ar šie sprendimai buvo taikomi tinkamai;
- (4) jei atitinkamuose darniuosiuose standartuose ir (arba) techninėse specifikacijose nustatyti sprendimai nebuvo taikomi, atlieka reikiamus tyrimus ir bandymus arba paveda juos atlikti, kad būtų patikrinta, ar gamintojo pasirinktais sprendimais vykdomi atitinkami esminiai teisės akto reikalavimai;
- (5) susitaria su gamintoju dėl vietos, kurioje bus atliekami tyrimai ir bandymai.

5. Notifikuotoji įstaiga parengia vertinimo ataskaitą, kurioje nurodo pagal 4 punktą atliktus veiksmus ir jų rezultatus. Notifikuotoji įstaiga, nepažeisdama 8 punkte jai nustatytų įpareigojimų, visą tos ataskaitos turinį arba jo dalį paskelbia tik gavusi gamintojo sutikimą.

6. Jei tipas atitinka šio reglamento reikalavimus, notifikuotoji įstaiga išduoda gamintojui ES tipo tyrimo sertifikatą. Tame sertifikate nurodomas gamintojo pavadinimas ir adresas, tyrimo išvados, atitinkami reikalavimų aspektai, kuriems taikomas tyrimas, jo galiojimo sąlygos (jei yra) ir patvirtintam tipui identifikuoti būtini duomenys. Prie sertifikato gali būti pridėdamas vienas arba daugiau priedų.

ES sertifikate ir jo prieduose turi būti visa reikiama informacija, kuria remiantis būtų galima įvertinti pagamintų gaminių atitiktį ištirtam tipui ir atlikti naudojamų gaminių kontrolę.

Jei tipas neatitinka taikomų šio reglamento reikalavimų, notifikuotoji įstaiga atsisako išduoti ES tipo tyrimo sertifikatą ir apie tai praneša pareiškėjui, nurodydama išsamias atsisakymo priežastis.

7. Notifikuotoji įstaiga seka visuotinai pripažįstamas mokslo ir technikos naujoves, kurios rodo, kad patvirtintas tipas gali nebeatitikti taikomų šio reglamento reikalavimų, ir sprendžia, ar dėl tokių pokyčių būtina atlikti papildomus tyrimus. Jei tyrimai reikalingi, notifikuotoji įstaiga apie tai praneša gamintojui.

Gamintojas praneša notifikuotajai įstaigai, saugančiai su ES tipo tyrimo sertifikatu susijusius techninius dokumentus, apie visus patvirtinto tipo pakeitimus, kurie gali turėti įtakos gaminio atitikčiai esminiams šio reglamento reikalavimams arba to sertifikato galiojimo sąlygoms. Tokiems pakeitimams reikalingas papildomas patvirtinimas, pridedamas prie pirminio ES tipo tyrimo sertifikato.

8. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie jos išduotus arba panaikintus ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus ir periodiškai arba gavusi prašymą savo notifikuojančiajai institucijai pateikia sertifikatų ir (arba) jų papildymų, kuriuos ji atsisakė išduoti arba kurių galiojimą sustabdė ar kitaip apribojo, sąrašą.

Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie ES tipo tyrimo sertifikatus ir (arba) jų papildymus, kuriuos ji atsisakė išduoti, panaikino, sustabdė ar kitaip apribojo jų galiojimą, o gavusi prašymą – ir apie išduotus sertifikatus ir (arba) jų papildymus.

Komisija, valstybės narės ir kitos notifikuotosios įstaigos turi teisę pateikusios prašymą gauti ES tipo tyrimo sertifikatų ir (arba) jų papildymų kopijas. Komisija ir valstybės narės turi teisę pateikusios pagrįstą prašymą gauti techninių dokumentų kopijas ir notifikuotosios įstaigos atliktų tyrimų rezultatus.

Notifikuotoji įstaiga saugo ES tipo tyrimo sertifikato, jo priedų ir papildymų kopijas, taip pat techninę bylą su gamintojo pateiktais dokumentais 10 metų po gaminio įvertinimo arba iki to sertifikato galiojimo pabaigos.

9. Gamintojas saugo ES tipo tyrimo sertifikato, jo priedų bei papildymų kopijas ir techninius dokumentus 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos, kad nacionalinės institucijos galėtų juos patikrinti.
10. Gamintojo įgaliotasis atstovas gali pateikti 3 punkte nurodytą paraišką ir vykdyti 7 ir 9 punktuose nustatytas pareigas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

C modulis

Gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis

1. Gamybos vidaus kontrole pagrįsta tipo atitiktis – tai atitikties vertinimo procedūros dalis, kurios metu gamintojas įvykdo 2 ir 3 punktuose nustatytas pareigas, taip pat užtikrina ir patvirtina, kad atitinkami gaminiai atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikomus šio reglamento reikalavimus.

2. Gamyba

Gamintojas imasi visų būtinų priemonių, kad gamybos procesu ir jo stebėseną būtų užtikrinta pagaminto gaminio atitiktis ES tipo tyrimo sertifikate aprašytam patvirtintam tipui ir taikomiems reikalavimams, nustatytiems 1–6 dalyse.

3. Ženkinimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

(1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka ES tipo tyrimo sertifikate aprašytą tipą ir taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse, paženkliną CE ženklu ir, jeigu taikytina, bepiločio orlaivio klasės identifikavimo ženklu.

(2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio tipo ES atitikties deklaraciją ir saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje aiškiai nurodomas gaminio tipas, kuriam ji buvo parengta.

Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.

4. Įgaliotasis atstovas

3 punkte nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

9 DALIS

**Atitikties vertinimo H modulis. Visišku kokybės užtikrinimu grindžiama atitiktis, kaip nustatyta
Sprendimo Nr. 768/2008/EB II priede**

1. Visišku kokybės užtikrinimu grindžiama atitiktis – tai atitikties vertinimo procedūra, kurią taikydamas gamintojas įvykdo 2 ir 5 punktuose nustatytas pareigas ir, prisiimdamas visą atsakomybę, užtikrina ir patvirtina, kad atitinkamas gaminys atitinka taikomus reikalavimus, nustatytus 1–6 dalyse.

2. Gamyba

Gamintojas taiko patvirtintą kokybės sistemą, apimančią atitinkamo gaminio projektavimą, gamybą, galutinį patikrinimą ir bandymą, kaip nurodyta 3 punkte, ir yra prižiūrimas, kaip nurodyta 4 punkte.

3. Kokybės sistema

- (1) Gamintojas pasirinktai notifikuotajai įstaigai pateikia paraišką įvertinti kokybės sistemą, kurią jis taiko atitinkamam gaminiui.

Paraiškoje pateikiama:

- a) gamintojo pavadinimas ir adresas, o jei paraišką pateikia įgaliotasis atstovas – ir to atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas;
- b) kiekvieno tipo gaminio, kurį ketinama gaminti, techniniai dokumentai, kuriuose, jei taikytina, pateikiami 10 dalyje nustatyti elementai;
- c) su kokybės sistema susiję dokumentai;
- d) rašytinis pareiškimas, kad tokia pati paraiška nebuvo pateikta jokiai kitai notifikuotajai įstaigai.

- (2) Kokybės sistema užtikrinama gaminio atitiktis šio reglamento reikalavimams.

Visi gamintojo taikomi kokybės sistemos elementai, reikalavimai ir nuostatos sistemingai ir metodiškai įforminami rašytinių veiklos strategijų, procedūrų ir instrukcijų forma. Šie kokybės sistemos dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima vienodai aiškinti kokybės programas, planus, vadovus ir įrašus.

Šiuose dokumentuose visų pirma tinkamai aprašoma:

- a) kokybės tikslai ir organizacinė struktūra, vadovybės atsakomybė ir įgaliojimai, susiję su gaminių projektavimu ir kokybe;
- b) projekto techninės specifikacijos, įskaitant standartus, kurie bus taikomi, ir, jei bus taikomi ne visi atitinkami darnieji standartai, priemonės, kuriomis bus siekiama užtikrinti, kad būtų įvykdyti šio reglamento reikalavimai;
- c) projekto kontrolės ir tikrinimo metodai, procedūros ir sistemingi veiksmai, kurie bus taikomi projektuojant atitinkamam gaminių tipui priklausančius gaminius;
- d) atitinkami gamybos, kokybės kontrolės ir kokybės užtikrinimo metodai, procesai ir sistemingi veiksmai, kurie bus taikomi;
- e) tyrimai ir bandymai, kurie bus atliekami prieš gamybą, gamybos metu ir po jos, ir jų atlikimo dažnumas;
- f) kokybės duomenų įrašai, kaip antai patikrinimų ataskaitos, bandymų duomenys, kalibravimo duomenys, atitinkamo personalo kvalifikacijos arba patvirtinimo ataskaitos ir t. t.;
- g) priemonės, kuriomis stebima, ar užtikrinama reikiama projekto ir gaminio kokybė ir ar veiksmingai veikia kokybės sistema.

- (3) Notifikuotoji įstaiga įvertina kokybės sistemą ir nustato, ar ji atitinka 3 punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus.

Ji daro prielaidą, kad kokybės sistemos elementai, kurie atitinka reikiamas atitinkamo darniojo standarto specifikacijas, atitinka ir tuos reikalavimus.

Be kokybės valdymo sistemų srities patirties, audito grupėje turi būti bent vienas narys, turintis atitinkamų gaminių vertinimo patirties ir išmanantis atitinkamo gaminio technologiją, taip pat audito grupė turi žinoti taikomus šio reglamento reikalavimus. Atliekant auditą surengiamas tikrinamasis vizitas gamintojo patalpose. Audito grupė peržiūri 3 punkto 1 papunkčio b punkte nurodytus techninius dokumentus, kad patikrintų gamintojo gebėjimą identifikuoti taikomus šio reglamento reikalavimus ir atlikti reikiamus tyrimus, kad užtikrintų gaminio atitiktį tiems reikalavimams.

Sprendimas pranešamas gamintojui arba jo įgaliotajam atstovui.

Pranešime pateikiamos audito išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo.

- (4) Gamintojas įsipareigoja vykdyti su patvirtinta kokybės sistema susijusias pareigas ir užtikrinti, kad sistema toliau veiktų tinkamai ir efektyviai.

Gamintojas praneša notifikuotajai įstaigai, kuri patvirtino kokybės sistemą, apie visus numatomus kokybės sistemos pakeitimus.

- (5) Notifikuotoji įstaiga įvertina siūlomus pakeitimus ir nusprendžia, ar pakeista kokybės sistema toliau atitiks 3 punkto 2 papunktyje nurodytus reikalavimus, ar ją reikia iš naujo įvertinti.

Notifikuotoji įstaiga savo sprendimą praneša gamintojui. Pranešime pateikiamos tyrimo išvados ir pagrįstas sprendimas dėl įvertinimo.

4. Notifikuotosios įstaigos vykdoma priežiūra

- (1) Priežiūros tikslas – užtikrinti, kad gamintojas deramai vykdytų pareigas, susijusias su patvirtinta kokybės sistema.

- (2) Gamintojas leidžia notifikuotajai įstaigai patekti į projektavimo, gamybos, tikrinimo, bandymų ar sandėliavimo vietas ir jas įvertinti, taip pat suteikia jai visą būtiną informaciją, visų pirma:

- a) kokybės sistemos dokumentus;
- b) projektui skirtoje kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašų dokumentus, pvz., analizių, skaičiavimų, bandymų rezultatus ir t. t.;
- c) gamybai skirtoje kokybės sistemos dalyje numatytus kokybės įrašus, kaip antai patikrinimų ataskaitas ir bandymų duomenis, kalibravimo duomenis, personalo kvalifikacijos ataskaitas ir t. t.

- (3) Notifikuotoji įstaiga periodiškai atlieka auditą, kad įsitikintų, jog gamintojas turi ir taiko kokybės sistemą, ir pateikia audito ataskaitą gamintojui.

- (4) Be to, notifikuotoji įstaiga gali iš anksto nepranešusi atvykti pas gamintoją. Tokių vizitų metu notifikuotoji įstaiga prireikus gali atlikti bepiločių orlaivių arba UAS bandymus arba pavesti juos atlikti, kad patikrintų, ar kokybės sistema veikia tinkamai. Notifikuotoji įstaiga pateikia gamintojui savo vizito ataskaitą ir, jeigu buvo atlikti bandymai, bandymų ataskaitą.

5. Ženklinimas CE ženklu ir ES atitikties deklaracija

- (1) Pagal šio reglamento 15 ir 16 straipsnius gamintojas kiekvieną gaminį, kuris atitinka taikomus šio reglamento reikalavimus, paženklinia CE ženklu ir, jeigu taikytina, UAS klasės identifikavimo ženklu ir, šios dalies 3 punkto 1 papunktyje nurodytos notifikuotosios įstaigos atsakomybe, – pastarosios identifikavimo numeriu.

- (2) Gamintojas parengia rašytinę kiekvieno gaminio tipo ES atitikties deklaraciją ir saugo ją 10 metų po gaminio pateikimo rinkai, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų ją patikrinti. ES atitikties deklaracijoje nurodomas gaminio tipas, kuriam ji buvo parengta.

Atitinkamoms institucijoms paprašius, joms pateikiama ES atitikties deklaracijos kopija.

6. Gamintojas 10 metų po gaminio pateikimo rinkai dienos saugo šiuos dokumentus, kad nacionalinės institucijos galėtų juos patikrinti:
 - (1) 3 punkto 1 papunktyje nurodytus techninius dokumentus;
 - (2) dokumentus, susijusius su 3 punkto 1 papunktyje nurodyta kokybės sistema;
 - (3) 3 punkto 5 papunktyje nurodytus patvirtintus pakeitimus;
 - (4) 3 punkto 5 papunktyje ir 4 punkto 3 ir 4 papunkčiuose nurodytus notifikuotosios įstaigos sprendimus ir ataskaitas.
 7. Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja savo notifikuojančiąją instituciją apie išduotus arba panaikintus kokybės sistemos patvirtinimus ir periodiškai arba gavusi prašymą savo notifikuojančiajai institucijai pateikia kokybės sistemos patvirtinimų, kuriuos ji atsisakė išduoti arba kurių galiojimą sustabdė ar kitaip apribojo, sąrašą.

Kiekviena notifikuotoji įstaiga informuoja kitas notifikuotąsias įstaigas apie kokybės sistemos patvirtinimus, kuriuos ji atsisakė išduoti, sustabdė jų galiojimą arba panaikino, o gavusi prašymą – ir apie išduotus kokybės sistemos patvirtinimus.
 8. Įgaliotasis atstovas
- 3 punkto 1 ir 5 papunkčiuose, 5 ir 6 punktuose nustatytas gamintojo pareigas jo vardu ir atsakomybe gali vykdyti jo įgaliotasis atstovas, jeigu tos pareigos yra nurodytos įgaliojime.

10 DALIS

Techninių dokumentų turinys

Gamintojas parengia techninius dokumentus. Dokumentai parengiami taip, kad jais remiantis būtų galima įvertinti gaminio atitiktį taikomiems reikalavimams.

Jei taikytina, techniniuose dokumentuose pateikiami bent šie elementai:

1. išsamus gaminio aprašymas, pateikiant:
 - a) nuotraukas arba iliustracijas, kuriose būtų nurodyti jo išoriniai bruožai, ženklai ir vidinė struktūra;
 - b) programinės arba programinės aparatinės įrangos, naudojamos užtikrinant atitiktį šiame reglamente nustatytiems reikalavimams, versijas;
 - c) naudojimo vadovą ir įdiegimo nurodymus;
2. projekto eskizas ir sudedamųjų dalių, surenkamųjų mazgų, grandinių ir kitų panašių susijusių elementų gamybos brėžiniai ir schemos;
3. tiems brėžiniams, schemoms ir gaminio veikimui suprasti būtini aprašymai ir paaiškinimai;
4. visiškai arba iš dalies taikomų darnųjų standartų, kurių nuorodos paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, sąrašas ir, jeigu tie darnieji standartai nebuvo taikomi, sprendinių, taikytų siekiant užtikrinti atitiktį 4 straipsnyje nustatytiems esminiams reikalavimams, aprašymas, įskaitant taikytų kitų susijusių techninių specifikacijų sąrašą. Jeigu darnieji standartai taikyti iš dalies, techniniuose dokumentuose nurodomos taikytos dalys;
5. ES atitikties deklaracijos kopija;
6. susijusios notifikuotosios įstaigos išduoto ES tipo tyrimo sertifikato ir jo priedų kopija, jeigu buvo taikomas 8 dalyje nustatytas atitikties vertinimo modulis;
7. atliktų projektinių skaičiavimų ir tyrimų rezultatai, kiti susiję duomenys;
8. bandymų ataskaitos;
9. dokumentų, kuriuos gamintojas pateikė notifikuotajai įstaigai, jei tokių buvo, kopijas;

10. techninio projekto sprendinio tinkamumą patvirtinantys duomenys. Pateikiant tuos patvirtinamuosius duomenis nurodomi visi naudoti dokumentai, visų pirma tais atvejais, kai atitinkami darnieji standartai ir (arba) techninės specifikacijos buvo taikomi (-os) ne visa apimtimi. Prireikus į patvirtinamuosius duomenis įtraukiami atitinkamoje gamintojo laboratorijoje arba kitoje bandymų laboratorijoje jo vardu ir jo atsakomybe atliktų bandymų rezultatai;
11. gamybos ir laikymo vietų adresai.

11 DALIS

ES atitikties deklaracija

1. Gaminys (tipas, partija ir serijos numeris).
2. Gamintojo arba jo įgaliotojo atstovo pavadinimas (arba vardas ir pavardė) ir adresas.
3. Ši atitikties deklaracija išduodama tik gamintojo atsakomybe.
4. Deklaracijos objektas *[gaminio identifikavimo informacija, pagal kurią jį būtų galima atsekti; prireikus kartu gali būti pateikiamas pakankamos raiškos spalvotas atvaizdas, pagal kurį būtų galima identifikuoti gaminius].*
5. Pirmiau aprašyto deklaracijos objekto klasė yra ... *[nurodyti UAS klasės numerį, kaip nustatyta šio priedo 1–5 dalyse].*
6. Šios bepiločio orlaivio sistemos įrangos garantuotasis garso galios lygis yra dB(A) *[taikoma tik 1–3 klasių UAS]*
7. Pirmiau aprašytas deklaracijos objektas atitinka šiuos susijusius Sąjungos derinamuosius teisės aktus:
 - *[pateikti nuorodą į šį reglamentą ir priedą, susijusį su gaminio klase];*
 - arba kitus Sąjungos derinamuosius teisės aktus, jei taikytina.
8. Nuorodos į taikytus atitinkamus darniuosius standartus arba kitas technines specifikacijas, pagal kurias buvo deklaruota atitiktis. Nuorodos turi būti išvardijamos pateikiant jų identifikavimo numerius, versijas ir, jeigu taikytina, paskelbimo datas.
9. Kai taikoma, notifikuotoji įstaiga ... *[pavadinimas, numeris]* ... atliko ... *[dalyvavimo procese aprašymas]* ... ir išdavė ES tipo tyrimo sertifikatą.
10. Jei taikytina, pagalbinės įrangos ir sudedamųjų dalių, įskaitant programinę įrangą, kurios leidžia bepiločiam orlaiviui arba bepiločio orlaivio sistemai veikti pagal paskirtį ir yra įtrauktos į ES atitikties deklaraciją, aprašas.
11. Papildoma informacija:

Už ką ir kieno vardu pasirašyta: ...

[išdavimo vieta ir data];

[vardas ir pavardė, pareigos] *[parašas];*

12 DALIS

Supaprastinta ES atitikties deklaracija

Supaprastinta ES atitikties deklaracija, nurodyta 14 straipsnio 3 dalyje, formuluojama taip:

- *[Gamintojo pavadinimas] pareiškia, kad bepiločio orlaivio sistemos [UAS identifikavimo informacija: tipas arba serijos numeris] klasė yra [nurodyti gaminio klasės numerį, kaip apibrėžta šio priedo 1–5 dalyse], o garantuotasis garso galios lygis dB(A) [taikoma tik 1–3 klasių UAS be nejudamųjų sparnų]*
- ir kad bepiločio orlaivio sistema atitinka reglamentus ... *[nurodyti visus reglamentus, kuriuos atitinka gaminys].*
- Su visa ES atitikties deklaracija galima susipažinti šioje svetainėje: *[svetainės adresas].*

13 DALIS

Triukšmo bandymo taisyklės

Šioje dalyje nustatomi ore sklindančio triukšmo matavimo metodai, taikomi nustatant 1, 2 ir 3 klasių bepiločių orlaivių A svertinį garso galios lygį.

Joje nustatomas pagrindinis skleidžiamojo triukšmo standartas ir išsamios bandymo taisyklės, taikomos matuojant garso slėgio lygį matavimo paviršiuje, gaubiančiame šaltinį, ir apskaičiuojant šaltinio sukeliama garso galios lygį.

1. PAGRINDINIS SKLEIDŽIAMOJO TRIUKŠMO STANDARTAS

Bepiločio orlaivio A svertinis garso galios lygis L_{WA} nustatomas pagal pagrindinį skleidžiamojo triukšmo standartą EN ISO 3744:2010 ir toliau nustatytus papildomus reikalavimus.

2. MONTAVIMO IR TVIRTINIMO SĄLYGOS*Bandymo zona*

Bepilotis orlaivis turi kyboti virš vienos atspindinčiosios (akustiniu požiūriu kietos) plokštumos. Bepilotis orlaivis turi būti pakankamu atstumu nuo visų garsą atspindinčių sienų, lubų ar kitų garsą atspindinčių objektų, kad būtų įvykdyti EN ISO 3744:2010 A priede nustatyti matavimo paviršiaus reikalavimai.

Triukšmo šaltinio tvirtinimas

Bepilotis orlaivis turi kyboti 0,5 m aukštyje virš atspindinčiosios plokštumos. Bepiločio orlaivio konfigūracija (oro sraigtai, pagalbinė įranga, nustatymas) turi atitikti rinkai pateikiamo bepiločio orlaivio konfigūraciją.

Paviršius, kuriame atliekami garso matavimai, ir mikrofonų išdėstymas

Bepilotį orlaivį visiškai apgaubia pusrutulio formos matavimo paviršius, kaip nustatyta EN ISO 3744:2010 7.2.3 skirsnyje.

Mikrofonų skaičius ir išdėstymas nustatyti EN ISO 3744:2010 F priede.

Matavimo paviršiaus atskaitos pradžia yra O taškas, esantis bazinėje plokštumoje tiesiai po bepiločiu orlaiviu.

3. ĮRENGINIO VEIKIMO SĄLYGOS BANDYMO METU

Triukšmo bandymai atliekami skrendantį bepilotį orlaivį, kurio masė lygi maksimaliai kilimo masei ir kurio baterija yra visiškai įkrauta, horizontaliai ir vertikalčiai išlaikant nekintamoje padėtyje 0,5 m virš matavimo pusrutulio atskaitos pradžios (O taško).

Jeigu bepilotis orlaivis rinkai pateikiamas su pagalbine įranga, kuri jame gali būti įrengiama, jis bandomas su ta pagalbine įranga ir be jos, esant visoms galimoms bepiločio orlaivio konfigūracijoms.

4. PAVIRŠIAUS LAIKINIO VIDUTINIO GARSO SLĖGIO LYGIO APSKAIČIAVIMAS

Ne mažiau kaip tris kartus išmatuojamas A svertinis paviršiaus laikinis vidutinis garso slėgio lygis esant kiekvienai bepiločio orlaivio konfigūracijai. Jei bent dvi iš tų išmatuotų verčių nesiskiria daugiau kaip 1 dB, tolesni matavimai nereikalingi; priešingu atveju matavimai tęsiami tol, kol gaunamos dvi vertės, kurios skiriasi ne daugiau kaip 1 dB. Paviršiaus laikinis vidutinis garso slėgio lygis, pagal kurį apskaičiuojamas garso galios lygis esant kuriai nors bepiločio orlaivio konfigūracijai, yra dviejų didžiausiųjų verčių, nesiskiriančių daugiau kaip 1 dB, aritmetinis vidurkis.

5. PATEIKTINA INFORMACIJA

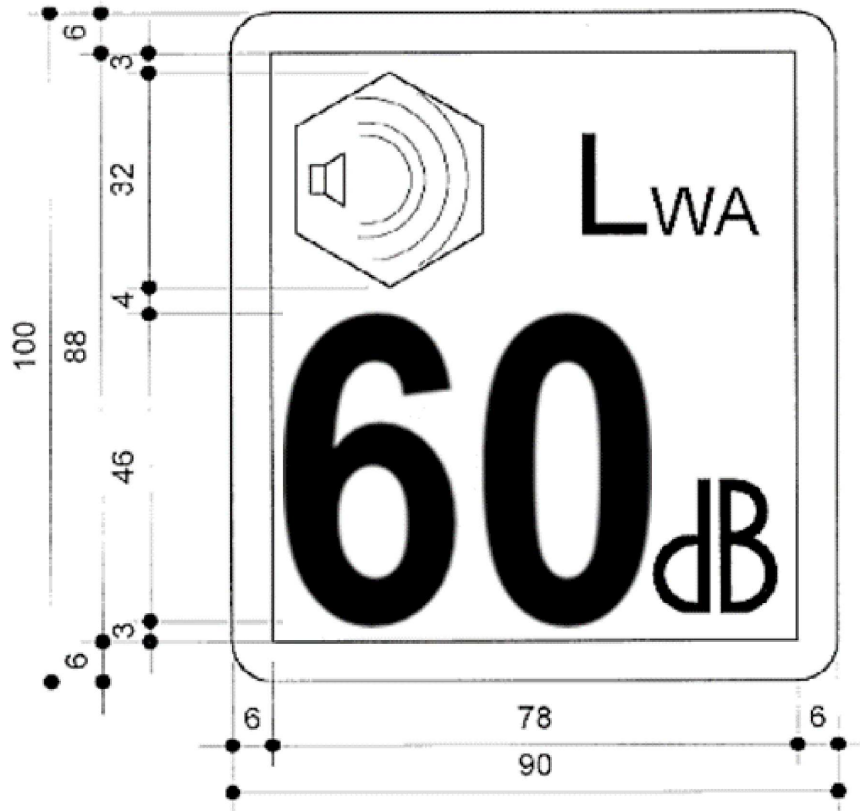
Ataskaitoje pateikiami techniniai duomenys, kurių reikia bandomajam šaltiniui identifikuoti, taip pat triukšmo bandymo taisyklės ir akustiniai duomenys.

A svertinio garso galios lygio vertė, kuri turi būti nurodyta ataskaitoje, yra didžiausioji iš verčių, gautų išbandžius įvairių konfigūracijų bepilotį orlaivį, suapvalinta iki artimiausio sveikąjo skaičiaus (jei trupmeninė dalis mažesnė nei 0,5, imamas mažesnis sveikasis skaičius, o jei lygi 0,5 arba didesnė – didesnis sveikasis skaičius).

14 DALIS

Garantuotojo garso galios lygio rodmuo

Garantuotojo garso galios lygio rodmenį turi sudaryti vienas skaičius, rodantis garantuotąjį garso galios lygį dB, ženklas L_{WA} ir piktograma, pateikiami tokia forma:

Jeigu, atsižvelgiant į įrenginio dydį, rodmuo mažinamas, turi būti laikomasi pirmiau pateiktame paveikslėlyje nurodytų proporcijų. Tačiau, jei įmanoma, rodmens aukštis turi būti ne mažesnis kaip 20 mm.

15 DALIS

Didžiausiasis garso galios lygis pagal bepiločio orlaivio klasę (įskaitant pereinamuosius laikotarpius)

Bepiločio orlaivio klasė	Maksimali kilimo masė m , gramais	Didžiausiasis garso galios lygis L_{WA} , dB		
		nuo įsigaliojimo	praėjus 2 metams nuo įsigaliojimo	praėjus 4 metams nuo įsigaliojimo
C1	$250 \leq m < 900$	85	83	81
C2	$900 \leq m < 4\,000$	$85 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$83 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$	$81 + 18,5 \lg \frac{m}{900}$

Čia \lg – dešimtainis logaritmas.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2019/946**2019 m. kovo 12 d.****kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 515/2014 papildomas nuostatomis dėl finansavimo iš Sąjungos bendrojo biudžeto lėšų skyrimo Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos kūrimo išlaidoms padengti**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 515/2014, kuriuo kaip Vidaus saugumo fondo dalis nustatoma išorės sienų ir vizų finansinės paramos priemonė ir panaikinamas Sprendimas Nr. 574/2007/EB ⁽¹⁾, ypač į jo 15 straipsnio antrą pastraipą,

kadangi:

- (1) pagal Reglamentą (ES) Nr. 515/2014 791 000 000 EUR skiriama IT sistemoms, kuriomis remiamas išorės sienas kertančių migrantų srautų valdymas, kurti, jei bus priimti atitinkami Sąjungos teisėkūros procedūra priimami aktai;
- (2) Reglamento (ES) Nr. 515/2014 15 straipsniu Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti deleguotąjį aktą, kuriuo paskirstoma Reglamento (ES) Nr. 515/2014 5 straipsnio 5 dalies b punkte nurodyta suma IT sistemoms kurti, jeigu tokia suma nepaskirstyta atitinkamuose Sąjungos teisėkūros procedūra priimtuose aktuose;
- (3) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1240 ⁽²⁾ sukurta Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS). ETIAS yra viena pagrindinių Reglamente (ES) Nr. 515/2014 nurodytų IT sistemų sudedamųjų dalių;
- (4) Reglamente (ES) 2018/1240 nenustatytas bendras finansavimo, kuris turi būti mobilizuotas iš Reglamente (ES) Nr. 515/2014 numatyto 791 000 000 EUR finansinio paketo su ETIAS kūrimu susijusioms išlaidoms padengti, dydis ir finansavimas nepaskirstytas pagal išlaidų rūšis ir paramos gavėjus. Todėl būtina nustatyti tokio asignavimo sumą ir atitinkamai ją paskirstyti skirtingiems paramos gavėjams, pagal Reglamentą (ES) Nr. 515/2014 priimant Komisijos deleguotąjį aktą;
- (5) Reglamente (ES) Nr. 515/2014 [jo 6 straipsnio 3a dalyje] nustatyta bendra 96,5 mln. EUR suma, kurią valstybės narės turi gauti, kad padengtų su ETIAS kūrimu susijusias išlaidas;
- (6) iš Reglamento (ES) Nr. 515/2014 5 straipsnio 5 dalies b punkte numatytos sumos turėtų būti skirta bendra 209 904 000 EUR suma Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje nurodytoms su ETIAS kūrimu susijusioms išlaidoms padengti;
- (7) iš to bendro asignavimo 100 873 000 EUR suma turėtų būti skirta Europos didelės apimties informacinių sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrai, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1726 ⁽³⁾ (toliau – eu-LISA). Toks finansavimas turėtų padengti Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje nurodytas išlaidas, eu-LISA patirtas kuriant ETIAS informacinę sistemą, visų pirma kuriant centrinę sistemą, vienodą nacionalinę sąsają (VNS) kiekvienoje valstybėje narėje, saugią centrinės sistemos ir vienodų nacionalinių sąsajų ryšių infrastruktūrą, viešą interneto svetainę ir mobiliųjų prietaisų mobiliąją programėlę, e. pašto paslaugą, saugios paskyros paslaugą, vežėjų sąsają, saityno paslaugą ir programinę įrangą, sudarančią sąlygas ETIAS centriniam padaliniiui ir ETIAS nacionaliniams padaliniais tvarkyti prašymus;

⁽¹⁾ OL L 150, 2014 5 20, p. 143.

⁽²⁾ 2018 m. rugsėjo 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1240, kuriuo sukurama Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (ETIAS) ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1077/2011, (ES) Nr. 515/2014, (ES) 2016/399, (ES) 2016/1624 ir (ES) 2017/2226 (OL L 236, 2018 9 19, p. 1).

⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1726 dėl Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA), kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1987/2006 ir Tarybos sprendimas 2007/533/TVR bei panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1077/2011 (OL L 295, 2018 11 21, p. 99).

- (8) iš to bendro asignavimo 12 531 000 EUR suma turėtų būti skirta Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūrai, įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/1624 ⁽¹⁾ (toliau – FRONTEX). Toks finansavimas turėtų padengti Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje nurodytas išlaidas, FRONTEX patirtas kuriant ETIAS centrinį padalinį, įskaitant biuro patalpų parengimą, IT įrangos, kuria naudosis darbuotojai, įsigijimą ir įrengimą, taip pat centrinio padalinio personalo narių įdarbinimą ir mokymą;
- (9) iš to bendro asignavimo bendra 96 500 000 EUR suma turėtų būti skirta ETIAS įgyvendinančioms valstybėms narėms. Toks finansavimas turėtų padengti Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje nurodytas išlaidas, valstybių narių patirtas dėl esamos nacionalinės sienų infrastruktūros integravimo ir prijungimo prie vienodos nacionalinės prieglobos (VNS), VNS prieglobos ir ETIAS nacionalinių padalinių kūrimo, įskaitant IT įrangos, kuria naudosis darbuotojai, įsigijimą ir įrengimą, taip pat personalo narių įdarbinimą ir mokymą. Kiekvienos valstybės narės dėl tų veiksmų patiriamos išlaidos yra labai panašios, kad ir koks būtų šalies dydis, išorės sienų ilgis, sienos perėjimo punktų skaičius, sienas kertančių asmenų skaičius ir pan., todėl ši suma dalyvaujančiosioms valstybėms narėms turėtų būti paskirstyta lygiomis dalimis;
- (10) kadangi Reglamentas (ES) 2018/1240 grindžiamas Šengeno *acquis*, Danija, remdamasi prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 4 straipsniu, nusprendė Reglamentą (ES) 2018/1240 perkelti į savo nacionalinę teisę ⁽²⁾. Todėl pagal tarptautinę teisę Danija privalo įgyvendinti šį reglamentą;
- (11) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Jungtinė Karalystė nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2000/365/EB ⁽³⁾. Todėl Jungtinė Karalystė nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (12) šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB ⁽⁴⁾. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (13) Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽⁵⁾, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB ⁽⁶⁾ 1 straipsnio A punkte nurodytas sritis;
- (14) Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽⁷⁾, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB ⁽⁸⁾ 3 straipsniu;

⁽¹⁾ 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1624 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 863/2007, Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2007/2004 ir Tarybos sprendimas 2005/267/EB (OJ L 251, 2016 9 16, p. 1).

⁽²⁾ Danija pagal Protokolo Nr. 22 4 straipsnį 2018 m. gruodžio 21 d. pranešė apie savo sprendimą Reglamentą (ES) 2018/1240 perkelti į savo nacionalinę teisę.

⁽³⁾ 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 2000/365/EB dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 131, 2000 6 1, p. 43).

⁽⁴⁾ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno *acquis* nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

⁽⁵⁾ OLL 176, 1999 7 10, p. 36.

⁽⁶⁾ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

⁽⁷⁾ OLL 53, 2008 2 27, p. 52.

⁽⁸⁾ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinimą, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos bendrijos vardu (OLL 53, 2008 2 27, p. 1).

- (15) Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno *acquis* nuostatos, kaip apibrėžta Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* ⁽¹⁾, kurios patenka į Sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą taikant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES ⁽²⁾ 3 straipsniu;
- (16) šis reglamentas yra aktas, grindžiamas Šengeno *acquis* arba kitaip su juo susijęs, kaip apibrėžta 2003 m. Stojimo akto 3 straipsnio 1 dalyje, 2005 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje ir 2011 m. Stojimo akto 4 straipsnio 1 dalyje;
- (17) atsižvelgiant į tai, kad būtina nedelsiant pradėti praktiškai įgyvendinti Reglamentą (ES) 2018/1240, kad praėjus trejiems metams nuo to reglamento įsigaliojimo ETIAS veiktų visu pajėgumu, kaip planuota, ir kad būtų galima iš karto pradėti taikyti šiame reglamente nustatytas priemones, šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*;
- (18) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka visų valstybių narių ekspertų, su kuriais konsultuotasi specialiai šiuo tikslu, nuomonę;
- (19) todėl Reglamentas (ES) Nr. 515/2014 turėtų būti atitinkamai papildytas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti iš Sąjungos bendrojo biudžeto skiriama bendra 209 904 000 EUR suma.
2. 1 dalyje nurodyta suma skiriama iš Reglamento (ES) Nr. 515/2014 5 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytos 791 000 000 EUR sumos, paskirtos IT sistemoms kurti.

2 straipsnis

1. 1 straipsnio 1 dalyje nurodyta suma naudojama taip:
 - a) 100 873 000 EUR skiriama eu-LISA išlaidoms, patirtoms kuriant ETIAS informacinę sistemą, padengti, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje;
 - b) 12 531 000 EUR skiriama Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros išlaidoms, patirtoms kuriant ETIAS centrinį padalinį, padengti, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje;
 - c) 96 500 000 EUR skiriama valstybių narių išlaidoms, patirtoms integruojant esamą nacionalinę sienų infrastruktūrą ir prisijungiant prie vienodos nacionalinės sąsajos, taip pat kuriant vienodos nacionalinės sąsajos prieglobą ir ETIAS nacionalinius padalinius, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 1 dalyje, padengti.
2. 1 dalies c punkte nurodyta suma valstybėms narėms paskirstoma lygiomis dalimis.

⁽¹⁾ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

⁽²⁾ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinam, taikant ir plėtojant Šengeno *acquis* sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. kovo 12 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2019/947**2019 m. gegužės 24 d.****dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ⁽¹⁾, ypač į jo 57 straipsnį,

kadangi:

- (1) bepiločiai orlaiviai, nepriklausomai nuo jų masės, gali būti naudojami toje pačioje bendro Europos dangaus oro erdvėje kartu su pilotuojamais orlaiviais – tiek lėktuvais, tiek sraigtasparniais;
- (2) kaip ir pilotuojamų orlaivių, bepiločių orlaivių ir bepiločių orlaivių sistemų (UAS) naudotojams, įskaitant nuotolinius pilotus, taip pat tokių bepiločių orlaivių skrydžiams bei skrydžiams, vykdomiems naudojant bepiločio orlaivio sistemą, turėtų būti nuosekliai taikomos taisyklės ir tvarka ir užtikrinta, kad jų būtų laikomasi;
- (3) atsižvelgiant į skrydžių, vykdomų naudojant UAS, ypatumus, jie turėtų būti tokie pat saugūs, kaip ir pilotuojamų orlaivių skrydžiai;
- (4) bepiločių orlaivių technologijos leidžia vykdyti labai įvairius skrydžius. Siekiant užtikrinti ant žemės esančių žmonių ir kitų oro erdvės naudotojų saugą bepiločių orlaivių skrydžių metu, reikėtų nustatyti su UAS tinkamumu skraidyti, jas naudojančiomis organizacijomis ir asmenimis, taip pat su UAS naudojimu ir bepiločių orlaivių skrydžiais susijusius reikalavimus;
- (5) UAS naudojimo taisyklės ir tvarka turėtų būti proporcingos naudojimo arba veiklos pobūdžiui ir rizikai ir pritaikytos prie atitinkamų bepiločių orlaivių eksploatacinių ir skrydžių vykdymo vietos savybių, kaip antai gyventojų tankio, reljefo ir joje esančių pastatų;
- (6) remiantis rizikos lygio ir kitais kriterijais, skrydžiai turėtų būti skirstomi į tris kategorijas: atvirąją, specialiąją ir sertifikuotąją;
- (7) atsižvelgiant į susijusios rizikos lygį, atitinkamų bepiločių orlaivių savybes ir skrydžio vykdymo vietos savybes, UAS naudojimui turėtų būti taikomi proporcingi rizikos mažinimo reikalavimai;
- (8) atvirosios kategorijos, apimančios mažiausią riziką keliančius skrydžius, skrydžiams vykdyti neturėtų reikėti UAS, kurioms taikoma įprasta aviacijos reikalavimų laikymosi tvarka; tokie skrydžiai turėtų būti vykdomi naudojant Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 ⁽²⁾ apibrėžtų klasių UAS;
- (9) specialioji kategorija turėtų apimti kitų tipų skrydžius, kurie kelia didesnę riziką ir dėl kurių reikėtų atlikti išsamų rizikos vertinimą, kad būtų galima nustatyti, kokių reikalavimų reikia skrydžių saugai užtikrinti;

⁽¹⁾ OL L 212, 2018 8 22, p. 1.

⁽²⁾ 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų (Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

- (10) naudotojo deklaracijos sistema turėtų sudaryti sąlygas užtikrinti šio reglamento reikalavimų vykdymą vykdant specialiosios kategorijos mažos rizikos skrydžius, kuriems nustatytas standartinis scenarijus ir išsamios rizikos mažinimo priemonės;
- (11) sertifikuotosios kategorijos skrydžiams, be orlaivio sertifikavimo pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945, iš principo turėtų būti taikomos naudotojo atestavimo ir nuotolinių pilotų licencijavimo taisyklės;
- (12) nors pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945 kompetentingų institucijų išduotą pažymėjimą, susijusį su bepiločio orlaivio naudojimu, jį naudojančiais asmenimis, įskaitant nuotolinius pilotus, ir šią veiklą vykdančiomis organizacijomis arba pačiu orlaiviu, privaloma turėti vykdant sertifikuotosios kategorijos skrydžius, jo gali būti reikalaujama ir vykdant specialiosios kategorijos skrydžius;
- (13) turėtų būti nustatytos bepiločių orlaivių ženklinimo ir identifikavimo, taip pat bepiločių orlaivių ir atestuotų bepiločių orlaivių naudotojų registracijos taisyklės ir tvarka;
- (14) bepiločių orlaivių, kurie, atsitrenkę į žmogų, gali perduoti daugiau kaip 80 džaulių kinetinės energijos arba kuriuos naudojant kyla rizika privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui ar aplinkai, naudotojai turėtų būti registruojami;
- (15) tyrimai parodė, kad bepiločiai orlaiviai, kurių kilimo masė yra 250 g arba didesnė, keltų riziką saugumui, todėl turėtų būti reikalaujama, kad tokių bepiločių orlaivių UAS naudotojai registruotųsi naudodami tokius orlaivius atvirosios kategorijos skrydžiams;
- (16) atsižvelgiant į riziką privatumui ir asmens duomenų apsaugai, bepiločių orlaivių naudotojai turėtų registruotis, jei naudoja bepilotį orlaivį, kuriame yra jutiklis, kuriuo galima fiksuoti asmens duomenis. Tačiau to neturėtų būti reikalaujama, kai bepilotis orlaivis yra laikomas žaislu, apibrėžtu Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/48/EB dėl žaislų saugos ⁽³⁾;
- (17) informacija apie sertifikuotų bepiločių orlaivių ir atestuotų bepiločių orlaivių naudotojų, kuriems taikomas registravimo reikalavimas, registraciją turėtų būti saugoma skaitmeninėse darniose sąveikiuose nacionalinėse registracijos sistemose, kuriomis naudojamosi kompetentingos institucijos galėtų gauti tą informaciją ir ja keistis. Pagal šį reglamentą sukurtų nacionalinių registrų sąveikumo užtikrinimo mechanizmai turėtų būti taikomi nepažeidžiant būsimai Reglamento (ES) 2018/1139 74 straipsnyje nurodytai informacijos saugykiai taikytinų taisyklių;
- (18) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnio 8 dalį šis reglamentas nedaro poveikio valstybių narių galimybei nustatyti nacionalines taisykles, pagal kurias bepiločių orlaivių naudojimui būtų taikomos tam tikros sąlygos dėl priešasčių, kurios nepatenka į Reglamento (ES) 2018/1139 taikymo sritį, be kita ko, susijusių su visuomenės saugumu arba privatumo ir asmens duomenų apsauga pagal Sąjungos teisę;
- (19) nacionalinės registravimo sistemos turėtų atitikti taikytinus Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus dėl privatumo ir asmens duomenų tvarkymo, o jose saugoma informacija turėtų būti lengvai prieinama ⁽⁴⁾;
- (20) UAS naudotojai ir nuotoliniai pilotai turėtų žinoti numatytam naudojimui taikytinas Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su sauga, privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga;
- (21) tam tikros vietos, kaip antai ligoninės, žmonių susibūrimo vietos, įrenginiai ir objektai, pvz., baudžiamosios institucijos ar pramonės įmonės, aukščiausiojo ir aukštesniojo lygio valdžios institucijos, gamtos saugos teritorijos ar tam tikri transporto infrastruktūros objektai, gali būti ypač jautrios tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS. Tai neturėtų daryti poveikio valstybių narių galimybei nustatyti nacionalines taisykles, pagal kurias bepiločių orlaivių naudojimui būtų taikomos tam tikros sąlygos dėl priešasčių, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, be kita ko, susijusių su gamtos apsauga, visuomenės saugumu arba privatumo ir asmens duomenų apsauga pagal Sąjungos teisę;

⁽³⁾ 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos (OL L 170, 2009 6 30, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

- (22) bepiločio orlaivio keliamas triukšmas ir tarša turėtų būti kuo labiau sumažinti atsižvelgiant į naudojimo sąlygas ir įvairius konkrečių valstybių narių ypatumus, kaip antai gyventojų tankį, kai triukšmas ir teršalai kelia susirūpinimą. Kad UAS naudojimas būtų labiau priimtinas visuomenei, Deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 numatytas didžiausias leidžiamasis atvirosios kategorijos bepiločių orlaivių, naudojamų arti žmonių, skleidžiamo triukšmo lygis. Specialiosios kategorijos orlaivių naudotojams taikomas reikalavimas parengti gaires savo nuotoliniams pilotams skrydžius vykdyti taip, kad žmonėms ir gyvūnams būtų keliami kuo mažiau nepatogumų;
- (23) dabartiniai nacionaliniai pažymėjimai turėtų būti pritaikyti prie šio reglamento reikalavimų;
- (24) siekiant užtikrinti tinkamą šio reglamento įgyvendinimą, turėtų būti nustatytos tinkamos pereinamojo laikotarpio priemonės. Visų pirma, prieš pradėdant taikyti šį reglamentą, valstybės narės ir suinteresuotieji subjektai turėtų turėti pakankamai laiko savo tvarkai pritaikyti prie naujosios reglamentavimo sistemos;
- (25) naujoji UAS naudojimo reglamentavimo sistema turėtų nedaryti poveikio kitiems pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę taikytiniams aplinkos ir gamtos apsaugos įpareigojimams;
- (26) nors šiuo metu dar tik kuriama infrastruktūros, paslaugų ir tvarkos sistema „U-space“, kuria siekiama užtikrinti skrydžių, vykdomų naudojant UAS, saugą ir remti jų integraciją į aviacijos sistemą, į šį reglamentą jau turėtų būti įtraukti reikalavimai dėl trijų sistemos „U-space“ ramsčių, būtent registracijos, geografinio orientavimo ir nuotolinio identifikavimo, kuriuos vėliau reikės nustatyti dar išsamiau;
- (27) kadangi aviamodeliai priskiriami prie UAS, o iš patirties matyti, kad klubuose ir asociacijose vykdomiems aviamodelių skrydžiams būdingas deramas saugos lygis, turėtų būti sklandžiai pereita nuo skirtingų nacionalinių sistemų prie naujosios Sąjungos reglamentavimo sistemos, kad aviamodeliavimo klubai ir asociacijos galėtų ir toliau veikti taip, kaip dabar, taip pat atsižvelgiant į valstybėse narėse sukauptą geriausią patirtį;
- (28) be to, atsižvelgiant į gerą saugos lygį, kurį pasiekia šio reglamento priede nurodyti C4 klasės orlaiviai, mažą riziką keliančius tokių orlaivių skrydžius turėtų būti leidžiama vykdyti kaip atvirosios kategorijos skrydžius. Tokie aviamodelių naudotojų dažnai naudojami orlaiviai palyginti paprastesni nei kitų klasių bepiločiai orlaiviai, todėl jiems neturėtų būti taikoma neproporcingų techninių reikalavimų;
- (29) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka pagal Reglamento (ES) 2018/1139 127 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos išsamios nuostatos dėl bepiločių orlaivių sistemų naudojimo ir jas naudojančių asmenų, įskaitant nuotolinius pilotus, ir organizacijų.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys pateiktos Reglamente (ES) 2018/1139.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) bepiločio orlaivio sistema (UAS) – bepilotis orlaivis ir jo nuotolinio valdymo įranga;
- (2) bepiločio orlaivio sistemos naudotojas (UAS naudotojas) – juridinis arba fizinis asmuo, naudojantis arba ketinantis naudoti vieną arba daugiau UAS;
- (3) žmonių sambūris – susibūrimas, iš kurio dėl susirinkusių žmonių gausos neįmanoma išeiti;

- (4) UAS geografinė zona – kompetentingos institucijos nustatyta oro erdvės dalis, kurioje vykdyti skrydžius naudojant UAS leidžiama, jie ribojami arba draudžiami siekiant pašalinti dėl UAS naudojimo kylančią riziką saugai, privatumui, asmens duomenų apsaugai, saugumui arba aplinkai;
- (5) patikimumas – rizikos mažinimo priemonių savybė, reiškianti, kad jas taikant sauga padidėja ir šio saugos padidėjimo užtikrinimo ir vientisumo lygį;
- (6) standartinis scenarijus – priedo 1 priedėlyje apibrėžtos specialiosios kategorijos skrydžio, vykdomo naudojant UAS, tipas, kuriam nustatytas tikslus sąrašas rizikos mažinimo priemonių, o kompetentingai institucijai pakanka naudotojo deklaracijos, kad vykdydamas šio tipo skrydžius jis taikys rizikos mažinimo priemones;
- (7) tiesiogiai matomas skrydis (VLOS) – skrydis, vykdomas naudojant UAS, kai nuotolinis pilotas nuolat be pagalbinių priemonių matyti bepilotį orlaivį ir valdyti jo skrydžio trajektoriją kitų orlaivių, žmonių ir kliūčių atžvilgiu, kad išvengtų susidūrimų;
- (8) tiesiogiai nematomas skrydis (BVLOS) – naudojant UAS vykdomas skrydis, kuris nėra VLOS;
- (9) lengvosios UAS naudotojo pažymėjimas (LUC) – kompetentingos institucijos išduotas UAS naudotojo pažymėjimas, nustatytas priedo C dalyje;
- (10) aviamodeliavimo klubas arba asociacija – valstybėje narėje teisiškai įsteigta organizacija, kurios tikslas – naudojant UAS vykdyti laisvalaikio skrydžius, parodomuosius skrydžius, sportinę veiklą ar rengti varžybas;
- (11) pavojingieji kroviniai – daiktai ar medžiagos, kurie įvykus incidentui ar avarijai gali kelti pavojų sveikatai, saugai, turtui ar aplinkai ir kuriuos bepilotis orlaivis skraidina kaip savo krovinį, visų pirma:
 - a) sprogmenys (masinio sprogo pavojus, skeveldrų pavojus, nedidelis sprogo pavojus, didelis gaisro pavojus, itin nejautrūs sprogmenys);
 - b) dujos (degiosios dujos, nedegios dujos, nuodingosios dujos, deguonis, pavojingos įkvėpus);
 - c) degieji skysčiai (degieji skysčiai, mazutas, benzinas);
 - d) degiosios kietosios medžiagos (degiosios kietosios medžiagos, savaime užsiliepsnojančios kietosios medžiagos, pavojingos sudrėkusios);
 - e) oksidatoriai ir organiniai peroksidai;
 - f) nuodingosios ir užkrečiamosios medžiagos (nuodai, biologinį pavojų keliančios medžiagos);
 - g) radioaktyviosios medžiagos;
 - h) ėsdinančiosios medžiagos;
- (12) kroviny – prietaisas, mechanizmas, įrenginys, dalis, aparatas, reikmuo arba pagalbiniis įrenginys, įskaitant ryšių įrangą, kuris yra sumontuotas orlaivyje arba prie jo pritvirtintas, bet nenaudojamas ir nėra skirtas skrendančiam orlaiviui valdyti ir kuris nėra orlaivio korpuso, variklio arba oro sraigto dalis;
- (13) tiesioginis nuotolinis identifikavimas – sistema, kuria užtikrinamas vietinis informacijos apie skrendantį bepilotį orlaivį, įskaitant jo ženklus, perdavimas taip, kad šią informaciją būtų galima gauti be fizinės prieigos prie bepiločio orlaivio;
- (14) sekamasis režimas – UAS naudojimo režimas, kai bepilotis orlaivis nuolat seka nuotolinį pilotą iš anksto nustatytu spinduliu;
- (15) geografinis orientavimas – funkcija, kuri, remdamasi valstybių narių pateiktais duomenimis, nustato galimą oro erdvės ribų pažeidimą ir įspėja nuotolinį pilotą, kad šis galėtų nedelsdamas imtis efektyvių veiksmų tam pažeidimui išvengti;
- (16) privačiai sukonstruota UAS – asmeninėms reikmėms konstruotojo surinkta arba pagaminta UAS, išskyrus UAS, surinktas iš dalių rinkinio, kuris rinkai pateiktas kaip vienas parengtas surinkti kompleksas;
- (17) autonominis skrydis – skrydis, kurio metu bepilotis orlaivis skrenda be galimybės įsikišti nuotoliniam pilotui;
- (18) pašaliniai asmenys – asmenys, kurie nedalyvauja naudojant UAS arba kurie nežino apie UAS naudotojo duotus nurodymus ir taikomas atsargumo priemones;
- (19) tiekimas rinkai – gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Sąjungos rinkoje, tiekimas vykdamas komercinę veiklą už atlygį arba nemokamai;

- (20) pateikimas rinkai – gaminio tiekimas Sąjungos rinkai pirmą kartą;
- (21) kontroliuojamoji antžeminė zona – antžeminė zona, kurioje naudojama UAS ir kurioje UAS naudotojas gali užtikrinti pašalinių asmenų nebuvimą;
- (22) didžiausioji kilimo masė (MTOM) – gamintojo arba surinkėjo nustatyta didžiausioji bepiločio orlaivio masė, įskaitant krovinį ir degalus, kuriai esant galima naudoti bepilotį orlaivį;
- (23) bepilotis sklandytuvas – bepilotis orlaivis, kurio keliamoji jėga skrendant susidaro dėl aerodinaminių reakcijų su fiksuotais keliamaisiais paviršiais ir kurio sklendimas nepriklauso nuo jėgainės. Jame gali būti įmontuota jėgainė, skirta naudoti ekstremaliojoje situacijoje.

3 straipsnis

UAS naudojimo kategorijos

Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į atvirąją, specialiąją ir sertifikuotąją kategorijas, apibrėžtas atitinkamai 4, 5 ir 6 straipsniuose, ir jiems taikomos šios sąlygos:

- a) atvirosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, nereikia jokio išankstinio naudojimo leidimo ar UAS naudotojo veiklos deklaracijos prieš vykdant skrydį;
- b) specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, reikia gauti naudojimo leidimą, kurį pagal 12 straipsnį išduoda kompetentinga institucija, arba leidimą pagal 16 straipsnį arba, 5 straipsnio 5 dalyje nustatytais sąlygomis, UAS naudotojas turi pateikti deklaraciją;
- c) kad naudojant UAS būtų galima vykdyti sertifikuotosios kategorijos skrydžius, UAS turi būti sertifikuota pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2019/945, o naudotojas – turėti pažymėjimą ir, kai taikoma, nuotolinio piloto licenciją.

4 straipsnis

Atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Skrydžiai priskiriami prie atvirosios kategorijos skrydžių, vykdomų naudojant UAS, tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:
 - a) UAS priskiriama prie vienos iš Deleguotajame reglamente (ES) 2019/945 nustatytų klasių arba yra privačiai sukonstruota, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas;
 - b) bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 25 kg;
 - c) nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis būtų išlaikomas saugiu atstumu nuo žmonių ir neskristų virš žmonių sambūrių;
 - d) nuotolinis pilotas bepiločiu orlaiviu visą laiką vykdo VLOS, išskyrus kai skraidina jį sekamuoju režimu arba kai naudojami bepiločio orlaivio stebėtoju, kaip nurodyta priedo A dalyje;
 - e) skrydžio metu bepilotis orlaivis išlaikomas ne didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo arčiausio žemės paviršiaus taško, išskyrus atvejus, kai perskrendama kliūtis, kaip nustatyta priedo A dalyje;
 - f) skrydžio metu bepilotis orlaivis negabena pavojingųjų krovinių ir neišmeta jokių medžiagų;
2. atvirosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, skirstomi į tris pakategores pagal priedo A dalyje nustatytus reikalavimus.

5 straipsnis

Specialiosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Kai neužtikrinama atitiktis vienam iš 4 straipsnyje arba priedo A dalyje nustatytų reikalavimų, UAS naudotojas iš valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą pagal 12 straipsnį.
2. Teikdamas naudojimo leidimo prašymą kompetentingai institucijai pagal 12 straipsnį, naudotojas atlieka rizikos vertinimą pagal 11 straipsnį ir pateikia jį kartu su prašymu, įtraukdamas tinkamas rizikos mažinimo priemones.
3. Pagal priedo B dalies UAS.SPEC.040 dalį kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei mano, kad pagal 12 straipsnį veiklos rizika tinkamai sumažinama.

4. Kompetentinga institucija nurodo, ar naudojimo leidimas yra susijęs su:
 - a) leidimu vykdyti vieną ar daugiau skrydžių nurodytu laiku ir (arba) nurodytoje vietoje. Į naudojimo leidimą įtraukiamas tikslus atitinkamas rizikos mažinimo priemonių sąrašas;
 - b) LUC patvirtinimu pagal priedo C dalį.
5. Jei UAS naudotojas valstybės narės, kurioje yra registruotas, kompetentingai institucijai pagal priedo B dalies UAS. SPEC.020 dalį pateikia deklaraciją, kad vykdys skrydį pagal standartinį scenarijų, nustatytą priedo 1 priedėlyje, jis neprivalo gauti naudojimo leidimo pagal šio straipsnio 1–4 dalis, ir tuomet taikoma 12 straipsnio 5 dalyje nustatyta procedūra.
6. Naudojimo leidimo arba deklaracijos nereikia:
 - a) UAS naudotojams, turintiems LUC su atitinkamomis teisėmis pagal priedo UAS.LUC.060 dalį;
 - b) skrydžiams, vykdomiems aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turinčiuose leidimą pagal 16 straipsnį.

6 straipsnis

Sertifikuotosios kategorijos skrydžiai, vykdomi naudojant UAS

1. Skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių tik tuomet, kai tenkinami šie reikalavimai:
 - a) UAS yra sertifikuota pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 40 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktus ir
 - b) skrydis vykdomas bet kuria iš šių sąlygų:
 - i. virš žmonių sambūrių;
 - ii. jį vykdant skraidinami žmonės;
 - iii. jį vykdant skraidinami pavojingieji kroviniai, kurie įvykus avarijai gali sukelti didelį pavojų tretiesiems asmenims.
2. Be to, skrydžiai, vykdomi naudojant UAS, priskiriami prie sertifikuotosios kategorijos skrydžių, jei kompetentinga institucija, remdamasi 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, mano, kad skrydžio keliamos rizikos negalima tinkamai sumažinti be UAS sertifikavimo ir jos naudotojo atestavimo ir, kai taikoma, be nuotolinio piloto licencijavimo.

7 straipsnis

UAS naudojimo taisyklės ir tvarka

1. Vykdam atvirosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi priedo A dalyje nustatytų veiklos apribojimų.
2. Vykdam specialiosios kategorijos skrydžius naudojant UAS laikomasi naudojimo apribojimų, nustatytų 12 straipsnyje nurodytame naudojimo leidime arba 16 straipsnyje nurodytame leidime, arba priedo 1 priedėlyje nustatytame UAS naudotojo deklaruotame standartiniame scenarijuje.

Ši dalis netaikoma, jei UAS naudotojas turi LUC su atitinkamomis teisėmis.

Specialiosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ⁽⁵⁾ nustatyti veiklos reikalavimai.

⁽⁵⁾ 2012 m. rugsėjo 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 923/2012, kuriuo nustatomos bendrosios skrydžių taisyklės ir veiklos nuostatos dėl oro navigacijos paslaugų ir procedūrų ir iš dalies keičiami Įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 1035/2011 ir reglamentai (EB) Nr. 1265/2007, (EB) Nr. 1794/2006, (EB) Nr. 730/2006, (EB) Nr. 1033/2006 ir (ES) Nr. 255/2010 (OL L 281, 2012 10 13, p. 1).

3. Sertifikuotosios kategorijos skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, taikomi atitinkami Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 923/2012 ir Komisijos reglamentuose (ES) Nr. 965/2012 ⁽⁶⁾ ir (ES) Nr. 1332/2011 ⁽⁷⁾ nustatyti veiklos apribojimai.

8 straipsnis

Nuotolinių pilotų kvalifikacijos taisyklės ir tvarka

1. Nuotoliniai pilotai, vykdančys atvirosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti priedo A dalyje nustatytus kvalifikacijos reikalavimus.
2. Nuotoliniai pilotai, vykdančys specialiosios kategorijos skrydžius naudodami UAS, turi atitikti kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime arba priedo 1 priedėlyje nustatyta standartiniam scenarijuje, arba LUC nustatytus kvalifikacijos reikalavimus ir turėti bent šiuos gebėjimus:
 - a) gebėjimą taikyti veiklos procedūras (įprastas, nenumatytų aplinkybių ir avarines procedūras, skrydžio planavimo, patikrinimo prieš skrydį ir po skrydžio);
 - b) gebėjimą valdyti oro navigacijos ryšį;
 - c) gebėjimą valdyti bepiločio orlaivio skrydžio trajektoriją ir automatizavimą;
 - d) vadovavimo, bendradarbiavimo ir savitvardos;
 - e) problemų sprendimo ir sprendimų priėmimo;
 - f) situacijos suvokimo;
 - g) darbo krūvio valdymo;
 - h) koordinavimo arba perdavimo, kaip tinkama.
3. Nuotoliniai pilotai, vykdančys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, turi atitikti minimalios kvalifikacijos reikalavimus, nustatytus pagal 16 straipsnį suteiktame leidime.

9 straipsnis

Minimalus nuotolinių pilotų amžius

1. Nuotoliniai pilotai, naudojantys UAS atvirosios arba specialiosios kategorijos skrydžiams vykdyti, turi būti ne jaunesni kaip 16 metų.
2. Minimalaus nuotolinių pilotų amžiaus reikalavimas netaikomas:
 - a) kai jie vykdo šio reglamento priedo A dalyje nustatytos A1 pakategorės skrydžius naudodami Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje apibrėžtos C0 klasės UAS, kuri yra Direktyvoje 2009/48/EB apibrėžtas žaislas;
 - b) privačiai sukonstruotoms UAS, kurių orlaivio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 250 g;
 - c) kai jie vykdo skrydį tiesiogiai prižiūrimi nuotolinio piloto, atitinkančio šio straipsnio 1 dalies ir 8 straipsnio reikalavimus.
3. Valstybės narės gali sumažinti minimalų amžių laikydamosi rizika grindžiamo požiūriu, atsižvelgdamos į konkrečią riziką, susijusią su skrydžiais jų teritorijoje:
 - a) nuotoliniams pilotams, vykdančiams atvirosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 4 metais;
 - b) nuotoliniams pilotams, vykdančiams specialiosios kategorijos skrydžius – ne daugiau kaip 2 metais.
4. Jei valstybė narė sumažina minimalų nuotolinių pilotų amžių, tiems nuotoliniams pilotams naudoti UAS leidžiama tik tos valstybės narės teritorijoje.
5. Išduodamos leidimus pagal 16 straipsnį, valstybės narės gali nustatyti kitoki minimalų nuotolinių pilotų, vykdančių skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, amžių.

⁽⁶⁾ 2012 m. spalio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 965/2012, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 nustatomi su orlaivių naudojimu skrydžiams susiję techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros (OL L 296, 2012 10 25, p. 1).

⁽⁷⁾ 2011 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1332/2011, kuriuo nustatomi bendri oro erdvės naudojimo reikalavimai ir veiklos procedūros, kad būtų išvengta susidūrimų ore (OL L 336, 2011 12 20, p. 20).

10 straipsnis

UAS tinkamumo skraidyti taisyklės ir tvarka

UAS, naudojama šiame reglamente nustatytiems skrydžiams vykdyti, turi atitikti tinkamumo skraidyti techninius reikalavimus ir taisykles bei tvarką, nustatytus deleguotuose aktuose, priimtuose pagal Reglamento (ES) 2018/1139 58 straipsnį, nebent ji yra privačiai sukonstruota arba naudojama 16 straipsnyje nurodytiems skrydžiams vykdyti, arba atitinka 20 straipsnyje nustatytas sąlygas.

11 straipsnis

Veiklos rizikos vertinimo taisyklės

1. Veiklos rizikos vertinime:
 - a) apibūdinamos UAS naudojimo savybės;
 - b) pasiūlomi adekvatūs veiklos saugos tikslai;
 - c) identifikuojama dėl naudojimo kylanti rizika ant žemės ir ore, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
 - i. kokį pavojų veikla gali sukelti ant žemės esantiems tretiesiems asmenims arba turtui;
 - ii. atitinkamo bepiločio orlaivio sudėtingumą, eksploatacines savybes ir naudojimo charakteristikas;
 - iii. skrydžio tikslą, UAS tipą, susidūrimo su kitu orlaiviu tikimybę ir oro erdvės, kuria naudojama, klasę;
 - iv. UAS naudojimo arba veiklos rūšį, mastą ir sudėtingumą, įskaitant, kai aktualu, eismo, kurį organizuoja atsakinga organizacija arba asmuo, apimtį ir rūšį;
 - v. asmenų, kuriems dėl UAS naudojimo kyla rizika, galimybes ją įvertinti ir valdyti;
 - d) identifikuojamos įvairios galimos rizikos mažinimo priemonės;
 - e) nustatomas būtinas pasirinktų rizikos mažinimo priemonių patikimumo lygis, užtikrinantis, kad skrydį būtų galima atlikti saugiai.
2. UAS naudojimo aprašyme pateikiama bent ši informacija:
 - a) vykdomos veiklos pobūdis;
 - b) veiklos aplinka ir geografinė numatomos veiklos vykdymo vieta, ypač gyventojų skaičius teritorijoje, virš kurios skrendama, orografija, oro erdvės tipai, oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūris ir oro erdvės tūris, kuris yra būtina apsauginė rizikos zona, įskaitant su geografinėmis zonomis susijusius veiklos reikalavimus;
 - c) skrydžio sudėtingumas, visų pirma numatomos planavimo ir vykdymo priemonės, asmens gebėjimai, patirtis ir savitvarda, taip pat būtinos techninės priemonės skrydžiui atlikti;
 - d) UAS techninės savybės, įskaitant jos veikimo charakteristikas atsižvelgiant į planuojamos veiklos sąlygas ir, kai taikoma, jos registracijos numeris;
 - e) personalo gebėjimas vykdyti skrydį, įskaitant personalo sudėtį, funkcijas, pareigas, mokymą ir naujausią patirtį.
3. Vertinime pasiūlomas tikslinis saugos lygis, kuris turi būti lygiavertis pilotuojamų orlaivių skrydžių saugos lygiui, atsižvelgiant į specifines UAS naudojimo savybes.
4. Identifikuojant riziką nustatomi, be kita ko, visi šie dalykai:
 - a) nesumažinta naudojimo rizika ant žemės, atsižvelgiant į skrydžio tipą ir jo vykdymo sąlygas, įskaitant bent šiuos kriterijus:
 - i. VLOS ar BVLOS;
 - ii. gyventojų tankis vietose, virš kurių skrendama;
 - iii. skridimas virš žmonių sambūrių;
 - iv. bepiločio orlaivio matmenys;

- b) nesumažinta skrydžio rizika, atsižvelgiant į visus šiuos dalykus:
- tikslų oro erdvės, kurioje bus vykdomas skrydis, tūrį, padidintą nenumatytų atvejų procedūroms būtinu oro erdvės tūriu;
 - oro erdvės klasę;
 - poveikį kitam oro eismui ir oro eismo valdymui (OEV) ir ypač:
 - skrydžio absoliutųjį aukštį;
 - kontroliuojamojoje ar nekontroliuojamojoje oro erdvėje;
 - aerodrome ar ne aerodromo aplinkoje;
 - ar oro erdvė yra virš miesto, ar kaimo vietovės;
 - atskyrimą nuo kitų eismo dalyvių.
5. Identifikuojant galimas rizikos mažinimo priemones, būtinas siūlomam tiksliniam saugos lygiui užtikrinti, atsižvelgiama į šias galimybes:
- ant žemės esančių žmonių izoliavimo priemones;
 - UAS naudojimo strateginius veiklos apribojimus, visų pirma:
 - geografinių erdvių, kuriuose vykdomas skrydis, apribojimą;
 - skrydžio trukmės apribojimą arba laiko tarpinio, kuriuo vykdomas skrydis, nustatymą;
 - strateginį rizikos mažinimą taikant bendrąsias skrydžių taisykles arba naudojantis bendros oro erdvės struktūra ir paslaugomis;
 - galimybę susidoroti su galimomis nepageidaujamos skrydžio vykdymo sąlygomis;
 - organizacinius veiksmus, kaip antai UAS naudotojo parengtas veiklos ir techninės priežiūros procedūras ir techninės priežiūros procedūras pagal gamintojo pateiktą naudotojo vadovą;
 - su skrydžio sauga susijusių asmenų gebėjimų ir patirties lygį;
 - žmogaus klaidų riziką taikant veiklos procedūras;
 - UAS konstrukcines ypatybes ir veikimo charakteristikas, visų pirma:
 - susidūrimo rizikos mažinimo priemonių buvimą;
 - sistemų, ribojančių smūgio energiją arba bepiločio orlaivio lūžumą, buvimą;
 - UAS konstrukcijos atitiktį pripažintiems standartams ir patikimumo principui.
6. Siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumas vertinamas siekiant nustatyti, ar jos atitinka saugos tikslus ir numatomo naudojimo riziką, ypač siekiant užtikrinti, kad kiekvienas skrydžio etapas būtų saugus.

12 straipsnis

Leidimas vykdyti specialiosios kategorijos skrydžius

- Kompetentinga institucija įvertina UAS naudotojo rizikos vertinimą ir siūlomų rizikos mažinimo priemonių patikimumą siekiant užtikrinti, kad visais skrydžio etapais UAS būtų naudojama saugiai.
- Kompetentinga institucija išduoda naudojimo leidimą, jei vertinant padaroma išvada, kad:
 - nustatant veiklos saugos tikslus atsižvelgta į veiklos riziką;
 - rizikos mažinimo priemonių, susijusių su veiklos sąlygomis skrydžiui vykdyti, jį vykdančio personalo gebėjimais ir bepiločio orlaivio techninėmis savybėmis, derinys yra adekvatus ir pakankamai patikimas skrydžio saugai užtikrinti, atsižvelgiant į identifikuotą riziką ant žemės ir ore;
 - UAS naudotojas yra pateikęs pareiškimą, kad numatomas skrydis atitinka visas su juo susijusias ir jam taikomas Sąjungos ir nacionalines taisykles, visų pirma susijusias su privatumu, duomenų apsauga, atsakomybe, draudimu, saugumu ir aplinkos apsauga.
- Jei skrydis laikomas nepakankamai saugiu, kompetentinga institucija atitinkamai informuoja pareiškėją, nurodydama atsisakymo išduoti naudojimo leidimą priežastis.

4. Kompetentingos institucijos išduotame naudojimo leidime išsamiai nurodoma:
 - a) leidimo taikymo sritis;
 - b) specialiosios sąlygos, taikomos:
 - i. UAS naudojimui ir veiklos apribojimams;
 - ii. reikalaujamai UAS naudotojo ir, kai taikoma, nuotolinių pilotų kvalifikacijai;
 - iii. techninėms UAS savybėms, įskaitant, jei taikoma, UAS sertifikavimą;
 - c) ši informacija:
 - i. UAS naudotojo registracijos numeris ir UAS techninės savybės;
 - ii. UAS naudotojo parengto veiklos rizikos vertinimo nuoroda;
 - iii. skrydžio veiklos apribojimai ir sąlygos;
 - iv. rizikos mažinimo priemonės, kurias turi taikyti UAS naudotojas;
 - v. vieta (-os), kurioje leidžiama vykdyti skrydį, ir visos kitos vietos valstybėse narėse pagal 13 straipsnį;
 - vi. visi su skrydžio tipu ir įvykių, apie kuriuos būtina pranešti (be Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 376/2014 ⁽⁸⁾ apibrėžtų įvykių), tipais susiję dokumentai ir įrašai.
5. Gavusi deklaraciją, kurios reikalaujama pagal 5 straipsnio 5 dalį, kompetentinga institucija:
 - a) patikrina, ar joje yra visi priedo UAS.SPEC.020 dalies 2 dalyje nustatyti elementai;
 - b) jei jie yra, be reikalo nedelsdama patvirtina UAS naudotojui, kad deklaracija gauta, yra išsamai ir kad naudotojas gali pradėti vykdyti veiklą.

13 straipsnis

Tarpvalstybiniai skrydžiai ir skrydžiai už registravimo valstybės ribų

1. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, kuriam naudojimo leidimas pagal 12 straipsnį jau suteiktas ir kurį visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia paraišką, į kurią įtraukia:
 - a) UAS naudotojui pagal 12 straipsnį išduoto naudojimo leidimo kopiją ir
 - b) informaciją apie numatomo skrydžio vietą (-as) ir, jei reikia, atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kuriomis mažinama pagal 11 straipsnio 2 dalies b punktą nustatyta rizika, susijusi su vietos oro erdvės, reljefo ir populiacijos savybėmis bei klimato sąlygomis.
2. Gavusi 1 dalyje nurodytą paraišką, valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentinga institucija nedelsdama ją įvertina ir registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai ir UAS naudotojui patvirtina, jog 1 dalies b punkte nurodytos atnaujintos rizikos mažinimo priemonės yra tinkamos skrydžiui vykdyti numatytoje vietoje. Gavęs tokią patvirtinimą UAS naudotojas gali pradėti vykdyti numatomą skrydį, o registracijos valstybė narė atnaujintas rizikos mažinimo priemones, kurias turi taikyti UAS naudotojas, užregistruoja pagal 12 straipsnį išduotame naudojimo leidime.
3. Jei UAS naudotojas ketina vykdyti specialiosios kategorijos skrydį, dėl kurio deklaraciją jis pateikė pagal 5 straipsnio 5 dalį ir kurį visą ar kurio dalį ketinama vykdyti kitos nei registracijos valstybės narės oro erdvėje, UAS naudotojas valstybės narės, kurioje ketinama vykdyti skrydį, kompetentingai institucijai pateikia registracijos valstybės narės kompetentingai institucijai pateiktos deklaracijos kopiją ir patvirtinimo, kad deklaracija gauta ir yra išsamai, kopiją.

⁽⁸⁾ 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).

14 straipsnis

UAS naudotojų ir sertifikuotų UAS registracija

1. Valstybės narės sukuria ir tvarko tikslios registracijos sistemas, kuriose registruojamos UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojai, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai.
 2. UAS naudotojų registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:
 - a) fizinio asmens vardas ir pavardė ir gimimo data arba juridinio asmens pavadinimas ir kodas;
 - b) UAS naudotojo adresas;
 - c) e. pašto adresas ir telefono numeris;
 - d) UAS draudimo liudijimo numeris, jei to reikalaujama pagal Sąjungos ar nacionalinę teisę;
 - e) juridinio asmens patvirtinimas dėl šio pareiškimo: „Visi skrydį tiesiogiai vykdančys asmenys yra kvalifikuoti atlikti savo užduotis, o UAS naudos tik tinkamą kvalifikaciją turintys nuotoliniai pilotai“;
 - f) turimi naudojimo leidimai, LUC ir pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą patvirtintos deklaracijos.
 3. Bepiločių orlaivių, kuriems taikomas sertifikavimo reikalavimas, registracijos sistemose turi būti numatyti laukeliai, į kuriuos įrašoma ši informacija ir ja keičiamasi:
 - a) gamintojo pavadinimas;
 - b) gamintojo nustatytas bepiločio orlaivio pavadinimas;
 - c) bepiločio orlaivio serijos numeris;
 - d) fizinio arba juridinio asmens, kurio vardu registruotas bepilotis orlaivis, vardas ir pavardė (arba pavadinimas), adresas, e. pašto adresas ir telefono numeris.
 4. Valstybės narės užtikrina, kad registracijos sistemos būtų skaitmeninės ir sąveikios ir užtikrintų galimybę per Reglamento (ES) 2018/1139 74 straipsnyje nurodytą saugyklą gauti informaciją ir ja keistis tarpusavyje.
 5. UAS naudotojai registruojasi:
 - a) kai vykdo atvirosios kategorijos skrydžius bet kuriuo iš šių bepiločių orlaivių:
 - i. kurių MTOM ne mažesnė kaip 250 g arba kurie, atsitrenkę į žmogų, gali perduoti daugiau kaip 80 džaulių kinetinės energijos;
 - ii. kuriuose yra jutiklis, kuriuo galima fiksuoti asmens duomenis, nebent jis atitinka Direktyvos 2009/48/EB reikalavimus.
 - b) kai vykdo specialiosios kategorijos skrydžius bet kokios masės bepiločiu orlaiviu.
 6. UAS naudotojai, kurie yra fiziniai asmenys, registruojasi valstybėje narėje, kurioje yra jų gyvenamoji vieta, o juridiniai asmenys – kurioje yra pagrindinė jų verslo vieta, ir užtikrina, kad jų registracijos informacija būtų tiksli. UAS naudotojas negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje narėje.

Valstybė narė UAS naudotojui ir UAS, kuriems taikomas registracijos reikalavimas, suteikia unikalų skaitmeninį registracijos numerį, pagal kurį galima identifikuoti atskirą naudotoją arba UAS.
- UAS naudotojo registracijos numeris nustatomas remiantis standartais, kuriais palaikomas registracijos sistemų sąveikumas.
7. Bepilotį orlaivį, kurio konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, registruoja jo savininkas.

Bepiločio orlaivio registracijos valstybės ir registravimo ženklas nustatomi pagal ICAO 7 priedą. Bepilotis orlaivis negali būti tuo pačiu metu registruotas daugiau kaip vienoje valstybėje.
 8. UAS naudotojai nurodo savo registracijos numerį ant kiekvieno bepiločio orlaivio, atitinkančio 5 dalyje nurodytas sąlygas.

15 straipsnis

UAS geografinių zonų veiklos sąlygos

1. Nustatydamos UAS geografines zonas dėl saugos, saugumo, privatumo ar aplinkos priežasčių, valstybės narės gali:
 - a) uždrausti tam tikrus arba visus skrydžius, vykdomus naudojant UAS, reikalauti konkrečių sąlygų tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS arba reikalauti išankstinio naudojimo leidimo tam tikriems arba visiems skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS;
 - b) taikyti skrydžiams, vykdomiems naudojant UAS, konkrečius aplinkos standartus;
 - c) leisti naudoti tik tam tikrų klasių UAS;
 - d) leisti naudoti tik UAS, turinčias tam tikras technines savybes, visų pirma nuotolinio identifikavimo ar geografinio orientavimo sistemas.
2. Remdamosi kompetentingos institucijos atliktu rizikos vertinimu, valstybės narės gali nustatyti tam tikras geografines zonas, kuriose UAS naudojimui netaikomas vienas ar daugiau atvirosios kategorijos reikalavimų.
3. Pagal 1 arba 2 dalį nustatydamos geografines zonas, geografinio orientavimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad informacija apie UAS geografines zonas, įskaitant jų galiojimo laikotarpį, būtų viešai paskelbta bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu.

16 straipsnis

UAS naudojimas aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose

1. Aviamodeliavimo klubo ar asociacijos prašymu kompetentinga institucija gali išduoti leidimą vykdyti skrydžius naudojant UAS aviamodeliavimo klube ar asociacijoje.
2. 1 dalyje nurodytas leidimas išduodamas pagal bet kurį iš šių dalykų:
 - a) atitinkamas nacionalines taisykles;
 - b) nustatytą aviamodeliavimo klubo ar asociacijos tvarką, organizacinę struktūrą ir valdymo sistemą, užtikrinančią, kad:
 - i. nuotoliniai pilotai, vykdantys skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų informuoti apie kompetentingos institucijos išduotame leidime nustatytas sąlygas ir apribojimus;
 - ii. nuotoliniams pilotams, vykdantiems skrydžius aviamodeliavimo klubuose ar asociacijose, būtų padedama įgyti būtinus gebėjimus skrydžius naudojant UAS vykdyti saugiai ir laikantis leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų;
 - iii. aviamodeliavimo klubas ar asociacija, informuotas (-a), kad nuotolinis pilotas, vykdantis skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, nesilaiko leidime nustatytų sąlygų ir apribojimų, imtųsi tinkamų veiksmų ir, jei reikia, informuotų kompetentingą instituciją;
 - iv. kompetentingos institucijos prašymu aviamodeliavimo klubas ar asociacija pateiktų priežiūrai ir stebėsenai vykdyti reikalingus dokumentus.
3. 1 dalyje nurodytame leidime nurodomos sąlygos, kuriomis galima vykdyti skrydžius aviamodeliavimo klube ar asociacijoje, ir jis galioja tik tos valstybės narės, kurioje išduotas, teritorijoje.
4. Valstybės narės gali aviamodeliavimo klubams ar asociacijoms užtikrinti galimybę registruoti savo narius jų vardu pagal 14 straipsnį sukurtose registracijos sistemose. Jei taip nėra, aviamodeliavimo klubų ir asociacijų nariai pagal 14 straipsnį registruojasi patys.

17 straipsnis

Kompetentingos institucijos skyrimas

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną ar daugiau subjektų kaip kompetentingą instituciją 18 straipsnyje nurodytoms užduotims vykdyti.

2. Jei valstybė narė kaip kompetentingą instituciją paskiria daugiau kaip vieną subjektą, ji:
 - a) aiškiai nustato kiekvienos kompetentingos institucijos kompetencijos sritį, t. y. jos pareigas;
 - b) nustato tinkamą tų subjektų tarpusavio koordinavimo mechanizmą, kad užtikrintų veiksmingą visų organizacijų ir asmenų, kuriems taikomas šis reglamentas, priežiūrą.

18 straipsnis

Kompetentingos institucijos užduotys

Kompetentinga institucija atsakinga už:

- a) šio reglamento reikalavimų vykdymo užtikrinimą;
- b) UAS naudotojų pažymėjimų ir nuotolinių pilotų, vykdančių sertifikuotosios kategorijos skrydžius naudojant UAS, licencijų išdavimą, laikiną galiojimo sustabdymą ar atšaukimą;
- c) dokumento, kuriuo patvirtinamas internetinio teorijos žinių egzamino pagal priedo UAS.OPEN.020 ir UAS.OPEN.040 dalis išlaikymas, išdavimą nuotoliniams pilotams ir nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimo pagal priedo UAS.OPEN.030 dalį išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą;
- d) naudojimo leidimų ir LUC išdavimą, pakeitimus, laikiną galiojimo sustabdymą, apribojimą ar atšaukimą ir deklaracijų, kurių reikalaujama specialiosios kategorijos skrydžiams naudojant UAS vykdyti, išsamumo patikrinimą;
- e) dokumentų, įrašų ir ataskaitų, susijusių su UAS naudojimo leidimais, deklaracijomis, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimais ir LUC, tvarkymą;
- f) informacijos apie valstybių narių nustatytas UAS geografines zonas ir savo valstybės nustatytas zonas nacionalinėje oro erdvėje teikimą bendruoju unikaliu skaitmeniniu formatu;
- g) gavimo ir išsamumo patvirtinimą pagal 12 straipsnio 5 dalies b punktą arba patvirtinimą pagal 13 straipsnio 2 dalį;
- h) sukūrimą rizika grindžiamų priežiūros sistemų, skirtų prižiūrėti:
 - i. UAS naudotojams, pateikusiems deklaraciją arba turintiems naudojimo leidimą ar LUC;
 - ii. aviamodeliavimo klubams ir asociacijoms, turintiems 16 straipsnyje nurodytą leidimą;
- i) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių audito planavimą remiantis UAS naudotojų, pateikusių deklaraciją arba turinčių kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą, rizikos profiliu, reikalavimų laikymosi lygiu ir saugos veiklos rezultatais;
- j) kitų nei atvirosios kategorijos skrydžių, kuriuos vykdo deklaraciją pateikę arba kompetentingos institucijos išduotą pažymėjimą turintys UAS naudotojai, patikrinimus, per kuriuos tikrinama UAS ir užtikrinama, kad UAS naudotojai ir nuotoliniai pilotai laikytųsi šio reglamento reikalavimų;
- k) UAS naudotojų, vykdančių atvirosios ar specialiosios kategorijos skrydžius, reikalavimų nesilaikymo aptikimo ir incidentų, apie kuriuos pranešta pagal 19 straipsnio 2 dalį, tyrimo sistemos įgyvendinimą;
- l) informacijos UAS naudotojams ir gairių, kuriomis skatinama skrydžių, vykdomų naudojant UAS, sauga, teikimą;
- m) UAS, kurių konstrukcijai taikomas sertifikavimo reikalavimas, ir UAS naudotojų, kurių veikla gali kelti riziką saugai, saugumui, privatumui, asmens duomenų apsaugai ar aplinkai, registracijos sistemų sukūrimą ir tvarkymą.

19 straipsnis

Saugos informacija

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos ir Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 36 straipsnyje nurodytos rinkos priežiūros ir kontrolės institucijos bendradarbiauja saugos klausimais ir nustato efektyvaus keitimosi saugos informacija tvarką.
2. Kiekvienas UAS naudotojas kompetentingai institucijai praneša kiekvieną su sauga susijusį įvykį ir keičiasi informacija apie savo UAS, laikydamasis Reglamento (ES) Nr. 376/2014 reikalavimų.

3. Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra (toliau – Agentūra) ir kompetentingos institucijos pagal Reglamento (ES) 2018/1139 119 straipsnį ir jo įgyvendinimo aktus renka, analizuoja ir skelbia su jų teritorijoje naudojant UAS vykdomų skrydžių sauga susijusią informaciją.
4. Gavusios bet kurios 1, 2 arba 3 dalyje nurodytos informacijos, Agentūra ir kompetentinga institucija imasi būtinų priemonių, kad išspręstų visus saugos klausimus remdamosi geriausia turimais duomenimis ir analize, atsižvelgdamos į įvairių aviacijos saugos sričių, taip pat aviacijos saugos, kibernetinio saugumo ir kitų aviacijos reglamentavimo techninių sričių tarpusavio priklausomybę.
5. Jei kompetentinga institucija arba Agentūra imasi priemonių pagal 4 dalį, ji nedelsdama informuoja visas atitinkamas suinteresuotąsias šalis ir organizacijas, kurios turi laikytis tų priemonių pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir jo įgyvendinimo aktus.

20 straipsnis

Specialios nuostatos dėl tam tikrų UAS naudojimo atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti

Europos Parlamento ir Tarybos sprendime Nr. 768/2008/EB^(*) nustatytų tipų UAS, kurios neatitinka Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 ir kurios nėra privačiai sukonstruotos, gali būti toliau naudojamos laikantis toliau nurodytų sąlygų, jei jos buvo pateiktos rinkai iki 2022 m. liepos 1 d.:

- a) priedo A dalyje apibrėžtos A1 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, yra mažesnė nei 250 g;
- b) priedo A dalyje apibrėžtos A3 pakategorės skrydžiams vykdyti, jei bepiločio orlaivio didžiausioji kilimo masė, įskaitant degalus ir krovinį, yra mažesnė nei 25 kg.

21 straipsnis

Leidimų, deklaracijų ir pažymėjimų pritaikymas

1. UAS naudotojams išduoti leidimai, nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimai ir UAS naudotojų pateiktos deklaracijos ar lygiaverčiai dokumentai, išduoti remiantis nacionaline teise, lieka galioti iki 2021 m. liepos 1 d.
2. Iki 2021 m. liepos 1 d. valstybės narės pagal šį reglamentą pakeičia savo nuotolinių pilotų kvalifikacijos pažymėjimus ir UAS naudotojų leidimus ar deklaracijas arba lygiaverčius dokumentus, įskaitant išduotus iki tos dienos.
3. Nedarant poveikio 14 straipsnio taikymui, skrydžius, vykdomus naudojant UAS aviamodeliavimo klubuose ir asociacijose, leidžiama toliau vykdyti pagal atitinkamas nacionalines taisykles ir be leidimo pagal 16 straipsnį iki 2022 m. liepos 1 d.

22 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Nedarant poveikio 20 straipsnio taikymui, UAS naudojimas atvirosios kategorijos skrydžiams vykdyti, neatitinkantis Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1–5 dalių reikalavimų, leidžiamas pereinamuoju dvejų metų laikotarpiu, kuris prasideda praėjus vieniems metams po šio reglamento įsigaliojimo dienos, jei laikomasi šių sąlygų:

- a) bepilotis orlaivis, kurio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 500 g, naudojamas laikantis veiklos reikalavimų, nustatytų priedo A dalies UAS.OPEN.020 dalies 1 punkte, o jį valdo pilotas, kurio kvalifikacija atitinka susijusios valstybės narės nustatytą lygį;
- b) bepilotis orlaivis, kurio didžiausioji kilimo masė yra mažesnė nei 2 kg, valdomas išlaikant ne mažesnę kaip 50 metrų atstumą iki žmonių, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė priedo A dalies UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte nustatyto lygio kvalifikacijai;
- c) bepilotis orlaivis, kurio maksimali kilimo masė yra didesnė kaip 2 kg, bet mažesnė nei 25 kg, valdomas laikantis priedo A dalies UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytų veiklos reikalavimų, o nuotolinio piloto kvalifikacija yra bent lygiavertė UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje nustatytam lygiui.

^(*) 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 768/2008/EB dėl bendrosios gaminių pardavimo sistemos ir panaikinant Tarybos sprendimą 93/465/EEB (OL L 218, 2008 8 13, p. 82).

23 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2020 m. liepos 1 d.

2. 5 straipsnio 5 dalis taikoma nuo priedo 1 priedėlio pakeitimo įtraukiant taikomus standartinius scenarijus dienos. Valstybės narės gali pagal 5 straipsnio 5 dalį pripažinti UAS naudotojų deklaracijas remdamosi nacionaliniais standartiniais scenarijais, jei jie atitinka priedo UAS.SPEC.020 dalies reikalavimus, kol šis reglamentas nebus iš dalies pakeistas į priedo 1 priedėlį įtraukiant standartinį scenarijų.

3. 15 straipsnio 3 dalis taikoma nuo 2021 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2019 m. gegužės 24 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

UAS NAUDOJIMAS ATVIROSIOS KATEGORIJOS IR SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

A DALIS

UAS NAUDOJIMAS ATVIROSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

UAS.OPEN.010. Bendrosios nuostatos

- (1) Atvirųjų skrydžių naudojant UAS kategorija pagal naudojimo apribojimus, nuotoliniam pilotui keliamus reikalavimus ir UAS techninius reikalavimus skirstoma į tris pakategorės – A1, A2 ir A3.
- (2) Jei naudojant UAS bepilotis orlaivis skraidinamas iš natūraliai kylančio reljefo vietovės arba per vietovę, kurioje yra natūralių reljefo pakilimų, bepilotis orlaivis turi išlaikyti 120 metrų atstumą nuo artimiausio žemės paviršiaus taško. Matuojant atstumus atsižvelgiama į vietovės geografinius ypatumus, pvz., lygumas, kalvas, kalnus.
- (3) Kai bepilotis orlaivis skraidinamas ne didesniu kaip 50 m horizontaliu atstumu nuo aukštesnės kaip 105 metrų dirbtinės kliūties, už kliūtį atsakingo subjekto prašymu didžiausiasis aukštis, kuriame leidžiama naudoti UAS, gali būti padidinamas tiek, kad kliūtis aukštį viršytų ne daugiau kaip 15 metrų.
- (4) Nukrypstant nuo 2 punkto, bepiločiai sklandytuvai, kurių MTOM, įskaitant krovinį, yra mažesnė kaip 10 kg, gali būti skraidinami didesniu kaip 120 metrų atstumu nuo artimiausio žemės paviršiaus taško, jei bepilotis sklandytuvas bet kuriuo metu skraidinamas ne didesniame kaip 120 metrų aukštyje virš nuotolinio piloto.

UAS.OPEN.020. UAS naudojimas A1 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A1 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) vykdydamas skrydį 5 punkto d papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas neskraidina bepiločio orlaivio virš žmonių sambūrių ir pagrįstai numato, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų. Jei skraidinamas bepilotis orlaivis netikėtai atsiduria virš pašalinių asmenų, nuotolinis pilotas užtikrina, kad bepilotis orlaivis virš tų asmenų skristų kuo trumpiau;
- (2) vykdydamas skrydį 5 punkto a, b ir c papunkčiuose nurodytu bepiločiu orlaiviu nuotolinis pilotas gali skraidinti bepilotį orlaivį virš pašalinių asmenų, bet jokiais atvejais negali jo skraidinti virš žmonių sambūrių;
- (3) nukrypstant nuo 4 straipsnio 1 dalies d punkto, skrydis, kai įjungtas sekamasis režimas, vykdomas ne didesniu kaip 50 metrų atstumu nuo nuotolinio piloto;
- (4) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris:
 - a) yra susipažinęs su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu;
 - b) jei tai C1 klasės bepilotis orlaivis, apibrėžtas Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, yra baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, surengtą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Per egzaminą pateikiama 40 klausimų su keliais atsakymo variantais, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:
 - i. skrydžių sauga;
 - ii. oro erdvės apribojimai;
 - iii. aviacijos reguliavimas;
 - iv. žmogaus galimybių ribos;
 - v. veiklos procedūros;
 - vi. bendrosios žinios apie UAS;

- vii. privatumo ir duomenų apsauga;
- viii. draudimas;
- ix. saugumas;

(5) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:

- a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 250 g, o didžiausias skrydžio greitis mažesnis kaip 19 m/s, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
- b) kuris atitinka 20 straipsnio a punkte nustatytus reikalavimus;
- c) kuris yra paženklintas C0 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 1 dalyje, arba
- d) kuris yra paženklintas C1 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 2 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms.

UAS.OPEN.030. UAS naudojimas A2 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A2 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) skrydis vykdomas taip, kad bepilotis orlaivis neskristų virš pašalinių asmenų ir UAS būtų naudojama saugiu, ne mažesniu kaip 30 metrų, horizontaliu atstumu nuo tokių asmenų; nuotolinis pilotas, naudodamas bepilotį orlaivį su įjungta mažo greičio režimo funkcija, horizontalų saugų atstumą nuo pašalinių asmenų gali sumažinti iki ne mažiau kaip 5 metrų, įvertinęs šias aplinkybes:
 - a) oro sąlygas;
 - b) bepiločio orlaivio eksploatacines savybes;
 - c) vietovės, virš kurios skraidoma, atskirtį.
- (2) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, susipažinęs su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu ir turintis nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimą, išduotą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Šis pažymėjimas gaunamas nurodyta tvarka įvykdžius visas šias sąlygas:
 - a) baigus internetinį mokymo kursą ir išlaikius internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
 - b) baigus savarankišką praktinį mokymąsi A3 pakategorei nustatytais naudojimo sąlygomis, išdėstytomis UAS.OPEN.040 dalies 1 ir 2 punktuose;
 - c) deklaravus b papunktyje nustatyto savarankiško praktinio mokymosi baigimą ir išlaikius papildomą teorijos žinių egzaminą, surengtą kompetentingos institucijos arba valstybės narės, kurioje registruotas UAS naudotojas, kompetentingos institucijos pripažintos įstaigos. Per egzaminą pateikiama ne mažiau kaip 30 klausimų su keliais atsakymo variantais, kuriais siekiama įvertinti nuotolinio piloto žinias apie techninius ir su naudojimu susijusius ant žemės gresiančios rizikos mažinimo būdus, tinkamai paskirstytų pagal šiuos dalykus:
 - i. meteorologija;
 - ii. UAS skrydžio vykdymas;
 - iii. techniniai ir su naudojimu susiję ant žemės gresiančios rizikos mažinimo būdai;
- (3) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu, kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms.

UAS.OPEN.040. UAS naudojimas A3 pakategorės skrydžiams vykdyti

UAS naudojant A3 pakategorės skrydžiams vykdyti, turi būti laikomasi visų šių sąlygų:

- (1) skrydis vykdomas tokioje vietovėje, kurioje nuotolinis pilotas galėtų pagrįstai numatyti, kad visą UAS naudojimo laiką bepiločio orlaivio skrydžio zonoje nekils pavojaus pašaliniam asmeniui;
- (2) skrydis vykdomas saugiu, ne mažesniu kaip 150 metrų, horizontaliu atstumu nuo gyvenamosios, komercinės, pramoninės arba pramoginės paskirties zonų;
- (3) skrydį vykdo nuotolinis pilotas, kuris yra baigęs internetinį mokymo kursą ir išlaikęs internetinį teorijos žinių egzaminą, nurodytą UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje;
- (4) skrydis vykdomas bepiločiu orlaiviu:
 - a) kurio didžiausioji kilimo masė, įskaitant krovinį, mažesnė kaip 25 kg, jei tai privačiai sukonstruota UAS, arba
 - b) kuris atitinka 20 straipsnio b punkte nustatytus reikalavimus;
 - c) kuris yra paženklintas C2 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 3 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms arba
 - d) kuris yra paženklintas C3 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 4 dalyje, ir yra naudojamas veikiant atnaujintoms tiesioginio nuotolinio identifikavimo ir geografinio orientavimo sistemoms, arba
 - e) kuris yra paženklintas C4 klasės ženklu ir atitinka tai klasei keliamus reikalavimus, nustatytus Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedo 5 dalyje.

UAS.OPEN.050. UAS naudotojo pareigos

UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:

- (1) parengia veiklos procedūras, pritaikytas prie veiklos pobūdžio ir susijusios rizikos;
- (2) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;
- (3) kiekvienam UAS naudojimo atvejui paskiria nuotolinį pilotą;
- (4) užtikrina, kad nuotoliniai pilotai ir visi kiti darbuotojai, padedantys naudoti UAS, būtų susipažinę su UAS gamintojo pateiktu naudojimo vadovu ir:
 - a) turėtų savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su numatomų naudojant UAS vykdyti skrydžių pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyse, arba kad darbuotojai, kurie nėra nuotoliniai pilotai, būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;
 - b) būtų išsamiai susipažinę su UAS naudotojo procedūromis;
 - c) gautų numatomiems skrydžiams naudojant UAS vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurią valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
- (5) kai tinkama, atnaujinama informaciją geografinio orientavimo sistemoje, atsižvelgdamas į numatomą skrydžio vietą;
- (6) kai skrydis vykdomas vienos iš Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 1–5 dalyse nustatytų klasių bepiločiu orlaiviu, užtikrina, kad:
 - a) būtų pridėta atitinkama ES atitikties deklaracija su atitinkamos klasės nuoroda ir
 - b) prie bepiločio orlaivio būtų pritvirtintas atitinkamas klasės identifikavimo ženklas;
- (7) kai naudojant UAS vykdomas A2 arba A3 pakategorės skrydis, užtikrina, kad visi skrydžio vietovėje esantys dalyviai būtų informuoti apie riziką ir duotų aiškų sutikimą dalyvauti.

UAS.OPEN.060. Nuotolinio piloto pareigos

(1) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas:

- a) įgyja savo užduotims atlikti reikiamą kvalifikaciją, susijusią su numatomų naudojant UAS vykdyti skrydžių pakategore, nustatytą UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 arba UAS.OPEN.040 dalyse, ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą, išskyrus atvejus, kai skrydis vykdomas UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c punkte nurodytu bepiločiu orlaiviu;
- b) gauna naujausią numatomiems skrydžiams naudojant UAS vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, kurioje valstybė narė, kurioje bus vykdomi skrydžiai, paskelbė pagal 15 straipsnį;
- c) stebi aplinką, tikrina, ar nėra kliūčių, ir, išskyrus atvejus, kai vykdomas A1 pakategorės skrydis UAS.OPEN.020 dalies 5 punkto a, b arba c papunktyje nurodytu bepiločiu orlaiviu, tikrina, ar nėra pašalinių asmenų;
- d) užtikrina, kad UAS būklė būtų tinkama numatytam skrydžiui saugiai vykdyti ir, jei taikytina, patikrina, ar tinkamai veikia tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
- e) jeigu UAS yra papildomas kroviny, patikrina, ar jo masė neviršija gamintojo nustatytos MTOM arba tai klasei nustatytos MTOM ribinės vertės.

(2) Skrydžio metu nuotolinis pilotas:

- a) negali eiti pareigų veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
- b) bepiločiu orlaiviu visą laiką vykdo VLOS ir atidžiai stebi oro erdvę aplink bepilotį orlaivį, kad būtų išvengta susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos. Nuotolinis pilotas nutraukia skrydį, jei dėl jo kyla pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
- c) laikosi pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
- d) turi galėti nuolat valdyti bepilotį orlaivį, išskyrus atvejį, kai nutrūksta ryšys arba kai naudojamas laisvojo skridimo bepilotis orlaivis;
- e) naudoja UAS pagal gamintojo pateiktą naudojimo vadovą, taip pat laikydamasis visų taikomų apribojimų;
- f) laikosi naudotojo procedūrų, jei tokių yra.

(3) Skrydžio metu nuotoliniai pilotai ir UAS naudotojai negali skristi į vietas, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, arba skraidyti tokiose vietovėse, išskyrus atvejus, kai yra gavę atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

(4) Vykdamas 2 punkto b papunktyje nustatytus reikalavimus, nuotoliniam pilotui gali padėti bepiločio orlaivio stebėtojas, kuris, būdamas šalia, be pagalbinių priemonių stebėtų bepilotį orlaivį ir taip padėtų nuotoliniam pilotui saugiai vykdyti skrydį. Tarp nuotolinio piloto ir bepiločio orlaivio stebėtojo užtikrinamas aiškus ir efektyvus ryšys.

UAS.OPEN.070. Nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinančio internetinio teorinių žinių egzamino ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimų galiojimo trukmė

- (1) UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktyje ir UAS.OPEN.040 dalies 3 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikaciją patvirtinantis internetinis teorinių žinių egzaminas ir UAS.OPEN.030 dalies 2 punkte reikalaujamas nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimas galioja penkerius metus.
- (2) Nuotolinio piloto teorinių žinių atnaujinimas patvirtinamas ir nuotolinio piloto kvalifikacijos pažymėjimo galiojimas pratęsiamas įrodžius kvalifikaciją pagal UAS.OPEN.030 dalies 2 punktą arba UAS.OPEN.020 dalies 4 punkto b papunktį.

B DALIS

UAS NAUDOJIMAS SPECIALIOSIOS KATEGORIJOS SKRYDŽIAMS VYKDYTI

UAS.SPEC.010. Bendrosios nuostatos

UAS naudotojas kompetentingai institucijai pateikia su numatomu naudojimu susijusį veiklos rizikos vertinimą, nustatytą 11 straipsnyje, arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, deklaraciją, išskyrus atvejį, kai naudotojas turi lengvosios UAS naudotojo pažymėjimą (LUC), suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje. UAS naudotojas reguliariai vertina taikomų rizikos mažinimo priemonių tinkamumą ir prireikus jas atnaujina.

UAS.SPEC.020. Naudojimo deklaracija

- (1) Pagal 5 straipsnį UAS naudotojas valstybės narės, kurioje naudojama UAS, kompetentingai institucijai gali pateikti naudojimo deklaraciją, kuria patvirtinama atitiktis šio priedo 1 priedėlyje nustatytam standartiniam scenarijui; ši deklaracija gali būti teikiama kaip alternatyva UAS.SPEC.30 ir UAS.SPEC.40 dalyse nustatytų reikalavimų vykdymui, kai:
 - a) naudojamas bepilotis orlaivis, kurio:
 - i. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdant VLOS virš kontroliuojamosios antžeminės zonos, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - ii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant VLOS, išskyrus žmonių sambūrių vietas;
 - iii. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 1 metras, vykdant BVLOS virš retai gyvenamų vietovių;
 - iv. didžiausias būdingas matmuo ne didesnis kaip 3 metrai, vykdant BVLOS virš kontroliuojamosios antžeminės zonos;
 - b) orlaivis skraidinamas mažesniu kaip 120 metrų atstumu nuo žemės paviršiaus:
 - i. nekontroliuojamoje oro erdvėje (F arba G klasės) arba
 - ii. kontroliuojamoje oro erdvėje, pagal paskelbtas naudojimo zonai nustatytas procedūras suderinus skrydį ir gavus atskirą skrydžio leidimą.
- (2) UAS naudotojų deklaracijoje pateikiama:
 - a) administracinė informacija apie UAS naudotoją;
 - b) pareiškimas, kad skrydis atitinka 1 punkte nustatytą naudojimo reikalavimą ir priedo 1 priedėlyje nustatytą standartinį scenarijų;
 - c) UAS naudotojo įsipareigojimas laikytis susijusių rizikos mažinimo priemonių, būtinų naudojimo saugai užtikrinti, įskaitant susijusius nurodymus dėl naudojimo, bepiločio orlaivio konstrukcijos ir susijusių darbuotojų kvalifikacijos;
 - d) UAS naudotojo patvirtinimas, kad kiekvienas pagal deklaraciją atliekamas skrydis bus tinkamai apdraustas, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.
- (3) Gavusi deklaraciją, kompetentinga institucija patikrina, ar deklaracijoje pateikti visi 2 punkte nurodyti dalykai, ir nepagrįstai nedelsdama UAS naudotojui pateikia deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą.
- (4) Gavęs deklaracijos gavimo ir išsamumo patvirtinimą, UAS naudotojas turi teisę pradėti naudoti UAS.
- (5) UAS naudotojai nedelsdami praneša kompetentingai institucijai apie visus jų pateiktoje naudojimo deklaracijoje nurodytos informacijos pasikeitimus.
- (6) UAS naudotojams, turintiems LUC, suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje, deklaracijos teikti nereikia.

UAS.SPEC.030. Prašymas išduoti naudojimo leidimą

- (1) UAS naudotojas, prieš pradėdamas naudoti UAS specialiosios kategorijos skrydžiams vykdyti, iš valstybės narės, kurioje jis yra registruotas, kompetentingos institucijos turi gauti naudojimo leidimą, išskyrus atvejus, kai:
 - a) taikomas UAS.SPEC.020 skirsnis arba
 - b) UAS naudotojas turi LUC, suteikiantį atitinkamas teises, kaip nustatyta šio priedo C dalyje.
- (2) Labai pasikeitus naudojimo pobūdžiui arba naudojimo leidime nurodytoms rizikos mažinimo priemonėms, UAS naudotojas pateikia prašymą išduoti atnaujintą naudojimo leidimą.
- (3) Prašymas išduoti naudojimo leidimą grindžiamas 11 straipsnyje nurodytu rizikos vertinimu, jame taip pat pateikiama tokia informacija:
 - a) UAS naudotojo registracijos numeris;
 - b) atsakingo vadovo vardas ir pavardė arba, jei UAS naudotojas yra fizinis asmuo, UAS naudotojo vardas ir pavardė;
 - c) naudojimo rizikos vertinimas;
 - d) UAS naudotojo siūlomų rizikos mažinimo priemonių sąrašas, pateikiant pakankamai informacijos, kad kompetentinga institucija galėtų įvertinti rizikos mažinimo priemonių tinkamumą rizikai mažinti;
 - e) naudojimo vadovas, jei to reikia atsižvelgiant į naudojimo riziką ir sudėtingumą;
 - f) patvirtinimas, kad pradėdant naudoti UAS bus pasirūpinta tinkama draudimu, jei to reikalaujama pagal Sąjungos arba nacionalinę teisę.

UAS.SPEC.040. Naudojimo leidimo išdavimas

- (1) Gavusi prašymą pagal UAS.SPEC.030 dalį, kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį nedelsdama išduoda naudojimo leidimą, nustačiusi, kad naudojimas atitinka šias sąlygas:
 - a) pateikta visa UAS.SPEC.030 dalies 3 punkte reikalaujama informacija;
 - b) nustatyta skrydžių koordinavimo su atitinkamu oro erdvės paslaugų teikėju procedūra, taikoma, kai visas skrydis arba jo dalis vykdomi kontroliuojamoje oro erdvėje.
- (2) Kompetentinga institucija pagal 12 straipsnį naudojimo leidime nurodo tikslią leidimo taikymo sritį.

UAS.SPEC.050. UAS naudotojo pareigos

- (1) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
 - a) nustato procedūras ir apribojimus, pritaikytus prie numatomo naudojimo pobūdžio ir susijusios rizikos, įskaitant:
 - i. veiklos procedūras, kuriomis užtikrinamas veiklos sauga;
 - ii. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad numatomo naudojimo srityje būtų laikomasi naudojimo zonai taikomų saugumo reikalavimų;
 - iii. priemonės, kuriomis užtikrinama apsauga nuo neteisėtos veiklos ir neteisėtos prieigos;
 - iv. procedūras, kuriomis užtikrinama, kad visais naudojimo atvejais būtų laikomasi Reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo. Visų pirma jis atlieka poveikio duomenų apsaugai vertinimą, kai to pagal Reglamento (ES) 2016/679 35 straipsnį reikalauja nacionalinė duomenų apsaugos tarnyba;
 - v. savo nuotoliniams pilotams skirtas gaires, kuriose būtų rekomenduojama planuoti UAS naudojimą taip, kad žmonėms ir gyvūnams būtų keliami kuo mažiau nepatogumų, įskaitant triukšmą ir išmetamuosius teršalus;
 - b) kiekvienam naudojimo atvejui paskiria nuotolinį pilotą, o savarankiško skrydžio atveju užtikrina, kad visais jo etapais pagal procedūras, parengtas pagal a punktą, būtų tinkamai paskirstytos pareigos ir užduotys, visų pirma – nustatytos UAS.SPEC.060 dalies 2 ir 3 punktuose;

- c) užtikrina, kad visais naudojimo atvejais, siekiant išvengti žalingųjų trukdžių, būtų efektyviai naudojamas radijo spektras ir sudaromos sąlygos jį efektyviai naudoti;
- d) užtikrina, kad prieš pradėdami naudoti UAS nuotoliniai pilotai atitiktų visus šiuos reikalavimus:
- turėtų kvalifikaciją atlikti savo užduotis, įgytą per atitinkamus mokymus, nurodytus naudojimo leidime arba, jei taikoma UAS.SPEC.020 dalis, atitinkančius sąlygas ir apribojimus, nustatytus atitinkamame standartiniame scenarijuje, nurodytame 1 priedėlyje, arba LUC;
 - būtų baigę nuotolinių pilotų mokymo kursą, pagrįstą gebėjimų ugdymu ir apimantį 8 straipsnio 2 dalyje nustatytus gebėjimus;
 - būtų baigę naudojimo leidime nurodytą nuotolinių pilotų mokymo kursą, susijusį su naudojimu, kuriam reikalingas toks leidimas; toks mokymas turėtų būti rengiamas bendradarbiaujant su kompetentingos institucijos pripažinta įstaiga;
 - būtų baigę su deklaracijoje nurodytu naudojimu susijusį nuotolinių pilotų mokymo kursą, parengtą atsižvelgiant į standartiniame scenarijuje nustatytas rizikos mažinimo priemones;
 - būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, nustatytas pagal a papunktį;
 - gautų naujausią numatomiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
- e) užtikrina, kad už svarbių pareigų, susijusių su UAS naudojimu, vykdymą atsakingi darbuotojai, išskyrus patį nuotolinį pilotą, atitiktų visus šiuos reikalavimus:
- būtų baigę naudotojo parengtą mokymo darbo vietoje kursą;
 - būtų informuoti apie UAS naudotojo parengtą naudojimo vadovą, kai to reikia atsižvelgiant į rizikos vertinimą, ir apie procedūras, parengtas pagal a papunktį;
 - būtų gavę naujausią numatomiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
- f) kiekvieną skrydį vykdo laikydamasis apribojimų, sąlygų ir rizikos mažinimo priemonių, nurodytų deklaracijoje arba naudojimo leidime;
- g) registruoja informaciją apie UAS naudojimo atvejus, kaip reikalaujama deklaracijoje arba naudojimo leidime;
- h) naudoja UAS, kurios konstrukcija būtų bent tokia, kad dėl galimo gedimo UAS neišskristų iš naudojimo erdvės arba mirtinai nesužalotų žmonių. Be to, žmogaus ir mašinos sąsajos turi būti tokios, kad būtų kuo labiau sumažinta piloto klaidos rizika ir pilotas nebūtų pernelyg varginamas;
- i) užtikrina saugiam naudojimui tinkamą UAS būklę šiomis priemonėmis:
- bent nustatydamas techninės priežiūros instrukcijas ir samdydamas tinkamai parengtus ir tinkamos kvalifikacijos techninės priežiūros darbuotojus ir
 - kai reikia, laikydamasis UAS.SPEC.100 dalies reikalavimų;
 - naudodamas bepilotų orlaivį, kuris sukonstruotas taip, kad skleistų kuo mažiau triukšmo ir išmestų kuo mažiau teršalų, atsižvelgiant į numatomą naudojimą ir geografines zonas, kuriose orlaivio triukšmas ir išmetamieji teršalai gali kelti susirūpinimą.

UAS.SPEC.060. Nuotolinio piloto pareigos

(1) Nuotolinis pilotas:

- negali eiti pareigų veikiamas psichoaktyviųjų medžiagų ar alkoholio arba jei nepakankamai gerai jas vykdytų dėl susižeidimo, nuovargio, vaistų vartojimo, ligos ar kitų priežasčių;
- turi reikiamą nuotolinio piloto kvalifikaciją, nustatytą naudojimo leidime, 1 priedėlyje nustatytame standartiniame scenarijuje arba LUC ir, naudodamas UAS, su savimi turi kvalifikacijos įrodymą.

- (2) Prieš pradėdamas naudoti UAS, nuotolinis pilotas įvykdo visas šias sąlygas:
- gauna naujausią numatomiesiems skrydžiams vykdyti svarbią informaciją apie visas geografines zonas, nustatytas pagal 15 straipsnį;
 - užtikrina, kad naudojimo aplinka atitiktų leidime arba deklaracijoje nustatytus apribojimus ir sąlygas;
 - užtikrina, kad UAS būklė būtų tinkama numatytajam skrydžiui saugiai atlikti ir, jei taikytina, patikrina, ar tinkamai veikia tiesioginio nuotolinio identifikavimo sistema;
 - užtikrina, kad informacija apie naudojimą būtų pateikta atitinkamai oro eismo paslaugų (ATS) tarnybai, kitiems oro erdvės naudotojams ir susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, kaip reikalaujama naudojimo leidime arba pagal valstybės narės pagal 15 straipsnį paskelbtas sąlygas dėl geografinės naudojimo zonos.
- (3) Skrydžio metu nuotolinis pilotas:
- laikosi leidime arba deklaracijoje nustatytų apribojimų ir sąlygų;
 - vengia susidūrimo su bet koku pilotuojamu orlaiviu rizikos ir nutraukia skrydį, jei jį tęsiant galėtų kilti pavojus kitam orlaiviui, žmonėms, gyvūnams, aplinkai arba turtui;
 - laikosi pagal 15 straipsnį nustatytose geografinėse zonose taikomų naudojimo apribojimų;
 - laikosi naudotojo procedūrų;
 - negali skristi į vietas, kuriose vykdomi reagavimo į nelaimės veiksmai, arba skraidyti tokiose vietovėse, išskyrus atvejus, kai yra gavęs atsakingų reagavimo į nelaimės tarnybų leidimą tai daryti.

UAS.SPEC.070. Naudojimo leidimo perleidimas

Naudojimo leidimo perleisti negalima.

UAS.SPEC.080. Naudojimo leidimo galiojimo trukmė

- Kompetentinga institucija naudojimo leidime nurodo jo galiojimo trukmę.
- Neatsižvelgiant į 1 punktą, naudojimo leidimas galioja tol, kol UAS naudotojas laikosi atitinkamų šio reglamento reikalavimų ir naudojimo leidime nustatytų sąlygų.
- Panaikinus naudojimo leidimą arba jo atsisakius, UAS naudotojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.SPEC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, UAS naudotojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų arba kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

UAS.SPEC.100. Sertifikuotos įrangos ir sertifikuoto bepiločio orlaivio naudojimas

- Jei, naudojant UAS, naudojamas bepilotis orlaivis, dėl kurio yra išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, arba sertifikuota įranga, UAS naudotojas pagal tai sertifikuotai įrangai taikomas instrukcijas ir procedūras arba pagal organizacinį patvirtinimą ar leidimą registruoja naudojimo arba eksploatavimo laiką.
- UAS naudotojas laikosi bepiločio orlaivio arba įrangos pažymėjime nurodytų instrukcijų ir Agentūros išleistų nurodymų dėl tinkamumo skraidyti arba naudojimo.

C DALIS

LENGVOSIOS UAS NAUDOTOJO PAŽYMĖJIMAS (LUC)

UAS.LUC.010. Bendrieji reikalavimai dėl LUC

- (1) Juridinis asmuo turi teisę prašyti pagal šią dalį išduoti LUC.
- (2) Prašymas išduoti LUC arba iš dalies pakeisti turimą LUC teikiamas kompetentingai institucijai, jame pateikiama visa ši informacija:
 - a) UAS naudotojo valdymo sistemos, įskaitant jos organizacinę struktūrą ir saugos valdymo sistemą, aprašymas;
 - b) UAS naudotojo atsakingojo (-ųjų) darbuotojo (-ų), įskaitant asmenį, atsakingą už leidimą naudoti UAS, vardas (-ai) ir pavardė (-ės);
 - c) pareiškimas, kad visus kompetentingai institucijai pateiktus dokumentus prašymo teikėjas patikrino ir nustatė, kad jie atitinka taikomus reikalavimus.
- (3) Įvykdžius šios dalies reikalavimus, LUC turėtoji gali būti suteiktos teisės pagal UAS.LUC.060 dalį.

UAS.LUC.020. LUC turėtojo pareigos

LUC turėtojas:

- (1) laikosi UAS.SPEC.050 ir UAS.SPEC.060 dalių reikalavimų;
- (2) laikosi patvirtinimo sąlygose apibrėžtos taikymo srities ir teisių;
- (3) nustato naudojimo kontrolės sistemą, taikytiną kiekvienam UAS naudojimui pagal jo LUC nustatytas sąlygas atvejui, ir ją taiko;
- (4) pagal 11 straipsnį atlieka numatomo naudojimo rizikos vertinimą, išskyrus atvejus, kai naudojimui pakanka UAS.SPEC.020 dalyje nustatytos naudojimo deklaracijos;
- (5) ne trumpiau kaip 3 metus, užtikrindamas apsaugą nuo sugadinimo, pakeitimo ir vagystės, saugo su skrydžiais, vykdomais naudojantis UAS.LUC.060 dalyje nurodytomis teisėmis, susijusius įrašus apie šiuos dalykus:
 - a) naudojimo rizikos vertinimą, kai jo reikalaujama pagal 4 punktą, ir jo patvirtinamuosius dokumentus,
 - b) taikytas rizikos mažinimo priemones ir
 - c) darbuotojų, dalyvaujančių UAS naudojimui, atitikties stebėjimo ir saugos valdymo veikloje, kvalifikaciją ir patirtį;
- (6) 5 punkto c papunktyje nurodyti įrašai apie darbuotojus saugomi visą asmens darbo organizacijoje laikotarpį ir dar 3 metus po to, kai asmuo palieka organizaciją.

UAS.LUC.030. Saugos valdymo sistema

- (1) UAS naudotojas, prašantis išduoti LUC, nustato, įgyvendina ir taiko saugos valdymo sistemą, atitinkančią organizacijos dydį, jos veiklos pobūdį ir sudėtingumą, atsižvelgdamas į tai veiklai būdingus pavojus ir su ja susijusią riziką.
- (2) UAS naudotojas laikosi visų šių reikalavimų:
 - a) paskiria atsakingą vadovą, įgaliotą užtikrinti, kad visa veikla organizacijoje būtų vykdoma pagal taikomus standartus ir kad organizacija nuolat laikytųsi valdymo sistemos reikalavimų ir procedūrų, nustatytų UAS.LUC.040 dalyje nurodytame LUC vadove;
 - b) nustato aiškius atsakomybės ir atskaitomybės ryšius organizacijoje;
 - c) nustato ir taiko saugos politiką ir susijusius atitinkamus saugos tikslus;
 - d) paskiria pagrindinius už saugą atsakingus darbuotojus saugos politikai įgyvendinti;

- e) nustato ir taiko saugos rizikos valdymo procedūrą, apimančią dėl UAS naudotojo veiklos saugai kylančių pavojų nustatymą, taip pat jų vertinimą ir susijusios rizikos valdymą, įskaitant veiksmus siekiant sumažinti tą riziką ir patikrinti veiksmo veiksmingumą;
 - f) skatina saugą organizacijoje pasitelkdamas šias priemones:
 - i. mokymą ir švietimą;
 - ii. informavimą;
 - g) dokumentuoja visus pagrindinius saugos valdymo sistemos procesus, kuriais užtikrinama, kad darbuotojai būtų informuoti apie savo pareigas ir dalinio šių dokumentų keitimo tvarką; pagrindiniai procesai yra:
 - i. saugos ataskaitų teikimas ir vidaus tyrimai;
 - ii. naudojimo kontrolė;
 - iii. informavimas saugos klausimais;
 - iv. mokymas ir saugos užtikrinimo rėmimas;
 - v. atitikties stebėseną;
 - vi. saugos rizikos valdymas;
 - vii. pokyčių valdymas;
 - viii. organizacijų tarpusavio sąsaja;
 - ix. subrangovų ir partnerių pasitelkimas;
 - h) pasitelkia nepriklausomą funkcinį vienetą atitinkamų šio reglamento reikalavimų laikymuisi ir tinkamumui stebėti, taip pat taiko atsakingo vadovo informavimo apie nustatytus faktus sistemą, kad prireikus būtų galima užtikrinti veiksmingą taisomųjų priemonių įgyvendinimą;
 - i) pasitelkia funkcinį vienetą, kuris užtikrintų, kad pagal naudotojo saugos valdymo sistemą būtų vertinama ir mažinama per subrangovus teikiamai paslaugai arba tiekiamam produktui būdinga saugos rizika.
- (3) Jei organizacija turi kitų pažymėjimų, organizacijoms išduodamų pagal Reglamentą (ES) 2018/1139, į UAS naudotojo saugos valdymo sistemą gali būti integruojama saugos valdymo sistema, privaloma pagal tuos papildomus pažymėjimus.

UAS.LUC.040. LUC vadovas

- (1) LUC turėtojas kompetentingai institucijai pateikia LUC vadovą, kuriame tiesiogiai arba pateikiant nuorodas į kitus dokumentus apibūdinama jo organizacija, susijusios procedūros ir vykdoma veikla.
- (2) Vadove turi būti atsakingo vadovo pasirašytas pareiškimas, kuriuo būtų patvirtinta, kad organizacija visada vykdytų veiklą laikydama šio reglamento ir patvirtinto LUC vadovo. Jeigu atsakingas vadovas nėra organizacijos generalinis direktorius, šį pareiškimą taip pat pasirašo generalinis direktorius.
- (3) Jei kokią nors veiklą vykdo organizacijos partnerės arba subrangovai, UAS naudotojas LUC vadove nustato procedūras, kuriomis reglamentuojami LUC turėtojo santykiai su tomis organizacijomis partnerėmis arba subrangovais.
- (4) Prireikus atnaujinti LUC turėtojo organizacijos aprašymą, atliekami daliniai LUC vadovo pakeitimai ir jų kopijos pateikiamos kompetentingai institucijai.
- (5) UAS naudotojas visiems savo darbuotojams, atsižvelgdamas į jų funkcijas ir pareigas, išdalina atitinkamas LUC vadovo dalis.

UAS.LUC.050. LUC turėtojo patvirtinimo sąlygos

- (1) Kompetentinga institucija išduoda LUC įsitikinusi, kad UAS naudotojas atitinka UAS.LUC.020, UAS.LUC.030 ir UAS.LUC.040 dalių reikalavimus.

(2) Lengvosios UAS naudotojo pažymėjime pateikiama:

- a) UAS naudotojo tapatybės informacija;
- b) UAS naudotojo teisės;
- c) leidžiamas (-i) naudojimo būdas (-ai);
- d) leidžiama naudojimo vietovė, zona arba oro erdvės klasė, jei taikytina;
- e) specialieji apribojimai arba sąlygos, jei taikytina.

UAS.LUC.060. LUC turėtojo teisės

Įsitikinusi, kad pateikti tinkami dokumentai, kompetentinga institucija:

- (1) nustato naudojimosi lengvosios UAS naudotojo pažymėjime UAS naudotojui suteiktomis teisėmis nuostatas ir sąlygas ir
- (2) atsižvelgdama į patvirtinimo sąlygas, suteikia LUC turėtojui teisę duoti leidimus savo skrydžiams nepateikiant:
 - a) naudojimo deklaracijos;
 - b) prašymo išduoti naudojimo leidimą.

UAS.LUC.070. LUC valdymo sistemos pakeitimai

Po to, kai išduodamas LUC, išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo reikalaujama dėl tokių pakeitimų:

- (1) visų pakeitimų, susijusių su UAS naudotojo patvirtinimo sąlygomis;
- (2) visų pagal UAS.LUC.030 dalį privalomos LUC turėtojo saugos valdymo sistemos sudedamųjų dalių pakeitimų.

UAS.LUC.075. LUC perleidimas

Išskyrus atvejį, kai pasikeičia nuosavybės teisės į organizaciją, kompetentingos institucijos patvirtintą pagal UAS.LUC.070 dalį, LUC negalima perleisti.

UAS.LUC.080. LUC galiojimo trukmė

- (1) LUC išduodamas neribotam laikui. Jis galioja, jeigu:
 - a) LUC turėtojas nuolat laikosi atitinkamų šio reglamento ir pažymėjimą išdavusios valstybės narės reikalavimų ir
 - b) jo neatsisakoma arba jis nepanaikinamas.
- (2) Panaikinus LUC arba jo atsisakius, LUC turėtojas nedelsdamas skaitmenine forma pateikia kompetentingai institucijai atitinkamą patvirtinimą.

UAS.LUC.090. Prieiga

Siekdamas įrodyti, kad laikosi šio reglamento, LUC turėtojas visiems asmenims, kuriuos yra tinkamai įgaliojusi kompetentinga institucija, suteikia prieigą prie visų įrenginių, UAS, dokumentų, įrašų, duomenų, procedūrų arba kitos medžiagos, susijusios su jo veikla, dėl kurios yra išduotas pažymėjimas, naudojimo leidimas arba pateikta naudojimo deklaracija, nepaisant to, ar jo veikla sutartimi arba subrangos principu yra patikėta kitai organizacijai.

1 priedelis

Standartiniai scenarijai, kuriais grindžiama deklaracija

SPRENDIMAI

POLITINIO IR SAUGUMO KOMITETO SPRENDIMAS (BUSP) 2019/948

2019 m. gegužės 29 d.

dėl Europos Sąjungos karinės misijos siekiant prisidėti prie Malio ginkluotųjų pajėgų mokymo (EUTM Mali) ES misijos pajėgų vado skyrimo, kuriuo panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2018/1791 (EUTM Mali/1/2019)

POLITINIS IR SAUGUMO KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 38 straipsnį,

atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 17 d. Tarybos sprendimą 2013/34/BUSP dėl Europos Sąjungos karinės misijos siekiant prisidėti prie Malio ginkluotųjų pajėgų mokymo (EUTM Mali) ⁽¹⁾, ypač į jo 5 straipsnį,

kadangi:

- (1) pagal Sprendimo 2013/34/BUSP 5 straipsnio 1 dalį Taryba įgaliojo Politinį ir saugumo komitetą (PSK) priimti sprendimus dėl EUTM Mali politinės priežiūros ir strateginio vadovavimo jai, įskaitant sprendimus dėl vėlesnių EUTM Mali ES misijos pajėgų vadų skyrimo;
- (2) 2018 m. lapkričio 6 d. PSK priėmė Sprendimą (BUSP) 2018/1791 ⁽²⁾, kuriuo EUTM Mali ES misijos pajėgų vadu paskirtas brigados generolas Peter MIROW;
- (3) 2019 m. balandžio 24 d. Austrija pasiūlė EUTM Mali ES misijos pajėgų vadu, nuo 2019 m. birželio 12 d. pakeisiančiu brigados generolą Peter MIROW, skirti brigados generolą Christian HABERSATTER;
- (4) 2019 m. balandžio 24 d. ES karinis komitetas pritarė tai rekomendacijai;
- (5) todėl reikėtų priimti sprendimą dėl brigados generolo Christian HABERSATTER paskyrimo;
- (6) Sprendimas (BUSP) 2018/1791 turėtų būti panaikintas;
- (7) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 5 straipsnį Danija nedalyvauja rengiant ir įgyvendinant su gynyba susijusius Sąjungos sprendimus bei veiksmus. Todėl Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Brigados generolas Christian HABERSATTER skiriamas Europos Sąjungos karinės misijos siekiant prisidėti prie Malio ginkluotųjų pajėgų mokymo (EUTM Mali) ES misijos pajėgų vadu nuo 2019 m. birželio 12 d.

2 straipsnis

Sprendimas (BUSP) 2018/1791 panaikinamas.

⁽¹⁾ O L L 14, 2013 1 18, p. 19.

⁽²⁾ 2018 m. lapkričio 6 d. Politinio ir saugumo komiteto sprendimas (BUSP) 2018/1791 dėl Europos Sąjungos karinės misijos siekiant prisidėti prie Malio ginkluotųjų pajėgų mokymo (EUTM Mali) ES misijos pajėgų vado skyrimo (EUTM Mali/2/2018) (OL L 293, 2018 11 20, p. 34).

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja 2019 m. birželio 12 d.

Priimta Briuselyje 2019 m. gegužės 29 d.

Politinio ir saugumo komiteto vardu

Pirmininkė

S. FROM-EMMESBERGER

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2019/949**2019 m. birželio 5 d.****dėl valstybių narių patirtų tam tikrų išlaidų nefinansavimo Europos Sąjungos lėšomis iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP)***(pranešta dokumentu Nr. C(2019) 3981)***(Tekstas autentiškas tik bulgarų, čekų, danų, graikų, ispanų, italų, lenkų, nyderlandų, portugalų, prancūzų, slovakų, vengrų ir vokiečių kalbomis)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 ⁽¹⁾, ypač į jo 52 straipsnį,

pasikonsultavusi su Žemės ūkio fondų komitetu,

kadangi:

- (1) pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 52 straipsnį Komisija turi atlikti reikiamus patikrinimus, pranešti valstybėms narėms tokių patikrinimų rezultatus, atsižvelgti į valstybių narių pastabas, pradėti dvišales diskusijas siekdamą susitarti su atitinkamomis valstybėmis narėmis ir oficialiai pranešti joms savo išvadas;
- (2) valstybės narės turėjo galimybę paprašyti pradėti taikinimo procedūrą. Šia galimybe kai kuriais atvejais buvo pasinaudota, ir Komisija išnagrino tokios procedūros taikymo rezultatų ataskaitas;
- (3) pagal Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 gali būti finansuojamos tik tokios žemės ūkio išlaidos, kurios patirtos nepažeidžiant Sąjungos teisės;
- (4) iš atliktų patikrinimų, dvišalių diskusijų ir taikinimo procedūrų rezultatų matyti, kad dalis valstybių narių deklaruotų išlaidų neatitinka šio reikalavimo ir todėl negali būti finansuojamos EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis;
- (5) turėtų būti nurodytos sumos, kurios negali būti pripažintos finansuojamomis EŽŪGF ir EŽŪFKP lėšomis. Tos sumos nesusijusios su išlaidomis, patirtomis prieš daugiau kaip dvidešimt keturis mėnesius iki Komisijos rašytinio pranešimo valstybėms narėms apie patikrinimų rezultatus;
- (6) apskaičiuojant sumas, kurios nefinansuojamos Sąjungos lėšomis pagal šį sprendimą, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į išmokų sumažinimą ar mokėjimų sustabdymą pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 41 straipsnį, kadangi toks sumažinimas ar sustabdymas yra laikinas ir nedaro poveikio sprendimams, priimamiems pagal to reglamento 51 ar 52 straipsnius;
- (7) šiame sprendime nurodytais atvejais apie nustatytas sumas, kurios nefinansuojamos dėl to, kad jos neatitinka Sąjungos teisės, Komisija valstybėms narėms pranešė suvestinėje ataskaitoje ⁽²⁾;
- (8) šis sprendimas nedaro poveikio finansiniams sprendimams, kuriuos Komisija gali priimti remdamasi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimais bylose, kurios 2019 m. balandžio 1 d. dar buvo nagrinėjamos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Šio sprendimo priede nustatytos sumos, susijusios su valstybių narių akredituotų mokėjimo agentūrų patirtomis išlaidomis, kurios deklaruotos kaip išlaidos, finansuotinos iš EŽŪGF arba EŽŪFKP, Sąjungos lėšomis nefinansuojamos.

⁽¹⁾ O L L 347, 2013 12 20, p. 549.⁽²⁾ Ares(2019)3170272.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Austrijos Respublikai, Belgijos Karalystei, Bulgarijos Respublikai, Čekijos Respublikai, Danijos Karalystei, Graikijos Respublikai, Ispanijos Karalystei, Italijos Respublikai, Lenkijos Respublikai, Prancūzijos Respublikai, Portugalijos Respublikai, Slovakijos Respublikai, Vengrijai ir Vokietijos Federacinei Respublikai.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 5 d.

Komisijos vardu

Phil HOGAN

Komisijos narys

Sprendimas: 60

Biudžeto punktas: 050452

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
GR	Kaimo plėtra, EŽŪOGF (2000–2006 m). Konkurencingumo gerinimas	2011	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje C-670/17P	VIENKARTINĖ		EUR	72 105 592,41	0,00	72 105 592,41
					Iš viso GR:	EUR	72 105 592,41	0,00	72 105 592,41

Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
EUR	72 105 592,41	0,00	72 105 592,41

Biudžeto punktas: 05070107

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
FR	Atsietoji tiesioginė pagalba	2012	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	9 630 390,11	0,00	9 630 390,11
	Kita tiesioginė pagalba. Reglamento Nr. 73/2009 68–72 straipsniai	2012	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	1 576 620,23	0,00	1 576 620,23
	Kita tiesioginė pagalba	2012	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	968 446,88	– 0,01	968 446,89
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2013	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	9 594 884,58	0,00	9 594 884,58

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Kita tiesioginė pagalba. Reglamento Nr. 73/2009 68–72 straipsniai	2013	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	1 651 565,64	0,00	1 651 565,64
	Kita tiesioginė pagalba	2013	Lėšų grąžinimas po Teismo sprendimo byloje T-156/15	FIKSUOTO DYDŽIO	100,00 %	EUR	930 600,78	0,00	930 600,78
					Iš viso FR:	EUR	24 352 508,22	– 0,01	24 352 508,23

Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
EUR	24 352 508,22	– 0,01	24 352 508,23

Biudžeto punktas: 6701

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
AT	Sertifikavimas	2017	CEB/2018/001/AT EŽŪGF tiriamosios visumos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	– 244 593,89	– 124,07	– 244 469,82
					Iš viso AT:	EUR	– 244 593,89	– 124,07	– 244 469,82
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
BE	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Prašomos pagalbos administracinių patikrinimų trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	– 12 999,05	0,00	– 12 999,05
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Prašomos pagalbos administracinių patikrinimų trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	– 27 973,79	0,00	– 27 973,79
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Teisingo pagalbos, įskaitant administracinį sumažinimą ir nuobaudas, apskaičiavimo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	– 14 715,59	0,00	– 14 715,59

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Teisingo pagalbos, įskaitant administracinį sumažinimą ir nuobaudas, apskaičiavimo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	- 12 418,85	0,00	- 12 418,85
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Pakankamos kokybės patikrų vietoje vykdymo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	- 29 289,00	0,00	- 29 289,00
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Kryžminių patikrų, kuriomis tikrinama deklaruoto ploto atitiktis reikalavimams, vykdymo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	- 2 191,26	0,00	- 2 191,26
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Pakankamos kokybės patikrų vietoje vykdymo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	- 37 795,75	0,00	- 37 795,75
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Pakankamos kokybės patikrų vietoje vykdymo trūkumas	VIENKARTINĖ		EUR	- 39 280,16	0,00	- 39 280,16
					Iš viso BE:	EUR	- 176 663,45	0,00	- 176 663,45
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
BG	Skatinimo priemonės	2013	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 9 095,98	0,00	- 9 095,98
	Skatinimo priemonės	2014	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 59 411,71	0,00	- 59 411,71
	Skatinimo priemonės	2015	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 40 564,98	0,00	- 40 564,98
	Skatinimo priemonės	2016	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 33 543,97	0,00	- 33 543,97
	Skatinimo priemonės	2017	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 51 618,39	0,00	- 51 618,39

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Skatinimo priemonės	2018	Konkurencinga įgyvendinimo ištaigų atranka	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 28 896,31	0,00	- 28 896,31
					Iš viso BG:	EUR	- 223 131,34	0,00	- 223 131,34
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
DE	Sertifikavimas	2014	Sį nustatytos finansinės klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 2 044,54	- 623,96	- 1 420,58
	Sertifikavimas	2015	Sį nustatytos finansinės klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 49 706,62	0,00	- 49 706,62
	Sertifikavimas	2016	Sį nustatytos finansinės klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 7 164,69	- 143,01	- 7 021,68
					Iš viso DE:	EUR	- 58 915,85	- 766,97	- 58 148,88
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
ES	Sąskaitų patvirtinimas. Finansinis patvirtinimas	2017	1 klaida, nustatyta atlikus pagrindinius testus	VIENKARTINĖ		EUR	- 54 828,84	0,00	- 54 828,84
	Sąskaitų patvirtinimas. Finansinis patvirtinimas	2017	2 klaidos, nustatytos atlikus pagrindinius testus	VIENKARTINĖ		EUR	- 45 558,72	0,00	- 45 558,72
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Administracinių išmokų sumažinimo dėl pavėluoto pateikimo apskaičiavimas	VIENKARTINĖ		EUR	- 204,40	0,00	- 204,40
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Administracinių išmokų sumažinimo dėl pavėluoto pateikimo apskaičiavimas	VIENKARTINĖ		EUR	- 370,28	0,00	- 370,28
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Administracinių išmokų sumažinimo dėl pavėluoto pateikimo apskaičiavimas	VIENKARTINĖ		EUR	- 9,09	0,00	- 9,09

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio tam tikriems 2015 m. veiksmų programos veiksams	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 321 760,21	0,00	- 321 760,21
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio tam tikriems 2015 m. veiksmų programos veiksams	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 19 356,88	0,00	- 19 356,88
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2015	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio kelių rūšių veiksams 2014 m. veiksmų programos	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 308 998,78	0,00	- 308 998,78
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio kelių rūšių veiksams 2014 m. veiksmų programos	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 25 996,02	0,00	- 25 996,02
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio tam tikriems 2016 m. veiksmų programų veiksams	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 12 943,95	0,00	- 12 943,95
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Dviejų pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai, turintys poveikio tam tikriems 2016 m. veiksmų programų veiksams	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 368 280,61	0,00	- 368 280,61
	Kita tiesioginė pagalba, POSEI (2014+)	2017	EŽŪGF tiriamosios visumos žinomos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 14 613,06	0,00	- 14 613,06
	Sąskaitų patvirtinimas. Finansinis patvirtinimas	2016	Labiausiai tikėtina klaida	VIENKARTINĖ		EUR	- 71 516,80	- 0,23	- 71 516,57
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES01 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 269 821,58	0,00	- 269 821,58

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES03 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 98,45	0,00	- 98,45
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Aplinkosaugos veiksmo ES04 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 14 818,73	0,00	- 14 818,73
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Aplinkosaugos veiksmo ES07 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 368,84	0,00	- 1 368,84
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES07 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 2 530,89	0,00	- 2 530,89
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES08 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 579,72	0,00	- 1 579,72
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES10 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 29 651,25	0,00	- 29 651,25
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Aplinkosaugos veiksmo ES13 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 10 261,27	0,00	- 10 261,27
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES13 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 291 953,22	0,00	- 291 953,22
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Aplinkosaugos veiksmo ES14 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 430,01	0,00	- 430,01

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES14 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 57 303,49	0,00	- 57 303,49
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES16 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 10 206,61	0,00	- 10 206,61
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	Aplinkosaugos veiksmo ES17 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 29 177,46	0,00	- 29 177,46
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	Aplinkosaugos veiksmo ES17 reikalavimų neatitinkančios išlaidos. 2016 m. veiksmų programa	VIENKARTINĖ		EUR	- 462 341,09	0,00	- 462 341,09
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Patikrų vietoje kokybė	VIENKARTINĖ		EUR	- 25 491,94	0,00	- 25 491,94
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Patikrų vietoje kokybė	VIENKARTINĖ		EUR	- 51 397,83	0,00	- 51 397,83
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Patikrų vietoje kokybė	VIENKARTINĖ		EUR	- 3 062,37	0,00	- 3 062,37
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES02	VIENKARTINĖ		EUR	- 389 305,22	0,00	- 389 305,22
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES03	VIENKARTINĖ		EUR	- 93 315,18	0,00	- 93 315,18
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES04	VIENKARTINĖ		EUR	- 13 113,20	0,00	- 13 113,20
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES06	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 340,58	0,00	- 1 340,58
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES07	VIENKARTINĖ		EUR	- 453 708,92	0,00	- 453 708,92
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES08	VIENKARTINĖ		EUR	- 123 869,40	0,00	- 123 869,40

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES09	VIENKARTINĖ		EUR	- 112 568,54	0,00	- 112 568,54
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES10	VIENKARTINĖ		EUR	- 259 027,07	0,00	- 259 027,07
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES11	VIENKARTINĖ		EUR	- 87 011,45	0,00	- 87 011,45
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES12	VIENKARTINĖ		EUR	- 8 781,25	0,00	- 8 781,25
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES13	VIENKARTINĖ		EUR	- 30 805,25	0,00	- 30 805,25
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES14	VIENKARTINĖ		EUR	- 8 098,76	0,00	- 8 098,76
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES15	VIENKARTINĖ		EUR	- 135 664,65	0,00	- 135 664,65
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES16	VIENKARTINĖ		EUR	- 43 253,37	0,00	- 43 253,37
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų sistema ES17	VIENKARTINĖ		EUR	- 254 178,60	0,00	- 254 178,60
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Smulkiųjų ūkininkų schema ES01	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 594 286,40	0,00	- 1 594 286,40
					Iš viso ES:	EUR	- 6 114 260,23	- 0,23	- 6 114 260,00
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
FR	Vynas. Investicijos	2014	Administracinės kontrolės trūkumai. Reglamento Nr. 555/2008 19 straipsnio netaikymas	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 26 203,46	0,00	- 26 203,46
	Vynas. Investicijos	2015	Administracinės kontrolės trūkumai. Reglamento Nr. 555/2008 19 straipsnio netaikymas	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 53 953,04	0,00	- 53 953,04

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Vynas. Investicijos	2016	Administracinės kontrolės trūkumai. Reglamento Nr. 555/2008 19 straipsnio netaikymas	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 110 333,61	- 41 120,58	- 69 213,03
	Vynas. Investicijos	2017	Administracinės kontrolės trūkumai. Reglamento Nr. 555/2008 19 straipsnio netaikymas	FIKSUOTO DYDŽIO	5,00 %	EUR	- 234 535,04	0,00	- 234 535,04
	Kompleksinė parama	2015	Tiesioginės išmokos. 2014 paraiškų teikimo metai. 4 TANVR patikrų netinkama apimtis	FIKSUOTO DYDŽIO	2,00 %	EUR	- 4 735 519,50	- 652 058,51	- 4 083 460,99
	Kompleksinė parama	2016	Tiesioginės išmokos. 2015 paraiškų teikimo metai. 4 TANVR patikrų netinkama apimtis, nepasiekta GAAB tikslo	FIKSUOTO DYDŽIO	2,00 %	EUR	- 6 401 557,55	- 12 509,90	- 6 389 047,65
	Kompleksinė parama	2017	Tiesioginės išmokos. 2016 paraiškų teikimo metai. 4 TANVR patikrų netinkama apimtis, nepasiekta GAAB tikslo	FIKSUOTO DYDŽIO	2,00 %	EUR	- 6 130 471,10	0,00	- 6 130 471,10
	Sertifikavimas	2015	Žinoma reikalavimų atitikties patikrų klaida. Neatitikimas arba nepateikta byla	VIENKARTINĖ		EUR	- 3 626,53	0,00	- 3 626,53
	Sertifikavimas	2015	Reikalavimų atitikties testų klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 299 346,32	0,00	- 299 346,32

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Pienas. Kita	2016	Netinkamos finansuoti išlaidos, patirtos teikiant laikiną išskirtinę pagalbą pagal Reglamentą (ES) 2015/1853, skirtą gyvulininkystės sektoriaus paskolų išlaidų subsidijavimo priemonei	APSKAIČIUOTA PAGAL PROCENTINĮ DYDĮ	3,49 %	EUR	- 42 266,97	- 22 568,21	- 19 698,76
	Laikinosios ir išskirtinės paramos priemonės	2016	Netinkamos finansuoti išlaidos, patirtos teikiant laikiną išskirtinę pagalbą pagal Reglamentą (ES) 2015/1853, skirtą gyvulininkystės sektoriaus paskolų išlaidų subsidijavimo priemonei	APSKAIČIUOTA PAGAL PROCENTINĮ DYDĮ	3,49 %	EUR	- 33 608,98	- 13 573,20	- 20 035,78
	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms netaikoma IAKS, tiriamosios visumos žinomos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 7 737,00	0,00	- 7 737,00
	Sertifikavimas	2016	2016 finansinių metų EŽŪGF labiausiai tikėtina klaida	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 2 427 577,79	- 1 268 772,69	- 1 158 805,10
	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms netaikoma IAKS, labiausiai tikėtina klaida	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 8 808 247,56	- 1 834 453,27	- 6 973 794,29
	Sertifikavimas	2016	Pavėluoti mokėjimai ir pažeidimai	VIENKARTINĖ		EUR	- 4 827 821,58	0,00	- 4 827 821,58
					Iš viso FR:	EUR	- 34 142 806,03	- 3 845 056,36	- 30 297 749,67
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
GR	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms netaikoma IAKS, finansinės klaidos, nustatytos atlikus atitikties ir pagrindinius testus	VIENKARTINĖ		EUR	- 378 466,15	- 125 695,79	- 252 770,36
	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms taikoma IAKS, tiriamosios visumos nustatytos žinomos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 4 849,56	- 285,01	- 4 564,55

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms netaikoma IAKS, tiriamosios visumos labiausia tikėtina klaida	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 1 231 590,15	- 164 655,21	- 1 066 934,94
	Sertifikavimas	2016	EŽŪGF priemonių, kurioms taikoma IAKS, tiriamosios visumos labiausia tikėtina klaida Finansinės klaidos, nustatytos atlikus EŽŪGF priemonių, kurioms taikoma IAKS, tiriamosios visumos pagrindinius testus, kurios nėra pripažįstamos kaip žinomos klaidos, nes neatitinka visų Gairėje Nr. 2 nustatytų sąlygų.	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 9 191 375,64	- 3 131 051,66	- 6 060 323,98
	Savanoriška susietoji parama	2016	Savanoriškos susietosios paramos priemonė Nr. 6. 2015 paraiškų teikimo metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 106 829,36	- 4 949,59	- 1 101 879,77
	Savanoriška susietoji parama	2017	Savanoriškos susietosios paramos priemonė Nr. 6. 2016 paraiškų teikimo metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 620 098,02	0,00	- 620 098,02
					Iš viso GR:	EUR	- 12 533 208,88	- 3 426 637,26	- 9 106 571,62
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
HU	Sertifikavimas	2017	EŽŪGF finansinės klaidos, kurias SĮ nustatė per 2017 finansinių metų sertifikavimo auditą	VIENKARTINĖ		EUR	- 174 675,42	0,00	- 174 675,42
	Finansinis auditas. Viršijimas	2017	Ribos viršijimas	VIENKARTINĖ		EUR	- 155 193,34	0,00	- 155 193,34
					Iš viso HU:	EUR	- 329 868,76	0,00	- 329 868,76
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Pažeidimai	2016	Skolos valdymo aplaidumas tam tikrų pažeidimų atveju	VIENKARTINĖ		HUF	- 560 597 219,00	0,00	- 560 597 219,00
					Iš viso HU:	HUF	- 560 597 219,00	0,00	- 560 597 219,00

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
IT	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2015	2015 m. veiksmų programa. Pagrindinės kontrolės priemonės „1.1. Patikros, atliekamos siekiant nustatyti galimybę naudotis prašoma pagalba“ trūkumas. Skaičių ir pagalbos plano pagrįstumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 221 515,41	0,00	- 221 515,41
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2016	2015 m. veiksmų programa. Pagrindinės kontrolės priemonės „1.1. Patikros, atliekamos siekiant nustatyti galimybę naudotis prašoma pagalba“ trūkumas. Skaičių ir pagalbos plano pagrįstumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 354 973,50	0,00	- 354 973,50
	Vaisiai ir daržovės. Veiksmų programos, įskaitant pašalinimą iš rinkos	2017	2016 m. veiksmų programa. Pagrindinės kontrolės priemonės „1.1. Patikros, atliekamos siekiant nustatyti galimybę naudotis prašoma pagalba“ trūkumas. Skaičių ir pagalbos plano pagrįstumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 572 955,52	0,00	- 572 955,52
	Skatinimo priemonės	2011	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 224 182,53	0,00	- 224 182,53
	Skatinimo priemonės	2012	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 759 468,11	0,00	- 759 468,11
	Skatinimo priemonės	2013	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 1 271 140,33	0,00	- 1 271 140,33
	Skatinimo priemonės	2014	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 1 503 826,13	0,00	- 1 503 826,13
	Skatinimo priemonės	2015	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 1 515 488,76	0,00	- 1 515 488,76

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Skatinimo priemonės	2016	Plataus masto pažeidimai, turintys poveikio konkurencingoms atrankos procedūroms	FIKSUOTO DY-DŽIO	25,00 %	EUR	- 1 734 102,30	0,00	- 1 734 102,30
					Iš viso IT:	EUR	- 8 157 652,59	0,00	- 8 157 652,59
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
PL	Sertifikavimas	2017	CEB/2018/073/PL. EŽŪGF tiriamosios visumos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 671 437,45	0,00	- 671 437,45
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2016	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas 2015 paraiškų teikimo metais	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 2 113 458,68	0,00	- 2 113 458,68
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas 2015 paraiškų teikimo metais	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 3 418,28	0,00	- 3 418,28
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas 2015 paraiškų teikimo metais	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 642,19	0,00	- 642,19
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2017	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas 2016 paraiškų teikimo metais	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 2 145 081,96	0,00	- 2 145 081,96
	Atsietoji tiesioginė pagalba	2018	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas 2016 paraiškų teikimo metais	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 2 027,32	0,00	- 2 027,32
	Tiesioginių išmokų, kurioms buvo pritaikytas finansinės drausmės mechanizmas, kompensavimas	2017	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas. Finansinė drausmė	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 62 762,45	0,00	- 62 762,45
	Tiesioginių išmokų, kurioms buvo pritaikytas finansinės drausmės mechanizmas, kompensavimas	2018	Faktinės rizikos veiksmų veiksmingumas / nebuvimas. Finansinė drausmė	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 61 383,50	0,00	- 61 383,50
					Iš viso PL:	EUR	- 5 060 211,83	0,00	- 5 060 211,83

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
SK	Sertifikavimas	2016	CEB/2017/080/SK. EŽŪGF žinoma klaida	VIENKARTINĖ		EUR	- 19 782,57	- 0,65	- 19 781,92
					Iš viso SK:	EUR	- 19 782,57	- 0,65	- 19 781,92

Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
EUR	- 67 061 095,42	- 7 272 585,54	- 59 788 509,88
HUF	- 560 597 219,00	0,00	- 560 597 219,00

Biudžeto punktas: 6711

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
AT	Sertifikavimas	2017	CEB/2018/001/AT EŽŪFKP tiriamosios visumos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 47,27	0,00	- 47,27
					Iš viso AT:	EUR	- 47,27	0,00	- 47,27
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
BE	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2015	Priemonė Nr. 10. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 paraiškų teikimo metai, 2015 m. rugpjūčio 8 d.–2015 m. gruodžio 31 d.	VIENKARTINĖ		EUR	- 22 522,68	0,00	- 22 522,68
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2016	Priemonė Nr. 10. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 paraiškų teikimo metai, 2015 m. rugpjūčio 8 d.–2015 m. gruodžio 31 d.	VIENKARTINĖ		EUR	- 6 053,91	0,00	- 6 053,91
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2018	Priemonė Nr. 10. Tinkamumo kriterijų patikros. 2017 paraiškų teikimo metai. 2018 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 200,25	0,00	- 200,25

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2016	Priemonė Nr. 10. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 2 445,12	0,00	- 2 445,12
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2017	Priemonė Nr. 10. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 862,56	0,00	- 862,56
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2018	Priemonės Nr. 10 ir Nr. 11. Pakankama patikrų vietoje kokybė. 2017 paraiškų teikimo metai. 2018 finansiniai metai	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 656 898,08	0,00	- 656 898,08
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2016	Priemonės Nr. 10 ir Nr. 11. Pakankama patikrų vietoje kokybė. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 501 261,87	- 19 909,38	- 481 352,49
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2017	Priemonės Nr. 10 ir Nr. 11. Pakankama patikrų vietoje kokybė. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 591 934,60	0,00	- 591 934,60
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2016	Priemonė Nr. 11. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 19 091,54	0,00	- 19 091,54
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma IAKS	2017	Priemonė Nr. 11. Tinkamumo kriterijų patikros. 2015 ir 2016 paraiškų teikimo metai. 2016 ir 2017 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	- 1 981,00	0,00	- 1 981,00
					Iš viso BE:	EUR	- 1 803 251,61	- 19 909,38	- 1 783 342,23

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
BG	Sertifikavimas	2015	Sprendimas dėl 2007–2013 m. programavimo laikotarpio EŽŪFKP sąskaitų patvirtinimo, susijęs su paskutiniais vykdymo metais (2014 m. spalio 16 d.–2015 m. gruodžio 31 d). Mokėjimo agentūra BG01. Valstybinis žemės ūkio fondas. Ekstrapoliuoti pataisa	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	– 4 884 875,78	– 105 195,63	– 4 779 680,15
	Sertifikavimas	2016	Sprendimas dėl 2007–2013 m. programavimo laikotarpio EŽŪFKP sąskaitų patvirtinimo, susijęs su paskutiniais vykdymo metais (2014 m. spalio 16 d.–2015 m. gruodžio 31 d). Mokėjimo agentūra BG01. Valstybinis žemės ūkio fondas. Ekstrapoliuoti pataisa	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	– 8 519 759,96	0,00	– 8 519 759,96
					Iš viso BG:	EUR	– 13 404 635,74	– 105 195,63	– 13 299 440,11
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
CZ	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma fiksuoto dydžio parama	2015	Priemonė Nr. 313. Vienos pagrindinės kontrolės priemonės trūkumas. 2015 finansiniai metai	VIENKARTINĖ		EUR	– 158 095,58	0,00	– 158 095,58
					Iš viso CZ:	EUR	– 158 095,58	0,00	– 158 095,58
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
DE	Sertifikavimas	2016	SĮ nustatytos finansinės klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	– 48 037,60	– 34 606,25	– 13 431,35
					Iš viso DE:	EUR	– 48 037,60	– 34 606,25	– 13 431,35

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
DK	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Programa LEADER	2016	Pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai ir papildomos kontrolės priemonių nebuvimas. Tęstinis finansinės pataisos 3455 taikymas po audito RD3/2015/016/DK	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 29 636,79	0,00	- 29 636,79
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Programa LEADER	2016	Pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai ir papildomos kontrolės priemonių nebuvimas. Tęstinis finansinės pataisos 3455 taikymas po audito RD3/2015/016/DK	FIKSUOTO DY-DŽIO	10,00 %	EUR	- 18 068,66	0,00	- 18 068,66
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Programa LEADER	2018	Pagrindinės kontrolės priemonių trūkumai ir papildomos kontrolės priemonių nebuvimas. Tęstinis finansinės pataisos 3455 taikymas po audito RD3/2015/016/DK	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 26 643,18	0,00	- 26 643,18
					Iš viso CZ:	EUR	- 74 348,63	0,00	- 74 348,63
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
ES	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Žinios ir inovacijos	2017	EŽŪFKP tiriamosios visumos žinomos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	- 401 981,04	0,00	- 401 981,04
	Sąskaitų patvirtinimas. Finansinis patvirtinimas	2016	LTK	VIENKARTINĖ		EUR	- 28 886,62	0,00	- 28 886,62
	Sertifikavimas	2017	EŽŪFKP tiriamosios visumos labiausiai tikėtina klaida	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 21 548,63	0,00	- 21 548,63
					Iš viso ES:	EUR	- 452 416,29	0,00	- 452 416,29
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
FR	Sertifikavimas	2015	Už imties ribų nustatyta žinoma klaida 5T, kai IAKS netaikoma, testas Nr. 32	VIENKARTINĖ		EUR	- 3 516,32	0,00	- 3 516,32
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 107, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 22 243,89	0,00	- 22 243,89

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 111, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 11 776,80	0,00	- 11 776,80
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 114, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 9 277,33	0,00	- 9 277,33
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 117, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 2 595,00	- 51,90	- 2 543,10
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 125, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 3 110,00	0,00	- 3 110,00
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 96, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 5 667,02	0,00	- 5 667,02
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 97, kai IAKS netaikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 110 670,00	0,00	- 110 670,00
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 45, kai IAKS taikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 33,69	0,00	- 33,69
	Sertifikavimas	2015	Žinoma klaida. Testas Nr. 48, kai IAKS taikoma	VIENKARTINĖ		EUR	- 85,08	0,00	- 85,08
	Sertifikavimas	2016	Ekstrapoliuota klaida. 2015 finansinių metų 5-asis trimestras. <i>Agence de Services et de Paiement</i>	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 10 386 236,30	- 4 267 954,16	- 6 118 282,14
	Sertifikavimas	2015	Labiausiai tikėtina klaida. 2014 m. spalio 16 d.–2015 m. spalio 15 d.	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 49 445 057,00	- 13 827 302,63	- 35 617 754,37
	Sertifikavimas	2015	Išankstinių mokėjimų atitikties testo Nr. 3 klaida	VIENKARTINĖ		EUR	- 10 666,80	0,00	- 10 666,80
	Sertifikavimas	2015	Atitikties testo Nr. 21 klaida	VIENKARTINĖ		EUR	- 60 000,00	0,00	- 60 000,00
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Techninė pagalba (2007–2013 m.)	2014	Projektai, kuriems taikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2014 m.	FIKSUOTO DYDŽIO	7,00 %	EUR	- 20 326,87	- 3,61	- 20 323,26

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2015	Projektai, kuriems taikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2015 ir 2016 m.	FIKSUOTO DY-DŽIO	7,00 %	EUR	- 162 511,43	0,00	- 162 511,43
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2016	Projektai, kuriems taikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2015 ir 2016 m.	FIKSUOTO DY-DŽIO	7,00 %	EUR	- 461 686,57	0,00	- 461 686,57
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP. Techninė pagalba (2007–2013 m.)	2014	Projektai, kuriems netaikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2014 m.	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 35 958,05	- 6,38	- 35 951,67
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2015	Projektai, kuriems netaikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2015 ir 2016 m.	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 143 907,17	0,00	- 143 907,17
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2016	Projektai, kuriems netaikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Techninė pagalba. 2015 ir 2016 m.	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 68 193,15	0,00	- 68 193,15
					Iš viso FR:	EUR	- 60 963 518,47	- 18 095 318,68	- 42 868 199,79
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
HU	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2016	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DY-DŽIO	3,00 %	EUR	- 260,01	- 8,67	- 251,34
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2016	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DY-DŽIO	3,00 %	EUR	- 1 532 196,09	- 51 073,21	- 1 481 122,88

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma fiksuoto dydžio parama	2016	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DYDŽIO	3,00 %	EUR	– 348 959,87	– 11 632,00	– 337 327,87
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2017	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DYDŽIO	3,00 %	EUR	– 5 380,04	– 179,34	– 5 200,70
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Viešieji paramos gavėjai	2017	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DYDŽIO	3,00 %	EUR	– 7 499,04	– 249,97	– 7 249,07
	Kaimo plėtra. EŽŪFKP priemonės, kurioms taikoma fiksuoto dydžio parama	2017	Pagrindinės kontrolės priemonės „Tikrinimas, ar viešojo pirkimo procedūros atitinka susijusias viešojo pirkimo taisykles“ trūkumai	FIKSUOTO DYDŽIO	3,00 %	EUR	– 682,47	– 22,75	– 659,72
	Sertifikavimas	2017	EŽŪFKP finansinės klaidos, nustatytos per 2017 finansinių metų EŽŪFKP sertifikavimo auditą	VIENKARTINĖ		EUR	– 3 291,78	0,00	– 3 291,78
					Iš viso HU:	EUR	– 1 898 269,30	– 63 165,94	– 1 835 103,36
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
PL	Sertifikavimas	2017	CEB/2018/073/PL. EŽŪFKP tiriamosios visumos klaidos	VIENKARTINĖ		EUR	– 51 877,48	0,00	– 51 877,48
					Iš viso PL:	EUR	– 51 877,48	0,00	– 51 877,48

Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
PT	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2015	Tinkamai neįvertintas sąnaudų pagrindumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 219 054,43	- 17 662,44	- 201 391,99
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2016	Tinkamai neįvertintas sąnaudų pagrindumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 88 055,91	- 5 225,71	- 82 830,20
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2017	Tinkamai neįvertintas sąnaudų pagrindumas	FIKSUOTO DY-DŽIO	5,00 %	EUR	- 20 221,69	0,00	- 20 221,69
					Iš viso PT:	EUR	- 327 332,03	- 22 888,15	- 304 443,88
Valstybė narė	Priemonė	FM	Priežastis	Rūšis	Pataisa, %	Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
SK	Sertifikavimas	2016	CEB/2017/080/SK. EŽŪFKP labiausiai tikėtina klaida	APSKAIČIUOTA PAGAL SUMĄ		EUR	- 4 112 948,58	0,00	- 4 112 948,58
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2015	Vienkartinė pataisa, 2015 finansiniais metais pritaikyta dėl MVĮ kriterijaus nesilaikymo	VIENKARTINĖ		EUR	- 739 799,46	0,00	- 739 799,46
	Kaimo plėtra, EŽŪFKP investavimas. Privatieji paramos gavėjai	2017	Vienkartinė pataisa, 2017 finansiniais metais pritaikyta dėl MVĮ kriterijaus nesilaikymo	VIENKARTINĖ		EUR	- 177 375,00	0,00	- 177 375,00
					Iš viso SK:	EUR	- 5 030 123,04	0,00	- 5 030 123,04

Valiuta	Suma	Atskaitymai	Finansinis poveikis
EUR	- 84 211 953,04	- 18 341 084,03	- 65 870 869,01

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2019/950**2019 m. birželio 7 d.****kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikiniu kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas***(pranešta dokumentu Nr. C(2019) 4357)***(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1989 m. gruodžio 11 d. Tarybos direktyvą 89/662/EEB dėl veterinarinių patikrinimų, taikomų Bendrijos vidaus prekyboje, siekiant sukurti vidaus rinką ⁽¹⁾, ypač į jos 9 straipsnio 4 dalį,atsižvelgdama į 1990 m. birželio 26 d. Tarybos direktyvą 90/425/EEB dėl Sąjungos vidaus prekyboje tam tikrais gyvūnais ir produktais taikomų veterinarinių patikrinimų, siekiant užbaigti vidaus rinkos kūrimą ⁽²⁾, ypač į jos 10 straipsnio 4 dalį,atsižvelgdama į 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos direktyvą 2002/99/EB, nustatančią gyvūnų sveikatos taisykles, reglamentuojančias žmonėms skirtų gyvūninės kilmės produktų gamybą, perdirbimą, paskirstymą ir importą ⁽³⁾, ypač į jos 4 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) Komisijos įgyvendinimo sprendime 2014/709/ES ⁽⁴⁾ nustatytos gyvūnų sveikatos kontrolės priemonės, susijusios su afrikiniu kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, kuriose nustatyta patvirtintų tos ligos atvejų naminių arba laukinių kiaulių populiacijoje (toliau – susijusios valstybės narės). To įgyvendinimo sprendimo priedo I–IV dalyse nustatytos ir išvardytos tam tikros susijusių valstybių narių sritys, išskirstytos pagal dėl šios ligos susiklosčiusia epizootine padėtimi grindžiamos rizikos lygį. Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas buvo kelis kartus iš dalies pakeistas, kad jame būtų atsižvelgta į Sąjungos epizootinės padėties, susijusios su afrikiniu kiaulių maru, pokyčius. Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas buvo paskutinį kartą iš dalies pakeistas Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2019/875 ⁽⁵⁾ po afrikinio kiaulių maro atvejų Lenkijoje;
- (2) po Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/875 priėmimo dienos buvo nustatyta kitų afrikinio kiaulių maro atvejų naminių kiaulių populiacijoje Lenkijoje, į kuriuos taip pat reikia atsižvelgti Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priede;
- (3) be to, po Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/875 priėmimo dienos buvo nustatyta kitų afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje Vengrijoje ir Lenkijoje, į kuriuos taip pat reikia atsižvelgti Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priede;
- (4) 2019 m. gegužės mėn. vienas afrikinio kiaulių maro protrūkis naminių kiaulių populiacijoje buvo nustatytas Lenkijos Belsko (bielski) apskrityje, o 2019 m. birželio mėn. vienas afrikinio kiaulių maro protrūkis naminių kiaulių populiacijoje buvo nustatytas Lenkijos Krasnostavo (krasnostawski) apskrityje, esančiose tose srityse, kurios šiuo metu įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro protrūkių naminių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis, ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl šios afrikinio kiaulių maro paveiktos Lenkijos sritys turėtų būti įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo III dalį, o ne į II dalį;

⁽¹⁾ O L 395, 1989 12 30, p. 13.⁽²⁾ O L 224, 1990 8 18, p. 29.⁽³⁾ O L 18, 2003 1 23, p. 11.⁽⁴⁾ 2014 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, ir kuriuo panaikinamas Įgyvendinimo sprendimas 2014/178/ES (O L 295, 2014 10 11, p. 63).⁽⁵⁾ 2019 m. gegužės 27 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2019/875, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES dėl gyvūnų sveikatos kontrolės priemonių, susijusių su afrikinio kiaulių maru tam tikrose valstybėse narėse, priedas (O L 140, 2019 5 28, p. 123).

- (5) 2019 m. gegužės mėn. nustatyti keli afrikinio kiaulių maro atvejai laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijos Svidnicos (swidnicki) ir Sedlcų (siedleki) apskrityse, į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį įtrauktose srityse. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl šios afrikinio kiaulių maro paveiktos Lenkijos sritys turėtų būti įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, o ne į I dalį;
- (6) 2019 m. gegužės mėn. nustatyti keli afrikinio kiaulių maro atvejai laukinių kiaulių populiacijoje Lenkijos Plonsko (plonski) apskrityje, netoli nuo sričių, įtrauktų į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl ši afrikinio kiaulių maro paveikta Lenkijos sritis turėtų būti įtraukta į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, o ne į I dalį;
- (7) 2019 m. gegužės mėn. keli afrikinio kiaulių maro atvejai laukinių kiaulių populiacijoje nustatyti Vengrijos Nogrado apskrityje, besiribojančioje su sritimi, įtraukta į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I dalį. Dėl šių afrikinio kiaulių maro atvejų laukinių kiaulių populiacijoje padidėja rizikos lygis ir į tai reikėtų atsižvelgti tame priede. Todėl ši afrikinio kiaulių maro paveikta Vengrijos sritis turėtų būti įtraukta į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo II dalį, o ne į I dalį;
- (8) siekiant atsižvelgti į naujausią epizootinę afrikinio kiaulių maro raidą Sąjungoje ir aktyviai kovoti su rizika, susijusia su šios ligos plitimu, turėtų būti nustatytos naujos pakankamo dydžio didelės rizikos zonos Lenkijoje ir Vengrijoje ir jos turėtų būti tinkamai įtrauktos į Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedo I, II ir III dalių sąrašus. Todėl Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (9) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas pakeičiamas šio sprendimo priedo tekstu.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje 2019 m. birželio 7 d.

Komisijos vardu
Vytenis ANDRIUKAITIS
Komisijos narys

PRIEDAS

Igyvendinimo sprendimo 2014/709/ES priedas pakeičiamas taip:

„PRIEDAS

I DALIS

1. Belgija

Šios Belgijos sritys:

in Luxembourg province:

— the area is delimited clockwise by:

- Frontière avec la France,
- Rue Mersinhat,
- La N818jusque son intersection avec la N83,
- La N83 jusque son intersection avec la N884,
- La N884 jusque son intersection avec la N824,
- La N824 jusque son intersection avec Le Routeux,
- Le Routeux,
- Rue d'Orgéo,
- Rue de la Vierre,
- Rue du Bout-d'en-Bas,
- Rue Sous l'Eglise,
- Rue Notre-Dame,
- Rue du Centre,
- La N845 jusque son intersection avec la N85,
- La N85 jusque son intersection avec la N40,
- La N40 jusque son intersection avec la N802,
- La N802 jusque son intersection avec la N825,
- La N825 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411jusque son intersection avec la N40,
- N40: Burnaimont, Rue de Luxembourg, Rue Ranci, Rue de la Chapelle,
- Rue du Tombois,
- Rue Du Pierroy,
- Rue Saint-Orban,
- Rue Saint-Aubain,
- Rue des Cottages,
- Rue de Relune,
- Rue de Rulune,
- Route de l'Ermitage,
- N87: Route de Habay,
- Chemin des Ecoliers,
- Le Routy,
- Rue Burgknapp,
- Rue de la Halte,

- Rue du Centre,
- Rue de l'Église,
- Rue du Marquisat,
- Rue de la Carrière,
- Rue de la Lorraine,
- Rue du Beynert,
- Millewée,
- Rue du Tram,
- Millewée,
- N4: Route de Bastogne, Avenue de Longwy, Route de Luxembourg,
- Frontière avec le Grand-Duché de Luxembourg,
- Frontière avec la France,
- La N87 jusque son intersection avec la N871 au niveau de Rouvroy,
- La N871 jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la rue Baillet Latour,
- La rue Baillet Latour jusque son intersection avec la N811,
- La N811 jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la N883 au niveau d'Aubange,
- La N883 jusque son intersection avec la N81 au niveau d'Aubange,
- La N81 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411 jusque son intersection avec la N40,
- La N40 jusque son intersection avec la rue du Fet,
- Rue du Fet,
- Rue de l'Accord jusque son intersection avec la rue de la Gaume,
- Rue de la Gaume jusque son intersection avec la rue des Bruyères,
- Rue des Bruyères,
- Rue de Neufchâteau,
- Rue de la Motte,
- La N894 jusque son intersection avec la N85,
- La N85 jusque son intersection avec la frontière avec la France.

2. Bulgarija

Šios Bulgarijos sritys:

in Varna the whole region excluding the villages covered in Part II;

in Silistra region:

- whole municipality of Glavinitza,
- whole municipality of Tutrakan,
- within municipality of Dulovo:
 - Boil,
 - Vokil,
 - Grancharovo,
 - Doletz,
 - Oven,
 - Okorsh,

- Oreshene,
- Paisievo,
- Pravda,
- Prohlada,
- Ruyno,
- Sekulovo,
- Skala,
- Yarebitsa,
- within municipality of Sitovo:
 - Bosna,
 - Garvan,
 - Irnik,
 - Iskra,
 - Nova Popina,
 - Polyana,
 - Popina,
 - Sitovo,
 - Yastrebna,
- within municipality of Silistra:
 - Vetren,
- in Dobrich region:
 - whole municipality of Baltchik,
 - whole municipality of General Toshevo,
 - whole municipality of Dobrich,
 - whole municipality of Dobrich-selska (Dobrichka),
 - within municipality of Krushari:
 - Severnyak,
 - Abrit,
 - Dobrin,
 - Alexandria,
 - Polkovnik Dyakovo,
 - Poruchik Kardzhievo,
 - Zagortzi,
 - Zementsi,
 - Koriten,
 - Krushari,
 - Bistretz,
 - Efreytor Bakalovo,
 - Telerig,
 - Lozenetz,
 - Krushari,
 - Severnyak,
 - Severtsi,

- within municipality of Kavarna:
 - Krupen,
 - Belgun,
 - Bilo,
 - Septemvriysi,
 - Travnik,
- whole municipality of Tervel, except Brestnitsa and Kolartzi,
in Ruse region:
- within municipality of Slivo pole:
 - Babovo,
 - Brashlen,
 - Golyamo vranovo,
 - Malko vranovo,
 - Ryahovo,
 - Slivo pole,
 - Borisovo,
- within municipality of Ruse:
 - Sandrovo,
 - Proseno,
 - Nikolovo,
 - Marten,
 - Dolno Ablanovo,
 - Ruse,
 - Chervena voda,
 - Basarbovo,
- within municipality of Ivanovo:
 - Krasen,
 - Bozhichen,
 - Pirogovo,
 - Mechka,
 - Trastenik,
- within municipality of Borovo:
 - Batin,
 - Gorno Ablanovo,
 - Ekzarh Yosif,
 - Obretenik,
 - Batin,
- within municipality of Tsenovo:
 - Krivina,
 - Belyanovo,
 - Novgrad,
 - Dzhulyunitza,
 - Beltzov,

- Tsenovo,
 - Piperkovo,
 - Karamanovo,
- in Veliko Tarnovo region:
- within municipality of Svishtov:
 - Sovata,
 - Vardim,
 - Svishtov,
 - Tzarevets,
 - Bulgarsko Slivovo,
 - Oresh,
- in Pleven region:
- within municipality of Belene:
 - Dekov,
 - Belene,
 - Kulina voda,
 - Byala voda,
 - within municipality of Nikopol:
 - Lozitza,
 - Dragash voyvoda,
 - Lyubenovo,
 - Nikopol,
 - Debovo,
 - Evlogievo,
 - Muselievo,
 - Zhernov,
 - Cherkovitza,
 - within municipality of Gulyantzi:
 - Somovit,
 - Dolni vit,
 - Milkovitsa,
 - Shiyakovo,
 - Lenkovo,
 - Kreta,
 - Gulyantzi,
 - Brest,
 - Dabovan,
 - Zagrazhdan,
 - Gigen,
 - Iskar,
 - within municipality of Dolna Mitropoliya:
 - Komarevo,
 - Baykal,
 - Slavovitsa,

- Bregare,
 - Orehovitsa,
 - Krushovene,
 - Stavertzi,
 - Gostilya,
- in Vratza region:
- within municipality of Oryahovo:
 - Dolni vadin,
 - Gorni vadin,
 - Ostrov,
 - Galovo,
 - Leskovets,
 - Selanovtsi,
 - Oryahovo,
 - within municipality of Miziya:
 - Saraevo,
 - Miziya,
 - Voyvodovo,
 - Sofronievo,
 - within municipality of Kozloduy:
 - Harlets,
 - Glozhene,
 - Butan,
 - Kozloduy,
- in Montana region:
- within municipality of Valtchedram:
 - Dolni Tzibar,
 - Gorni Tzibar,
 - Ignatovo,
 - Zlatiya,
 - Razgrad,
 - Botevo,
 - Valtchedram,
 - Mokresh,
 - within municipality Lom:
 - Kovatchitza,
 - Stanevo,
 - Lom,
 - Zemphyr,
 - Dolno Linevo,
 - Traykovo,
 - Staliyska mahala,
 - Orsoya,

- Slivata,
- Dobri dol,
- within municipality of Brusartsi:
 - Vasilyovtzi,
 - Dondukovo,
- in Vidin region:
 - within municipality of Ruzhintsi:
 - Dinkovo,
 - Topolovets,
 - Drenovets,
 - within municipality of Dimovo:
 - Artchar,
 - Septemvriytzi,
 - Yarlovitza,
 - Vodnyantzi,
 - Shipot,
 - Izvor,
 - Mali Drenovetz,
 - Lagoshevtzi,
 - Darzhanitza,
 - within municipality of Vidin:
 - Vartop,
 - Botevo,
 - Gaytantsi,
 - Tzar Simeonovo,
 - Ivanovtsi,
 - Zheglitza,
 - Sinagovtsi,
 - Dunavtsi,
 - Bukovets,
 - Bela Rada,
 - Slana bara,
 - Novoseltsi,
 - Ruptzi,
 - Akatsievo,
 - Vidin,
 - Inovo,
 - Kapitanovtsi,
 - Pokrayna,
 - Antimovo,
 - Kutovo,
 - Slanotran,

- Koshava,
- Gomotartsi.

3. Estija

Šios Estijos sritys:

- Hiiumaa maakond.

4. Vengrija

Šios Vengrijos sritys:

- Borsod-Abaúj-Zemplén megye 651100, 651300, 651400, 651500, 651610, 651700, 651801, 651802, 651803, 651900, 652000, 652200, 652300, 652601, 652602, 652603, 652700, 652900, 653000, 653100, 653200, 653300, 653401, 653403, 653500, 653600, 653700, 653800, 653900, 654000, 654201, 654202, 654301, 654302, 654400, 654501, 654502, 654600, 654700, 654800, 654900, 655000, 655100, 655200, 655300, 655500, 655600, 655700, 655800, 655901, 655902, 656000, 656100, 656200, 656300, 656400, 656600, 657300, 657400, 657500, 657600, 657700, 657800, 657900, 658000, 658201, 658202 és 658403 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Hajdú-Bihar megye 900750, 901250, 901260, 901270, 901350, 901551, 901560, 901570, 901580, 901590, 901650, 901660, 901750, 901950, 902050, 902150, 902250, 902350, 902450, 902550, 902650, 902660, 902670, 902750, 903250, 903650, 903750, 903850, 904350, 904750, 904760, 904850, 904860, 905360, 905450 és 905550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Heves megye 702550, 703350, 703360, 703450, 703550, 703610, 703750, 703850, 703950, 704050, 704150, 704250, 704350, 704450, 704550, 704650, 704750, 704850, 704950, 705050, és 705350 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye 750150, 750160, 750250, 750260, 750350, 750450, 750460, 750550, 750650, 750750, 750850, 750950, 751150, 752150 és 755550 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye 552010, 552150, 552250, 552350, 552450, 552460, 552520, 552550, 552610, 552620, 552710, 552850, 552860, 552950, 552970, 553050, 553110, 553250, 553260, 553350, 553650, 553750, 553850, 553910 és 554050 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Pest megye 571250, 571350, 571550, 571610, 571750, 571760, 572250, 572350, 572550, 572850, 572950, 573360, 573450, 580050 és 580450 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 851950, 852350, 852450, 852550, 852750, 853560, 853650, 853751, 853850, 853950, 853960, 854050, 854150, 854250, 854350, 855350, 855450, 855550, 855650, 855660 és 855850 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

5. Latvija

Šios Latvijas sritys:

- Aizputes novads Aizputes, Āravas, Lažas, Kazdangas pagasts un Aizputes pilsēta,
- Alsungas novads,
- Durbe novads Dunalkas un Tadaikšu pagasts,
- Kuldīga novads Gudenieku pagasts,
- Pāvilostas novads Sakas pagasts un Pāvilostas pilsēta,
- Stopiņu novads daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Ventspils novads Jūrkalnes pagasts,
- Grobiņas novads Bārtas un Gaviezes pagasts,
- Rucavas novads Dunikas pagasts.

6. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Jurbarko rajono savivaldybė: Smalininkų ir Viešvilės seniūnijos,

- Kelmės rajono savivaldybė: Kelmės, Kelmės apylinkių, Kražių, Kukečių seniūnijos dalis į pietus nuo kelio Nr. 2128 ir į vakarus nuo kelio Nr. 2106, Liolių, Pakražančio seniūnijos, Tytuvėnų seniūnijos dalis į vakarus ir šiaurę nuo kelio Nr. 157 ir į vakarus nuo kelio Nr. 2105 ir Tytuvėnų apylinkių seniūnijos dalis į šiaurę nuo kelio Nr. 157 ir į vakarus nuo kelio Nr. 2105, ir Vaiguvos seniūnijos,
- Pagėgių savivaldybė,
- Plungės rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė: Girkalnio ir Kalnųjų seniūnijos dalis į šiaurę nuo kelio Nr A1, Nemakščių, Paliepių, Raseinių, Raseinių miesto ir Viduklės seniūnijos,
- Rietavo savivaldybė,
- Skuodo rajono savivaldybė,
- Šilalės rajono savivaldybė,
- Šilutės rajono savivaldybė: Juknaičių, Kintų, Šilutės ir Usėnų seniūnijos,
- Tauragės rajono savivaldybė: Lauksargių, Skaudvilės, Tauragės, Mažonų, Tauragės miesto ir Žygaičių seniūnijos.

7. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gmina Ruciane – Nida w powiecie piskim,
- część gminy Miłki położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63, część gminy Ryn położona na południe od linii kolejowej łączącej miejscowości Giżycko i Kętrzyn, część gminy Giżycko położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 59 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Giżycko, na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 biegnącą od południowej granicy gminy do granicy miasta Giżycko i na południe od granicy miasta Giżycko w powiecie giżyckim,
- gminy Mikołajki, Piecki, część gminy Sorkwity położona na południe od drogi nr 16 i część gminy wiejskiej Mrągowo położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 16 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Mrągowo oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 59 biegnącą od wschodniej granicy gminy do granicy miasta Mrągowo w powiecie mrągowskim,
- gminy Dźwierzuty, Rozogi i Świętajno w powiecie szczycieńskim,
- gminy Gronowo Elbląskie, Markusy, Rychliki, część gminy Elbląg położona na wschód i na południe od granicy powiatu miejskiego Elbląg i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr S7 biegnącą od granicy powiatu miejskiego Elbląg do wschodniej granicy gminy Elbląg i część gminy Tolkmicko niewymieniona w części II załącznika w powiecie elbląskim oraz strefa wód przybrzeżnych Zalewu Wiślanego i Zatoki Elbląskiej,
- gminy Barczewo, Biskupiec, Dobrze Miasto, Dywity, Jonkowo, Świątki i część gminy Jeziorany położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 593 w powiecie olsztyńskim,
- gminy Łukta, Miłakowo, Małdyty, Miłomłyn i Morąg w powiecie ostródzkim,
- gmina Zalewo w powiecie iławskim,

w województwie podlaskim:

- gminy Rudka, Wyszki, część gminy Brańsk położona na północ od linii od linii wyznaczonej przez drogę nr 66 biegnącą od wschodniej granicy gminy do granicy miasta Brańsk i miasto Brańsk w powiecie bielskim,
- gmina Perlejewo w powiecie siemiatyckim,
- gminy Kolno z miastem Kolno, Mały Płock i Turośl w powiecie kolneńskim,
- gmina Poświętne w powiecie białostockim,
- gminy Kulesze Kościelne, Nowe Piekuty, Szepietowo, Klukowo, Ciechanowiec, Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Miastkowo, Nowogród, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- powiat zambrowski;

w województwie mazowieckim:

- gminy Ceranów, Kosów Lacki, Sabnie, Sterdyń, część gminy Bielany położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 i część gminy wiejskiej Sokołów Podlaski położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 w powiecie sokołowskim,

- gminy Grębków, Korytnica, Liw, Łochów, Miedzna, Sadowne, Stoczek, Wierzbnio i miasto Węgrów w powiecie węgrowskim,
 - gminy Rzekuń, Troszyn, Lelis, Czerwin, Łyse i Goworowo w powiecie ostrołęckim,
 - powiat miejski Ostrołęka,
 - powiat ostrowski,
 - gminy Karniewo, Maków Mazowiecki, Rzewnie i Szelków w powiecie makowskim,
 - gmina Krasne w powiecie przasnyskim,
 - gminy Bodzanów, Bulkowo, Mała Wieś, Staroźreby i Wyszogród w powiecie plockim,
 - gminy Ciechanów z miastem Ciechanów, Głinojeck, Gołymin – Ośrodek, Ojrzeń, Opinogóra Górna i Sońsk w powiecie ciechanowskim,
 - gminy Baboszewo, Dzierżążnia, Naruszewo, Płońsk z miastem Płońsk i Sochocin w powiecie płońskim,
 - gminy Gzy, Obryte, Zatory, Pułtusk i część gminy Winnica położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Bielany, Winnica i Pokrzywnica w powiecie pułtuskim,
 - gminy Brańszczyk, Długosiodło, Rząśnik, Wyszków, Zabrodzie i część gminy Somianka położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 62 w powiecie wyszkowskim,
 - gminy Jadów, Klembów, Poświętne, Strachówka i Tłuszcz w powiecie wołomińskim,
 - gminy Dobrze, Stanisławów, część gminy Jakubów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A2, część gminy Kałuszyn położona na północ od linii wyznaczonej przez drogi nr 2 i 92 i część gminy Mińsk Mazowiecki położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr A2 w powiecie mińskim,
 - gminy Garbatka Letnisko, Gniewoszków i Sieciechów w powiecie kozienickim,
 - gminy Baranów i Jaktorów w powiecie grodziskim,
 - powiat zyrardowski,
 - gminy Belsk Duży, Błędów, Goszczyn i Mogielnica w powiecie grójeckim,
 - gminy Białobrzegi, Promna, Stara Błotnica, Wyśmierzyce i część gminy Stromiec położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 48 w powiecie białobrzeskim,
 - gminy Jedlińsk, Jastrzębia i Pionki z miastem Pionki w powiecie radomskim,
 - gminy Iłów, Nowa Sucha, Rybno, część gminy Teresin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 92, część gminy wiejskiej Sochaczew położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 i część miasta Sochaczew położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez drogi nr 50 i 92 w powiecie sochaczewskim,
 - gmina Policzna w powiecie zwoleńskim,
 - gmina Solec nad Wisłą w powiecie lipskim;
- w województwie lubelskim:
- gminy Bełżyce, Borzechów, Bychawa, Niedrzwica Duża, Jastków, Konopnica, Strzyżewice, Wysokie, Wojciechów i Zakrzew w powiecie lubelskim,
 - gminy Miączyn, Nielisz, Sitno, Komarów-Osada, Sulów, część gminy Szczepieszyn położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od wschodniej granicy gminy do granicy miasta Szczepieszyn i część gminy wiejskiej Zamość położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 w powiecie zamojskim,
 - powiat miejski Zamość,
 - gmina Jeziorzany i część gminy Kock położona na zachód od linii wyznaczonej przez rzekę Czarną w powiecie lubartowskim,
 - gminy Adamów i Serokomla w powiecie łukowskim,
 - gminy Nowodwór, Ryki, Ułęż i miasto Dęblin w powiecie ryckim,
 - gminy Janowiec, i część gminy wiejskiej Puławy położona na zachód od rzeki Wisły w powiecie puławskim,
 - gminy Chodel, Karczmiska, Łaziska, Opole Lubelskie, Poniatowa i Wilków w powiecie opolskim,
 - gminy Rudnik i Żółkiewkaw powiecie krasnostawskim,
 - gminy Bełżec, Jarczów, Lubycza Królewska, Rachanie, Susiec, Ułhówek i część gminy Łaszczów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 852 w powiecie tomaszowskim,

- gminy Łukowa i Obsza w powiecie biłgorajskim,
 - gminy Kraśnik z miastem Kraśnik, Szastarka, Trzydnik Duży, Urzędów, Wilkołaz i Zakrzówek w powiecie kraśnickim,
 - gminy Modliborzyce i Potok Wielki w powiecie janowskim;
- w województwie podkarpackim:
- powiat lubaczowski,
 - gminy Laszki i Wiązownica w powiecie jarosławskim,
 - gminy Pysznica, Zaleszany i miasto Stalowa Wola w powiecie stalowowolskim,
 - gmina Gorzyce w powiecie tarnobrzeskim;
- w województwie świętokrzyskim:
- gminy Tarłów i Ożarów w powiecie opatowskim,
 - gminy Dwikozy, Zawichost i miasto Sandomierz w powiecie sandomierskim.

8. Rumunija

Šios Rumunijos sritys:

- Județul Alba,
- Județul Cluj,
- Județul Harghita,
- Județul Hunedoara,
- Județul Iași,
- Județul Neamț,
- Județul Vâlcea,
- Restul județului Mehedinți care nu a fost inclus în Partea III cu următoarele comune:
 - Comuna Garla Mare,
 - Hinova,
 - Burila Mare,
 - Gruia,
 - Pristol,
 - Dubova,
 - Municipiul Drobeta Turnu Severin,
 - Eselnița,
 - Salcia,
 - Devesel,
 - Svinița,
 - Gogoșu,
 - Simian,
 - Orșova,
 - Obârșia Closani,
 - Baia de Aramă,
 - Bala,
 - Florești,
 - Broșteni,

- Corcova,
- Isverna,
- Balta,
- Podeni,
- Cireșu,
- Ilovița,
- Ponoarele,
- Ilovăț,
- Patulele,
- Jiana,
- Iyvoru Bârzii,
- Malovat,
- Bălvănești,
- Breznița Ocol,
- Godeanu,
- Padina Mare,
- Corlățel,
- Vânju Mare,
- Vânjuleț,
- Obârșia de Câmp,
- Vânători,
- Vladaia,
- Pungina,
- Cujmir,
- Oprișor,
- Dârvari,
- Căzănești,
- Husnicioara,
- Poroina Mare,
- Prunișor,
- Tămna,
- Livezile,
- Rogova,
- Voloiac,
- Sisești,
- Sovarna,
- Bălăcița,
- Județul Gorj,
- Județul Suceava,
- Județul Mureș,
- Județul Sibiu,
- Județul Caraș-Severin.

II DALIS

1. Belgija

Šios Belgijos sritys:

in Luxembourg province:

- the area is delimited clockwise by:
- La frontière avec la France au niveau de Florenville,
- La N85 jusque son intersection avec la N894 au niveau de Florenville,
- La N894 jusque son intersection avec la rue de la Motte,
- La rue de la Motte jusque son intersection avec la rue de Neufchâteau,
- La rue de Neufchâteau,
- La rue des Bruyères jusque son intersection avec la rue de la Gaume,
- La rue de la Gaume jusque son intersection avec la rue de l'Accord,
- La rue de l'Accord,
- La rue du Fet,
- La N40 jusque son intersection avec la E25-E411,
- La E25-E411 jusque son intersection avec la N81 au niveau de Weyler,
- La N81 jusque son intersection avec la N883 au niveau d'Aubange,
- La N883 jusque son intersection avec la N88 au niveau d'Aubange,
- La N88 jusque son intersection avec la N811,
- La N811 jusque son intersection avec la rue Baillet Latour,
- La rue Baillet Latour jusque son intersection avec la N88,
- La N88 jusque son intersection avec la N871,
- La N871 jusque son intersection avec la N87 au niveau de Rouvroy,
- La N87 jusque son intersection avec la frontière avec la France.

2. Bulgarija

Šios Bulgarijos sritys:

in Varna region:

- within municipality of Beloslav:
 - Razdelna,
- within municipality of Devnya:
 - Devnya,
 - Poveyanovo,
 - Padina,
- within municipality of Vetrino:
 - Gabarnitsa,
- within municipality of Provadiya:
 - Staroselets,
 - Petrov dol,
 - Provadiya,
 - Dobrina,
 - Manastir,
 - Zhitnitsa,
 - Tutrakantsi,

- Bozveliysko,
- Barzitsa,
- Tchayka,
- within municipality of Avren:
 - Trastikovo,
 - Sindel,
 - Avren,
 - Kazashka reka,
 - Yunak,
 - Tsarevtsi,
 - Dabravino,
- within municipality of Dalgopol:
 - Tsonevo,
 - Velichkovo,
- within municipality of Dolni chiflik:
 - Nova shipka,
 - Goren chiflik,
 - Pchelnik,
 - Venelin,
- in Silistra region:
 - within municipality of Kaynardzha:
 - Voynovo,
 - Kaynardzha,
 - Kranovo,
 - Zarnik,
 - Dobrudzhanka,
 - Golesh,
 - Svetoslav,
 - Polkovnik Cholakovo,
 - Kamentzi,
 - Gospodinovo,
 - Davidovo,
 - Sredishte,
 - Strelkovo,
 - Poprusanovo,
 - Posev,
 - within municipality of Alfatar:
 - Alfatar,
 - Alekovo,
 - Bistra,
 - Kutlovitza,
 - Tzar Asen,
 - Chukovetz,
 - Vasil Levski,

- within municipality of Silistra:
 - Glavan,
 - Silistra,
 - Aydemir,
 - Babuk,
 - Popkralevo,
 - Bogorovo,
 - Bradvari,
 - Sratzimir,
 - Bulgarka,
 - Tsenovich,
 - Sarpovo,
 - Srebarna,
 - Smiletz,
 - Profesor Ishirkovo,
 - Polkovnik Lambrinovo,
 - Kalipetrovo,
 - Kazimir,
 - Yordanovo,
 - within municipality of Sitovo:
 - Dobrotitza,
 - Lyuben,
 - Slatina,
 - within municipality of Dulovo:
 - Varbino,
 - Polkovnik Taslakovo,
 - Kolobar,
 - Kozyak,
 - Mezhden,
 - Tcherkovna,
 - Dulovo,
 - Razdel,
 - Tchernik,
 - Poroyno,
 - Vodno,
 - Zlatoklas,
 - Tchernolik,
- in Dobrich region:
- within municipality of Krushari:
 - Kapitan Dimitrovo,
 - Ognyanovo,
 - Zimnitza,
 - Gaber,

— within municipality of Dobrich-selska:

- Altsek,
- Vodnyantsi,
- Feldfebel Denkovo,
- Hitovo,

— within municipality of Tervel:

- Brestnitsa,
- Kolartzi,
- Angelariy,
- Balik,
- Bezmer,
- Bozhan,
- Bonevo,
- Voynikovo,
- Glavantsi,
- Gradnitsa,
- Guslar,
- Kableschkovo,
- Kladentsi,
- Kochmar,
- Mali izvor,
- Nova Kamena,
- Onogur,
- Polkovnik Savovo,
- Popgruevo,
- Profesor Zlatarski,
- Sartents,
- Tervel,
- Chestimenstko,

— within municipality Shabla:

- Shabla,
- Tyulenovo,
- Bozhanovo,
- Gorun,
- Gorichane,
- Prolez,
- Ezeretz,
- Zahari Stoyanovo,
- Vaklino,
- Granichar,
- Durankulak,
- Krapetz,
- Smin,

- Staevtsi,
- Tvarditsa,
- Chernomortzi,
- within municipality of Kavarna:
 - Balgarevo,
 - Bozhurets,
 - Vranino,
 - Vidno,
 - Irechek,
 - Kavarna,
 - Kamen briag,
 - Mogilishte,
 - Neykovo,
 - Poruchik Chunchevo,
 - Rakovski,
 - Sveti Nikola,
 - Seltse,
 - Topola,
 - Travnik,
 - Hadzhi Dimitar,
 - Chelopechene.

3. Estija

Šios Estijos sritys:

- Eesti Vabariik (välja arvatud Hiiu maakond).

4. Vengrija

Šios Vengrijos sritys:

- Heves megye 700150, 700250, 700260, 700350, 700450, 700460, 700550, 700650, 700750, 700850, 700860, 700950, 701050, 701111, 701150, 701250, 701350, 701550, 701560, 701650, 701750, 701850, 701950, 702050, 702150, 702250, 702260, 702350, 702450, 702750, 702850, 702950, 703050, 703150, 703250, 703370, 705150, 705250, 705450, 705510 és 705610 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 850950, 851050, 851150, 851250, 851350, 851450, 851550, 851560, 851650, 851660, 851751, 851752, 852850, 852860, 852950, 852960, 853050, 853150, 853160, 853250, 853260, 853350, 853360, 853450, 853550, 854450, 854550, 854560, 854650, 854660, 854750, 854850, 854860, 854870, 854950, 855050, 855150, 855250, 855460, 855750, 855950, 855960, 856051, 856150, 856250, 856260, 856350, 856360, 856450, 856550, 856650, 856750, 856760, 856850, 856950, 857050, 857150, 857350, 857450, 857650, valamint 850150, 850250, 850260, 850350, 850450, 850550, 852050, 852150, 852250 és 857550, továbbá 850650, 850850, 851851 és 851852 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Nógrád megye 550110, 550120, 550130, 550210, 550310, 550320, 550450, 550460, 550510, 550610, 550710, 550810, 550950, 551010, 551150, 551160, 551250, 551350, 551360, 551450, 551460, 551550, 551650, 551710, 551810, 551821, 552360 és 552960 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye 650100, 650200, 650300, 650400, 650500, 650600, 650700, 650800, 650900, 651000, 651200, 652100, 655400, 656701, 656702, 656800, 656900, 657010, 657100, 658100, 658310, 658401, 658402, 658404, 658500, 658600, 658700, 658801, 658802, 658901, 658902, 659000, 659100, 659210, 659220, 659300, 659400, 659500, 659601, 659602, 659701, 659800, 659901, 660000, 660100, 660200, 660400, 660501, 660502, 660600 és 660800, valamint 652400, 652500 és 652800 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe,

- Hajdú-Bihar megye 900150, 900250, 900350, 900450, 900550, 900650, 900660, 900670, 901850, 900850, 900860, 900930, 900950, 901050, 901150, 901450, 902850, 902860, 902950, 902960, 903050, 903150, 903350, 903360, 903370, 903450, 903550, 904450, 904460, 904550, 904650 kódszámú vadgazdálkodási egységeinek teljes területe.

5. Latvija

Šios Latvijos sritys:

- Ādažu novads,
- Aizputes novada Kalvenes pagasts,
- Aglonas novads,
- Aizkraukles novads,
- Aknīstes novads,
- Alojās novads,
- Alūksnes novads,
- Amatas novads,
- Apes novads,
- Auces novads,
- Babītes novads,
- Baldones novads,
- Baltinavas novads,
- Balvu novads,
- Bauskas novads,
- Beverīnas novads,
- Brocēnu novada Bīdienes pagasts, Remtes pagasta daļa uz austrumiem no autoceļa 1154 un P109,
- Burtnieku novads,
- Carnikavas novads,
- Cēsu novads,
- Cesvaines novads,
- Ciblas novads,
- Dagdas novads,
- Daugavpils novads,
- Dobeles novads,
- Dundagas novads,
- Durbes novada Durbes un Vecpils pagasts,
- Engures novads,
- Ērgļu novads,
- Garkalnes novads,
- Gulbenes novads,
- Iecavas novads,
- Ikšķiles novads,
- Ilūkstes novads,
- Inčukalna novads,
- Jaunjelgavas novads,
- Jaunpiebalgas novads,

- Jaunpils novads,
- Jēkabpils novads,
- Jelgavas novads,
- Kandavas novads,
- Kārsavas novads,
- Ķeguma novads,
- Ķekavas novads,
- Kocēnu novads,
- Kokneses novads,
- Krāslavas novads,
- Krimuldas novads,
- Krustpils novads,
- Kuldīgas novada Ēdoles, Īvandes, Padures, Rendas, Kabiles, Rumbas, Kurmāles, Pelču, Snēpeles, Turlavas, Laidu un Vārmes pagasts, Kuldīgas pilsēta,
- Lielvārdes novads,
- Līgatnes novads,
- Limbažu novads,
- Līvānu novads,
- Lubānas novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mālpils novads,
- Mārupes novads,
- Mazsalacas novads,
- Mērsraga novads,
- Naukšēnu novads,
- Neretas novads,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Ozolnieku novads,
- Pārgaujas novads,
- Pļaviņu novads,
- Preiļu novads,
- Priekules novads,
- Priekuļu novads,
- Raunas novads,
- republikas pilsēta Daugavpils,
- republikas pilsēta Jelgava,
- republikas pilsēta Jēkabpils,
- republikas pilsēta Jūrmala,
- republikas pilsēta Rēzekne,
- republikas pilsēta Valmiera,
- Rēzeknes novads,
- Riebiņu novads,
- Rojas novads,

- Ropažu novads,
- Rugāju novads,
- Rundāles novads,
- Rūjienas novads,
- Salacgrīvas novads,
- Salas novads,
- Salaspils novads,
- Saldus novada Novadnieku, Kursišu, Zvārdes, Pampāļu, Šķēdes, Nīgrandes, Zaņas, Ezeres, Rubas, Jaunauces un Vadakstes pagasts,
- Saulkrastu novads,
- Sējas novads,
- Siguldas novads,
- Skrīveru novads,
- Skrundas novads,
- Smiltenes novads,
- Stopiņu novada daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Strenču novads,
- Talsu novads,
- Tērvetes novads,
- Tukuma novads,
- Vaiņodes novads,
- Valkas novads,
- Varakļānu novads,
- Vārkavas novads,
- Vecpiebalgas novads,
- Vecumnieku novads,
- Ventspils novada Ances, Tārgales, Popes, Vārves, Užavas, Piltenes, Puzes, Ziru, Ugāles, Usmas un Zlēku pagasts, Piltenes pilsēta,
- Viesītes novads,
- Viļakas novads,
- Viļānu novads,
- Zilupes novads.

6. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė,
- Akmenės rajono savivaldybė: Ventos ir Papilės seniūnijos,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė,
- Birštono savivaldybė,
- Druskininkų savivaldybė,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,

- Jonavos rajono savivaldybė,
- Joniškio rajono savivaldybė: Kepalių, Kriukų, Saugėlaukio ir Satkūnų seniūnijos,
- Jurbarko rajono savivaldybė,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kalvarijos savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė,
- Kazlų Rūdos savivaldybė,
- Kelmės rajono savivaldybė: Tytuvėnų seniūnijos dalis į rytus ir pietus nuo kelio Nr. 157 ir į rytus nuo kelio Nr. 2105 ir Tytuvėnų apylinkių seniūnijos dalis į pietus nuo kelio Nr. 157 ir į rytus nuo kelio Nr. 2105, Užvenčio, Kukečių dalis į šiaurę nuo kelio Nr. 2128 ir į rytus nuo kelio Nr. 2106, ir Šaukėnų seniūnijos,
- Kėdainių rajono savivaldybė,
- Kupiškio rajono savivaldybė,
- Lazdijų rajono savivaldybė: Būdviečio, Kapčiamieščio, Krosnos, Kučiūnų ir Noragėlių seniūnijos,
- Marijampolės savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė: Šerkšnėnų, Sedos ir Židikų seniūnijos,
- Molėtų rajono savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė,
- Panevėžio rajono savivaldybė,
- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Pasvalio rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Raseinių rajono savivaldybė: Ariogalos, Betygalos, Pagojukų, Šiluvos, Kalnujų seniūnijos ir Girkalnio seniūnijos dalis į pietus nuo kelio Nr. A1,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Šakių rajono savivaldybė,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė: Šiaulių kaimiškoji seniūnija,
- Šilutės rajono savivaldybė: Rusnės seniūnija,
- Širvintų rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Tauragės rajono savivaldybė: Batakių ir Gaurės seniūnijos,
- Telšių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

7. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Kalinowo, Prostki, Stare Juchy i gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- gminy Godkowo, Milejewo, Młynary, Pasłęk, część gminy Elbląg położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr S7 biegnącą od granicy powiatu miejskiego Elbląg do wschodniej granicy gminy Elbląg, i część obszaru lądowego gminy Tolkmicko położona na południe od linii brzegowej Zalewu Wiślanego i Zatoki Elbląskiej do granicy z gminą wiejską Elbląg w powiecie elbląskim,
- powiat miejski Elbląg,
- gmina Wydminy, część gminy Miłki położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63, część gminy Ryn położona na północ od linii kolejowej łączącej miejscowości Giżycko i Kętrzyn, część gminy wiejskiej Giżycko położona na zachód od zachodniej linii brzegowej jeziora Kisajno i na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 59 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Giżyckow powiecie giżyckim,
- powiat gołdapski,
- część gminy Węgorzewo położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 biegnącą od południowo-wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 650, a następnie na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 650 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 63 do skrzyżowania z drogą biegnącą do miejscowości Przyszań i na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Przyszań, Pniewo, Kamionek Wielki, Radziej, Dłużec w powiecie węgorzewskim,
- powiat olecki,
- gminy Orzysz, Biała Piska i Pisz w powiecie piskim,
- gminy Górowo Iławeckie z miastem Górowo Iławeckie, Bisztynek, część gminy wiejskiej Bartoszyce położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 51 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 57 i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 51 do południowej granicy gminy i miasto Bartoszyce w powiecie bartoszyckim,
- gmina Kolno i część gminy Jeziorany położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 593 w powiecie olsztyńskim,
- powiat braniewski,
- gminy Kętrzyn z miastem Kętrzyn, Reszel i część gminy Korsze położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy łączącą miejscowości Krelikiejmy i Sątoczno i na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Sątoczno, Sajna Wielka biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 590 w miejscowości Glitajny, a następnie na wschód od drogi nr 590 do skrzyżowania z drogą nr 592 i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 592 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 590 w powiecie kętrzyńskim,
- powiat lidzbarski,
- część gminy Sorkwity położona na północ od drogi nr 16 i część gminy wiejskiej Mrągowo położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 16 biegnącą od zachodniej granicy gminy do granicy miasta Mrągowo oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 59 biegnącą od wschodniej granicy gminy do granicy miasta Mrągowo w powiecie mrągowskim;

w województwie podlaskim:

- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- powiat sejneński,
- gminy Łomża, Piątnica, Jedwabne, Przytuły i Wizna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Łomża,
- gminy Mielnik, Nurzec – Stacja, Grodzisk, Drohiczyn, Dziadkowice, i Siemiatycze z miastem Siemiatyczew powiecie siemiatyckim,
- gminy Białowieża, Czyże, Narew, Narewka, Hajnówka z miastem Hajnówka i część gminy Dubicze Cerkiewne położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 1654B w powiecie hajnowskim,
- gminy Kobylin-Borzyni Sokoły w powiecie wysokomazowieckim,

- gminy Grabowo i Stawiski w powiecie kolneńskim,
 - gminy Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Juchnowiec Kościelny, Łapy, Michałowo, Supraśl, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wasilków, Zabłudów, Zawady i Choroszcz w powiecie białostockim,
 - miasto Bielsk Podlaski, część gminy Bielsk Podlaski położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 biegnącą od południowo-zachodniej granicy gminy do granicy miasta Bielsk Podlaski, na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 689 biegnącą od wschodniej granicy gminy do wschodniej granicy miasta Bielsk Podlaski oraz na północ i północny zachód od granicy miasta Bielsk Podlaski, część gminy Boćki położona na zachód od linii od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 i część gminy Brańsk położona na południe od linii od linii wyznaczonej przez drogę nr 66 biegnącą od wschodniej granicy gminy do granicy miasta Brańsk w powiecie bielskim,
 - powiat suwalski,
 - powiat miejski Suwałki,
 - powiat augustowski,
 - powiat sokólski,
 - powiat miejski Białystok;
- w województwie mazowieckim:
- gminy Korczew, Kotuń, Paprotnia, Przesmyki, Wodynie, Skórzec, Mokobody, Mordy, Siedlce, Suchożebry i Zbuczyn w powiecie siedleckim,
 - powiat miejski Siedlce,
 - gminy Repki, Jabłonna Lacka, część gminy Bielany położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 i część gminy wiejskiej Sokołów Podlaski położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 w powiecie sokołowskim,
 - powiat łosicki,
 - gminy Brochów, Młodzieszyn, część gminy Teresin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92, część gminy wiejskiej Sochaczew położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 92 i część miasta Sochaczew położona na północny wschód od linii wyznaczonej przez drogi nr 50 i 92 w powiecie sochaczewskim,
 - powiat nowodworski,
 - gminy Czerwińsk nad Wisłą, Joniec, Naruszewo Nowe Miasto i Załuski w powiecie płońskim,
 - gminy Pokrzywnica, Świercze i część gminy Winnica położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Bielany, Winnica i Pokrzywnica w powiecie pułtuskim,
 - gminy Dąbrówka, Kobyłka, Marki, Radzymin, Wołomin, Zielonka i Ząbki w powiecie wołomińskim,
 - część gminy Somianka położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 62 w powiecie wyszkowskim,
 - gminy Cegłów, Dębe Wielkie, Halinów, Latowicz, Mrozy, Siennica, Sulejówek, część gminy Jakubów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A2, część gminy Kałuszyn położona na południe od linii wyznaczonej przez drogi nr 2 i 92 i część gminy Mińsk Mazowiecki położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr A2 i miasto Mińsk Mazowiecki w powiecie mińskim,
 - powiat garwoliński,
 - powiat otwocki,
 - powiat warszawski zachodni,
 - powiat legionowski,
 - powiat piaseczyński,
 - powiat pruszkowski,
 - gminy Chynów, Grójec, Jasieniec, Pniewy i Warkaw powiecie grójeckim,
 - gminy Milanówek, Grodzisk Mazowiecki, Podkowa Leśna i Żabia Wola w powiecie grodziskim,
 - gminy Grabów nad Pilicą, Magnuszew, Głowaczów, Kozienice w powiecie kozienickim,
 - część gminy Stromiec położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 48 w powiecie białobrzeskim,
 - powiat miejski Warszawa;

w województwie lubelskim:

- gminy Borki, Czemierniki, Kąkolewnica, Komarówka Podlaska, Wohyń i Radzyń Podlaski z miastem Radzyń Podlaski w powiecie radzyńskim,
- gminy Stoczek Łukowski z miastem Stoczek Łukowski, Wola Mysłowska, Trzebieszów, Krzywda, Stanin, część gminy wiejskiej Łuków położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 biegnącą od północnej granicy gminy do granicy miasta Łuków i na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 806 biegnącą od wschodniej granicy miasta Łuków do wschodniej granicy gminy wiejskiej Łuków i miasto Łuków w powiecie łukowskim,
- gminy Janów Podlaski, Kodeń, Tucznia, Leśna Podlaska, Rossosz, Łomazy, Konstantynów, Piszczac, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie, Terespol z miastem Terespol, Drelów, Międzyrzec Podlaski z miastem Międzyrzec Podlaski w powiecie bialskim,
- powiat miejski Biała Podlaska,
- gmina Łęczna i część gminy Spiczyn położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 829 w powiecie łęczyńskim,
- część gminy Siemień położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 815 i część gminy Milanów położona na zachód od drogi nr 813 w powiecie parczewskim,
- gminy Niedźwiada, Ostrówek, Abramów, Firlej, Kamionka, Michów, Lubartów z miastem Lubartów i część gminy Kock położona na wschód od linii wyznaczonej przez rzekę Czarną, w powiecie lubartowskim,
- gminy Jabłonna, Krzczonów, Niemce, Garbów, Głusk i Wólka w powiecie lubelskim,
- powiat miejski Lublin,
- gminy Mełgiew, Rybczewice, Piaski i miasto Świdnik w powiecie świdnickim,
- gminy Fajslawice, Gorzków, i część gminy Łopiennik Górny położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 17 w powiecie krasnostawskim,
- gminy Dołhobyczów, Mircze, Trzeszczany, Werbkowice i część gminy wiejskiej Hrubieszów położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 844 oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 i miasto Hrubieszów w powiecie hrubieszowskim,
- gmina Telatyn, Tyszowce i część gminy Łaszczów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 852 w powiecie tomaszowskim,
- część gminy Wojsławice położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy przez miejscowość Wojsławice do południowej granicy gminy w powiecie chełmskim,
- gmina Grabowiec i część gminy Skierbieszów położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 843 w powiecie zamojskim,
- gminy Markuszów, Nałęczów, Kazimierz Dolny, Końskowola, Kurów, Wąwolnica, Żyrzyn, Baranów, część gminy wiejskiej Puławy położona na wschód od rzeki Wisły i miasto Puławy w powiecie puławskim,
- gminy Anapol, Dzierzkowice i Gościeradów w powiecie kraśnickim,
- gmina Józefów nad Wisłą w powiecie opolskim,
- gminy Kłoczew i Stężycza w powiecie ryckim;

w województwie podkarpackim:

- gminy Radomyśl nad Sanem i Zaklików w powiecie stalowowolskim.

8. Rumunija

Šios Rumunijos sritys:

- Restul județului Maramureș care nu a fost inclus în Partea III cu următoarele comune:
 - Comuna Vișeu de Sus,
 - Comuna Moisei,
 - Comuna Borșa,
 - Comuna Oarța de Jos,
 - Comuna Suciul de Sus,
 - Comuna Coroieni,
 - Comuna Târgu Lăpuș,

- Comuna Vima Mică,
- Comuna Boiu Mare,
- Comuna Valea Chioarului,
- Comuna Ulmeni,
- Comuna Băsești,
- Comuna Baia Mare,
- Comuna Tăuții Magherăuș,
- Comuna Cicărlău,
- Comuna Seini,
- Comuna Ardușat,
- Comuna Farcasa,
- Comuna Salsig,
- Comuna Asuaju de Sus,
- Comuna Băița de sub Codru,
- Comuna Bicz,
- Comuna Grosi,
- Comuna Recea,
- Comuna Baia Sprie,
- Comuna Sisesti,
- Comuna Cernesti,
- Copalnic Mănăstur,
- Comuna Dumbrăvița,
- Comuna Cupsieni,
- Comuna Șomcuța Mare,
- Comuna Sacaleșeni,
- Comuna Remetea Chioarului,
- Comuna Mireșu Mare,
- Comuna Ariniș,
- Județul Bistrița-Năsăud.

III DALIS

1. Latvija

Šios Latvijos sritys:

- Brocēnu novada Cieceres un Gaiķu pagasts, Remtes pagasta daļa uz rietumiem no autoceļa 1154 un P109, Brocēnu pilsēta,
- Saldus novada Saldus, Zirņu, Lutriņu un Jaunlutriņu pagasts, Saldus pilsēta.

2. Lietuva

Šios Lietuvos sritys:

- Akmenės rajono savivaldybė: Akmenės, Kruopių, Naujosios Akmenės kaimiškoji ir Naujosios Akmenės miesto seniūnijos,
- Joniškio rajono savivaldybė: Gaižaičių, Gataučių, Joniškio, Rudiškių, Skaistgirio, Žagarės seniūnijos,
- Lazdijų rajono savivaldybė: Lazdijų miesto, Lazdijų, Seirijų, Šeštokų, Šventezerio ir Veisiejų seniūnijos,
- Mažeikių rajono savivaldybės: Laižuvos, Mažeikių apylinkės, Mažeikių, Reivyčių, Tirkšlių ir Viekšnių seniūnijos,
- Šiaulių rajono savivaldybės: Bubių, Ginkūnų, Gruzdžių, Kairių, Kuršėnų kaimiškoji, Kuršėnų miesto, Kužių, Meškuičių, Raudėnų ir Šakynos seniūnijos.

3. Lenkija

Šios Lenkijos sritys:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gmina Sępolewo i część gminy wiejskiej Bartoszyce położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 51 biegnącą od północnej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 57 i na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 57 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 51 do południowej granicy gminy w powiecie bartoszyckim,
- gminy Srokowo, Barciany i część gminy Korsze położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od wschodniej granicy łączącej miejscowości Krelikiemy i Sątoczno i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Sątoczno, Sajna Wielka biegnącą do skrzyżowania z drogą nr 590 w miejscowości Glitajny, a następnie na zachód od drogi nr 590 do skrzyżowania z drogą nr 592 i na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 592 biegnącą od zachodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 590 w powiecie kętrzyńskim,
- gminy Budry, Pozezdrze i część gminy Węgorzewo położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 biegnącą od południowo-wschodniej granicy gminy do skrzyżowania z drogą nr 650, a następnie na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 650 biegnącą od skrzyżowania z drogą nr 63 do skrzyżowania z drogą biegnącą do miejscowości Przysań i na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Przysań, Pniewo, Kamionek Wielki, Radziejewo, Dłużec w powiecie węgorzewskim,
- gmina Kruklanki, część gminy Giżycko położona na wschód od zachodniej linii brzegowej jeziora Kisajno do granic miasta Giżycko oraz na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr nr 63 biegnącą od południowo-wschodniej granicy miasta Giżycko do południowej granicy gminy Giżycko i, miasto Giżycko w powiecie giżyckim,

w województwie podlaskim:

- gmina Orla, część gminy Bielsk Podlaski położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 biegnącą od południowo-zachodniej granicy gminy do granicy miasta Bielsk Podlaski i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 689 biegnącą od wschodniej granicy gminy do wschodniej granicy miasta Bielsk Podlaski i część gminy Boćki położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 w powiecie bielskim,
- gminy Kleszczewo, Czeremcha i część gminy Dubicze Cerkiewne położona na południowy zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 1654B w powiecie hajnowskim,
- gmina Milejczyce w powiecie siemiatyckim;

w województwie mazowieckim:

- gminy Domanice i Wiśniew w powiecie siedleckim,

w województwie lubelskim:

- gminy Białołęka, Dubienka, Chełm, Leśniowice, Wierzbica, Sawin, Ruda Huta, Dorohusk, Kamień, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny z miastem Rejowiec Fabryczny, Siedliszcze, Żmudź i część gminy Wojsławice położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę biegnącą od północnej granicy gminy do miejscowości Wojsławice do południowej granicy gminy w powiecie chełmskim,
- powiat miejski Chełm,
- gminy Izbica, Kraśniczyn, Krasnystaw z miastem Krasnystaw, Siennica Różana i część gminy Łopiennik Górny położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 17 w powiecie krasnostawskim,
- gmina Stary Zamość i część gminy Skierbieszów położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 843 w powiecie zamojskim,
- gminy Hanna, Hańsk, Wola Uhruska, Urszulín, Stary Brus, Wiryki i gmina wiejska Włodawa w powiecie włodawskim,
- gminy Cyców, Ludwin, Puchaczów, Milejów i część gminy Spiczyn położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 829 w powiecie łęczyńskim,
- gmina Trawniki w powiecie świdnickim,
- gminy Jabłoń, Podedwórze, Dębowa Kłoda, Parczew, Sosnowica, część gminy Siemień położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 815 i część gminy Milanów położona na wschód od drogi nr 813 w powiecie parczewskim,
- gminy Sławatycze, Sosnówka, i Wisznice w powiecie bialskim,

- gmina Ulan Majorat w powiecie radzyńskim,
- gminy Ostrów Lubelski, Serniki i Uścimów w powiecie lubartowskim,
- gmina Wojcieszków i część gminy wiejskiej Łuków położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 63 biegnącą od północnej granicy gminy do granicy miasta Łuków, a następnie na północ, zachód, południe i wschód od linii stanowiącej północną, zachodnią, południową i wschodnią granicę miasta Łuków do jej przecięcia się z drogą nr 806 i na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 806 biegnącą od wschodniej granicy miasta Łuków do wschodniej granicy gminy wiejskiej Łuków w powiecie łukowskim,
- gminy Horodło, Uchanie i część gminy wiejskiej Hrubieszów położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 844 biegnącą od zachodniej granicy gminy wiejskiej Hrubieszów do granicy miasta Hrubieszów oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 74 biegnącą od wschodniej granicy miasta Hrubieszów do wschodniej granicy gminy wiejskiej Hrubieszów w powiecie hrubieszowskim,

4. Rumunija

Šios Rumunijos sritys:

- Zona oraşului Bucureşti,
- Judeţul Constanţa,
- Judeţul Satu Mare,
- Judeţul Tulcea,
- Judeţul Bacău,
- Judeţul Bihor,
- Judeţul Brăila,
- Judeţul Buzău,
- Judeţul Călăraşi,
- Judeţul Dâmboviţa,
- Judeţul Galaţi,
- Judeţul Giurgiu,
- Judeţul Ialomiţa,
- Judeţul Ilfov,
- Judeţul Prahova,
- Judeţul Sălaj,
- Judeţul Vaslui,
- Judeţul Vrancea,
- Judeţul Teleorman,
- Partea din judeţul Maramureş cu următoarele delimitări:
 - Comuna Petrova,
 - Comuna Bistra,
 - Comuna Repedeu,
 - Comuna Poienile de sub Munte,
 - Comuna Vişeu e Jos,
 - Comuna Ruscova,
 - Comuna Leordina,
 - Comuna Rozavlea,
 - Comuna Strâmtura,
 - Comuna Bârsana,

- Comuna Rona de Sus,
- Comuna Rona de Jos,
- Comuna Bocoiu Mare,
- Comuna Sighetu Marmației,
- Comuna Sarasau,
- Comuna Câmpulung la Tisa,
- Comuna Săpânța,
- Comuna Remeti,
- Comuna Giulești,
- Comuna Ocna Șugatag,
- Comuna Desești,
- Comuna Budești,
- Comuna Băiuț,
- Comuna Căvnic,
- Comuna Lăpuș,
- Comuna Dragomirești,
- Comuna Ieud,
- Comuna Saliștea de Sus,
- Comuna Săcel,
- Comuna Călinești,
- Comuna Vadu Izei,
- Comuna Botiza,
- Comuna Bogdan Vodă,
- Localitatea Groșii Țibileșului, comuna Suciul de Sus,
- Localitatea Vișeu de Mijloc, comuna Vișeu de Sus,
- Localitatea Vișeu de Sus, comuna Vișeu de Sus.
- Partea din județul Mehedinți cu următoarele comune:
 - Comuna Strehăia,
 - Comuna Greci,
 - Comuna Brejnita Motru,
 - Comuna Butoiești,
 - Comuna Stângăceaua,
 - Comuna Grozesti,
 - Comuna Dumbrava de Jos,
 - Comuna Băcles,
 - Comuna Bălăcița,
- Județul Argeș,
- Județul Olt,
- Județul Dolj,
- Județul Arad,
- Județul Timiș,
- Județul Covasna,

- Județul Brașov,
- Județul Botoșani.

IV DALIS

Italija

Šios Italijos sritys:

- tutto il territorio della Sardegna.“
-

KLAIDŲ IŠTAISYMAS

2013 m. gruodžio 5 d. Tarybos direktyvos 2013/59/Euratomas, kuria nustatomi pagrindiniai saugos standartai siekiant užtikrinti apsaugą nuo jonizuojančiosios spinduliuotės apšvitos keliamų pavojų ir panaikinamos direktyvos 89/618/Euratomas, 90/641/Euratomas, 96/29/Euratomas, 97/43/Euratomas ir 2003/122/Euratomas, klaidų ištaisymas

(Europos Sąjungos oficialusis leidinys L 13, 2014 m. sausio 17 d.)

41 puslapis, III priedo pavadinimas

yra: „4 straipsnio 43 punkte nurodytos didelio aktyvumo uždaruosius šaltinius apibrėžiančios aktyvumo vertės“,

turi būti: „4 straipsnio 41 punkte nurodytos didelio aktyvumo uždaruosius šaltinius apibrėžiančios aktyvumo vertės“.

2018 m. spalio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1602, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 dėl tarifų ir statistinės nomenklatūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas, klaidų ištaisymas

(Europos Sąjungos oficialusis leidinys L 273, 2018 m. spalio 31 d.)

194 puslapis, I priedas, kuriuo pakeičiamas Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2658/87 I priedas, 23 skirsnis, 2309 90 10 subpozicijos aprašymas:

yra: „Tirpus žuvų arba jūros žinduolių maistas“,

turi būti: „Tirpus maistas iš žuvų arba jūros žinduolių“.

2019 m. gegužės 14 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2019/785 dėl įrenginiams, kuriuose naudojama ultraplačiajuostė technologija, skirto radijo spektro suderinimo Sąjungoje, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2007/131/EB, klaidų ištaisymas

(Europos Sąjungos oficialusis leidinys L 127, 2019 m. gegužės 16 d.)

26–28 puslapiai, priedo 1–3 dalys turi būti tokios:

„1. BENDRASIS ULTRAPLAČIAJUOSTĖS (UWB) TECHNOLOGIJOS NAUDOJIMAS

Techniniai reikalavimai		
Dažnių diapazonas	Didžiausias vidutinės galios spektrinis tankis (e.i.r.p.)	Didžiausia pikinė galia (e.i.r.p.) (50 MHz pločio juostoje)
$f \leq 1,6$ GHz	– 90 dBm/MHz	– 50 dBm
$1,6 < f \leq 2,7$ GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm
$2,7 < f \leq 3,1$ GHz	– 70 dBm/MHz	– 36 dBm
$3,1 < f \leq 3,4$ GHz	– 70 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ arba DAA ⁽²⁾	– 36 dBm arba 0 dBm
$3,4 < f \leq 3,8$ GHz	– 80 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ arba DAA ⁽²⁾	– 40 dBm arba 0 dBm
$3,8 < f \leq 4,8$ GHz	– 70 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ arba DAA ⁽²⁾	– 30 dBm arba 0 dBm
$4,8 < f \leq 6$ GHz	– 70 dBm/MHz	– 30 dBm
$6 < f \leq 8,5$ GHz	– 41,3 dBm/MHz	0 dBm
$8,5 < f \leq 9$ GHz	– 65 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant DAA ⁽²⁾	– 25 dBm arba 0 dBm
$9 < f \leq 10,6$ GHz	– 65 dBm/MHz	– 25 dBm
$f > 10,6$ GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm

⁽¹⁾ 3,1–4,8 GHz juostoje. Radijo trukdžių mažinimo priemonė „Maža veikos trukmė“ (angl. *Low Duty Cycle*, LDC), jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-1 V2.1.1 4.5.3.1, 4.5.3.2 ir 4.5.3.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62), esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

⁽²⁾ 3,1–4,8 GHz ir 8,5–9 GHz juostose. Radijo trukdžių mažinimo priemonė „Aptikimas ir vengimas“ (angl. *Detect and Avoid*, DAA), jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-1 V2.1.1 4.5.1.1, 4.5.1.2 ir 4.5.1.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

2. BUVIMO VIETOS SEKIMO SISTEMOS. 1 tipas (LT1)

Techniniai reikalavimai		
Dažnių diapazonas	Didžiausias vidutinės galios spektrinis tankis (e.i.r.p.)	Didžiausia pikinė galia (e.i.r.p.) (50 MHz pločio juostoje)
$f \leq 1,6$ GHz	– 90 dBm/MHz	– 50 dBm
$1,6 < f \leq 2,7$ GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm
$2,7 < f \leq 3,4$ GHz	– 70 dBm/MHz	– 36 dBm
$3,4 < f \leq 3,8$ GHz	– 80 dBm/MHz	– 40 dBm
$3,8 < f \leq 6,0$ GHz	– 70 dBm/MHz	– 30 dBm
$6 < f \leq 8,5$ GHz	– 41,3 dBm/MHz	0 dBm
$8,5 < f \leq 9$ GHz	– 65 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant DAA ⁽¹⁾	– 25 dBm arba 0 dBm
$9 < f \leq 10,6$ GHz	– 65 dBm/MHz	– 25 dBm
$f > 10,6$ GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm

(1) Radijo trukdžių mažinimo priemonė DAA, jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-2 V2.1.1 4.5.1.1, 4.5.1.2 ir 4.5.1.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

3. MOTORINIŲ IR GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ UWB RADIJO RYŠIO ĮRENGINIAI

Techniniai reikalavimai		
Dažnių diapazonas	Didžiausias vidutinės galios spektrinis tankis (e.i.r.p.)	Didžiausia pikinė galia (e.i.r.p.) (50 MHz pločio juostoje)
$f \leq 1,6$ GHz	– 90 dBm/MHz	– 50 dBm
$1,6 < f \leq 2,7$ GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm
$2,7 < f \leq 3,1$ GHz	– 70 dBm/MHz	– 36 dBm
$3,1 < f \leq 3,4$ GHz	– 70 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ + e.i. ⁽⁴⁾ arba – 41,3 dBm/MHz naudojant TPC ⁽³⁾ + DAA ⁽²⁾ + e.i. ⁽⁴⁾	– 36 dBm arba ≤ 0 dBm arba ≤ 0 dBm
$3,4 < f \leq 3,8$ GHz	– 80 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ + e.i. ⁽⁴⁾ arba – 41,3 dBm/MHz naudojant TPC ⁽³⁾ + DAA ⁽²⁾ + e.i. ⁽⁴⁾	– 40 dBm arba ≤ 0 dBm arba ≤ 0 dBm

Techniniai reikalavimai		
Dažnių diapazonas	Didžiausias vidutinės galios spektrinis tankis (e.i.r.p.)	Didžiausia pikinė galia (e.i.r.p.) (50 MHz pločio juostoje)
3,8 < f ≤ 4,8 GHz	– 70 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ + e.l. ⁽⁴⁾ arba – 41,3 dBm/MHz naudojant TPC ⁽³⁾ + DAA ⁽²⁾ + e.l. ⁽⁴⁾	– 30 dBm arba ≤ 0 dBm arba ≤ 0 dBm
4,8 < f ≤ 6 GHz	– 70 dBm/MHz	– 30 dBm
6 < f ≤ 8,5 GHz	– 53,3 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant LDC ⁽¹⁾ + e.l. ⁽⁴⁾ arba – 41,3 dBm/MHz naudojant TPC ⁽³⁾ + e.l. ⁽⁴⁾	– 13,3 dBm arba ≤ 0 dBm arba ≤ 0 dBm
8,5 < f ≤ 9 GHz	– 65 dBm/MHz arba – 41,3 dBm/MHz naudojant TPC ⁽³⁾ + DAA ⁽²⁾ + e.l. ⁽⁴⁾	– 25 dBm arba ≤ 0 dBm
9 < f ≤ 10,6 GHz	– 65 dBm/MHz	– 25 dBm
f > 10,6 GHz	– 85 dBm/MHz	– 45 dBm

⁽¹⁾ Radijo trukdžių mažinimo priemonė LDC, jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-3 V2.1.1 4.5.3.1, 4.5.3.2 ir 4.5.3.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

⁽²⁾ Radijo trukdžių mažinimo priemonė DAA, jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-3 V2.1.1 4.5.1.1, 4.5.1.2 ir 4.5.1.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

⁽³⁾ Radijo trukdžių mažinimo priemonė „Spinduliuojamosios galios valdymas“ (angl. *Transmit Power Control*, TPC), jos ribos apibrėžtos ETSI standarto EN 302 065-3 V2.1.1 4.7.1.1, 4.7.1.2 ir 4.7.1.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

⁽⁴⁾ Išorinė riba (angl. *exterior limit*, e. l.) turi būti ≤ – 53,3 dBm/MHz. Išorinė riba apibrėžta ETSI standarto EN 302 065-3 V2.1.1 4.3.4.1, 4.3.4.2 ir 4.3.4.3 nuostatose. Gali būti naudojamos alternatyvios radijo trukdžių mažinimo priemonės, jei jomis užtikrinamas bent lygiavertis veiksmingumo ir spektro apsaugos lygis, kad būtų laikomasi atitinkamų Direktyvos 2014/53/ES esminių reikalavimų ir šio sprendimo techninių reikalavimų.

Transporto priemonių prieigos kontrolės sistemose, kuriose 3,8–4,2 GHz ir 6–8,5 GHz juostose naudojama „inicijavimo prieš siunčiant“ priemonė, naudotini techniniai reikalavimai yra nustatyti toliau pateiktoje lentelėje.

Techniniai reikalavimai		
Dažnių diapazonas	Didžiausias vidutinės galios spektrinis tankis (e.i.r.p.)	Didžiausia pikinė galia (e.i.r.p.) (50 MHz pločio juostoje)
3,8 < f ≤ 4,2 GHz	– 41,3 dBm/MHz su „inicijavimo prieš siunčiant“ operacija ir LDC ≤ 0,5 % (per 1h)	0 dBm
6 < f ≤ 8,5 GHz	– 41,3 dBm/MHz su „inicijavimo prieš siunčiant“ operacija ir LDC ≤ 0,5 % (per 1h) arba TPC	0 dBm

Radio trukdžių mažinimo priemonė „inicijavimas prieš siunčiant“ (angl. *Trigger-before-transmit*) apibrėžiamas kaip UWB siuntimas, inicijuojamas tik tada, kai tai yra būtina, konkrečiai jei sistema nurodo, kad netoliese yra UWB radijo ryšio įrenginių. Ryšį inicijuoja arba naudotojas, arba transporto priemonė. Tolesnis ryšys gali būti laikomas inicijuotu ryšiu. Taikoma esama radijo trukdžių mažinimo priemonė LDC (arba TPC 6–8,5 GHz diapazone). Išorinės ribos reikalavimas neturi būti taikomas, kai transporto priemonių prieigos sistemose naudojama „inicijavimo prieš siunčiant“ radijo trukdžių mažinimo priemonė.

Transporto priemonių prieigos sistemose turi būti naudojamos „inicijavimo prieš siunčiant“ radijo trukdžių mažinimo priemonės, kuriomis užtikrinamas deramas veikimo lygis, kad būtų laikomasi esminių Direktyvos 2014/53/ES reikalavimų. Jei atitinkami metodai yra aprašyti darniuosiuose standartuose arba jų dalyse, kurių nuorodos buvo paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* pagal Direktyvą 2014/53/ES, turi būti užtikrintas bent lygiavertis tiems metodams veiksmingumas. Taikant tuos metodus turi būti laikomasi šio sprendimo techninių reikalavimų.“

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT